

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 4 november 2022
(OR. en)

14348/22
ADD 1

FRONT 409
COMIX 513

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	31 oktober 2022
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	C(2022) 7591 final
Ärende:	BILAGA till Kommissionens rekommendation om inrättande av en gemensam "Praktisk handledning för gränsbevakningspersonal" (Schengenhandboken) som medlemsstaternas behöriga myndigheter ska använda när de utför personkontroller vid gränserna och om ersättande av rekommendation (C(2019) 7131 final)

För delegationerna bifogas dokument – C(2022) 7591 final.

Bilaga: C(2022) 7591 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 28.10.2022
C(2022) 7591 final

ANNEX

BILAGA

till

Kommissionens rekommendation

**om inrättande av en gemensam ”Praktisk handledning för gränsbevakningspersonal”
(Schengenhandboken) som medlemsstaternas behöriga myndigheter ska använda när de
utför personkontroller vid gränserna och om ersättande av rekommendation (C(2019)
7131 final)**

BILAGA

Praktisk handledning för gränsbevakningspersonal

DEL ETT – DEFINITIONER.....	6
DEL TVÅ – IN- OCH UTRESEKONTROLLER.....	15
AVSNITT I: Förfaranden vid in- och utresekontroll.....	15
1. Kontroller vid gränsövergångsställen.....	15
2. Kontroller av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten.....	20
3. Inresekontroll av tredjelandsmedborgare.....	29
4. Sökningar i Schengens informationssystem (SIS) och Interpols databas över stulna och förkomna resehandlingar.....	46
5. Särskilda bestämmelser om kontroller av vissa personkategorier.....	57
5.1. Statschefer.....	58
5.2. Flygplanspiloter.....	58
5.3. Sjömän.....	59
5.4. Innehavare av diplomatpass, officiella pass eller tjänstepass och medlemmar av internationella organisationer.....	60
5.5. Gränsboende som omfattas av en ordning för lokal gränstrafik.....	62
5.6. Underåriga.....	63
5.7. Skolelever från tredjeländer som är bosatta i en EU-medlemsstat eller i ett tredjeland och som inte omfattas av viseringskrav.....	66
5.8. Gränsarbetare.....	67
5.9. ADS-turister.....	68
5.10. Räddningstjänst, polis, brandkår och gränskontrolltjänstemän.....	68
5.11. Arbetstagare som utför offshorearbete.....	68
5.12. Företagsintern förflyttning.....	69
5.13. Forskare och deras familjemedlemmar.....	71
5.14. Studerande.....	75
5.15. Personer som omfattas av utträdesavtalet.....	78
6. Stämpling av resehandlingar.....	78
7. Förenklade kontroller.....	84
8. Nekad inresa.....	86
9. Utfärdande av viseringar vid gränsen, inbegripet till sjömän i transit, och nekande av sådana viseringar.....	97

10.	Upphävande och återkallande av viseringar	98
11.	Särskilda transiteringsordningar	98
12.	Asylsökande/personer som ansöker om internationellt skydd.....	100
13.	Registrering av information vid gränsen	103
14.	Samarbete med andra myndigheter.....	104
15.	Märkning av bedrägliga handlingar	104
16.	Verifiering av äktheten hos de uppgifter som lagras i ett biometriskt pass	105
17.	Giltighet för uppgifter om barn i förälderns pass	105
AVSNITT II: Landgränser		106
1.	Kontroll av vägtrafik.....	106
2.	Kontroll av järnvägstrafik.....	109
3.	Lokal gränstrafik.....	111
AVSNITT III: Luftgränser.....		112
1.	Kontroller på flygplatser	113
2.	Kontroller på sekundära flygplatser.....	118
3.	Kontroll av personer i privatflyg.....	119
AVSNITT IV: Sjögränser		120
1.	Allmänna kontrollförfaranden för sjötrafik	120
2.	Kontroller på kryssningsfartyg	121
3.	Kontroller av fritidsbåtstrafik	126
4.	Kontroller av kustfiske.....	128
5.	Kontroller av färjeförbindelser	128
6.	Godsförbindelser mellan hamnar inom området utan inre gränskontroller	130
AVSNITT V: Kontroll av sjöfarten på de inre vattenvägarna		131
1.	Sjöfart på inre vattenvägar	131
DEL TRE: GRÄNSÖVERVAKNING		132
1.	Gränsövervakningens syfte.....	132
2.	Övervakningsmetoder	132
DEL FYRA FÖRTECKNING ÖVER RELEVANTA RÄTTSLIGA INSTRUMENT		134
TILLÄGG A		139
Underrättelseförfarande		139
TILLÄGG B.....		141
Riskbedömningen.....		141

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR TILL DEN PRAKTISKA HANDEDNINGEN FÖR GRÄNSBEVAKNINGSPERSONAL	146
---	-----

FÖRORD

Huvudsyftet med Schengensamarbetet är att inrätta ett område utan inre gränskontroller¹. Detta kräver effektiva kontroller vid de yttre gränserna² och tillämpning av relevanta kompletterande åtgärder inom exempelvis polisiärt och rättsligt samarbete samt viseringspolitik. Bestämmelserna om yttre gränskontroll gäller dock även för de inre gränserna i två fall. Det första fallet rör situationer där förfarandet för att upphäva gränskontrollen vid dessa inre gränser ännu inte har avslutats³. Gränskontrollerna vid dessa gränser måste utföras i enlighet med bestämmelserna i avdelning II i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399⁴ (*kodexen om Schengengränserna*). Det andra fallet rör situationer där kontroller vid de inre gränserna tillfälligt återinförs av en Schengenstat som tillämpar Schengenregelverket⁵ fullt ut. I dessa fall gäller de relevanta bestämmelserna i avdelning II på motsvarande sätt, eftersom de inre gränserna inte blir yttre gränser⁶.

Syftet med denna praktiska handledning för gränsbevakningspersonal (*handboken*) är att fastställa gemensamma riktlinjer, bästa praxis och rekommendationer för gränsbevakningen i Schengenstaterna. Handboken ska också fungera som en användarmanual för gränskontrolltjänstemän när det gäller vilka åtgärder som ska vidtas och vilka beslut som ska fattas längs de gränser där bestämmelserna om de yttre gränserna är tillämpliga. Innehållet i handboken gäller främst personkontroller vid gränserna och grundar sig på unionsinstrument som reglerar gränspassage (särskilt kodexen om Schengengränserna), utfärdande av viseringar, rätten till fri rörlighet enligt unionsrätten samt asylansökningar. En förteckning över de rättsakter som reglerar de områden som omfattas av handboken finns i del IV.

¹ Inre gränser enligt definitionen i artikel 2.1 i kodexen om Schengengränserna.

² Yttre gränser enligt definitionen i artikel 2.2 i kodexen om Schengengränserna.

³ Artikel 3.2 i 2003 års anslutningsakt (Cypern), artikel 4.2 i 2005 års anslutningsakt (Bulgarien och Rumänien) och artikel 4.2 i 2012 års anslutningsakt (Kroatien).

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (EUT L 77, 23.3.2016, s. 1).

⁵ Artikel 32 i kodexen om Schengengränserna.

⁶ Se särskilt rapporten från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av kapitel III (gränskontroll) i förordning (EG) nr 562/2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna), KOM(2010)554. I sitt förslag till ändring av kodexen om Schengengränserna (COM(2021)891) föreslog kommissionen att medlemsstaterna skulle vara skyldiga att fastställa åtgärder för att begränsa konsekvenserna av återinförandet av gränskontroller vid de inre gränserna. Ytterligare vägledning om sådana åtgärder kommer att utarbetas så snart detta förslag har antagits.

När det i handboken hänvisas till andra typer av kontroll som kan eller får göras vid gränsen (till exempel tullkontroller, fytosanitära kontroller eller hälsokontroller) tillämpas relevant unionslagstiftning och nationell lagstiftning på den typen av kontroller. I varje fall bör Schengenstaterna alltid se till att det finns ett nära samarbete mellan de olika myndigheter som genomför gränskontroller och även med myndigheter som utför kontroller inom territoriet.

Handboken syftar inte till att skapa några bindande skyldigheter för Schengenstaterna, eller till att fastställa nya rättigheter och uppgifter för gränskontrolltjänstemän eller andra personer som kan tänkas beröras av den. Endast de rättsakter som handboken grundas på eller hänvisar till är rättsligt bindande och kan åberopas vid en nationell domstol.

DEL ETT – DEFINITIONER

1. **SCHENGENSTATER (EU-medlemsstater som tillämpar Schengenregelverket när det gäller yttre gränser samt *Schengenassocierade länder*):**

1. Belgien	11. <i>Island</i>	21. <i>Norge</i>
2. Bulgarien	12. Italien	22. Österrike
3. Tjeckien	13. Cypern	23. Polen
4. Danmark	14. Lettland	24. Portugal
5. Tyskland	15. <i>Liechtenstein</i>	25. Rumänien
6. Estland	16. Litauen	26. Slovenien
7. Grekland	17. Luxemburg	27. Slovakien
8. Spanien	18. Ungern	28. Finland
9. Frankrike	19. Malta	29. Sverige
10. Kroatien	20. Nederländerna	30. <i>Schweiz</i>

Irland har fått tillstånd att tillämpa vissa delar av Schengenregelverket, men inom ett begränsat antal områden (polisiärt och straffrättsligt samarbete), som inte omfattar kontroll av de yttre gränserna. Eftersom denna handbok handlar om gränsfrågor och riktar sig till gränskontrolltjänstemän, innebär detta att Irland inte omfattas när begreppet ”Schengenstater” används.

2. EU:S MEDLEMSSTATER:

1. Belgien	10. Frankrike	19. Nederländerna
2. Bulgarien	11. Kroatien	20. Österrike
3. Tjeckien	12. Italien	21. Polen
4. Danmark	13. Cypern	22. Portugal
5. Tyskland	14. Lettland	23. Rumänien
6. Estland	15. Litauen	24. Slovenien
7. Irland	16. Luxemburg	25. Slovakien
8. Grekland	17. Ungern	26. Finland
9. Spanien	18. Malta	27. Sverige

3. SÄRSKILD SITUATION FÖR SCHENGENSTATER SOM ÄNNU INTE TILLÄMPAR SCHENGENREGELVERKET FULLT UT

Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien tillämpar ännu inte Schengenregelverket fullt ut, och kontrollerna vid deras gränser till andra Schengenstater har därför ännu inte upphävts⁷.

De tillämpar bestämmelserna i avdelning II i kodexen om Schengengränserna vid alla sina gränser.

Följande särskilda regler gäller:

– Kontrollerna vid deras gränser (t.ex. gällande vistelselängd, viseringar, uppehållstillstånd och medel för uppehälle) görs för det egna territoriet.

⁷ Den 26 juni 2022 förelade rådet Europaparlamentet ett utkast till rådets beslut om fullständig tillämpning av bestämmelserna i Schengenregelverket i Republiken Kroatien för att erhålla ett yttrande (rådets dokument 10624/22).

- Bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009⁸ (*viseringskodexen*) är inte tillämpliga på Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien. Hänvisningarna till Schengenviseringar omfattar därför inte viseringar som har utfärdats av någon av dessa fyra Schengenstater.
- Bestämmelserna om informationssystemet för viseringar (VIS) är tillämpliga på Bulgarien och Rumänien sedan den 25 juli 2021 på grundval av rådets beslut (EU) 2017/1908⁹ och med de begränsningar som föreskrivs i det beslutet (skrivskyddad åtkomst).
- Bestämmelserna om Schengens informationssystem (SIS) är inte tillämpliga på Cypern. De är fullt tillämpliga på Bulgarien och Rumänien i enlighet med rådets beslut 2010/365/EU¹⁰ och (EU) 2018/934¹¹ och de är delvis tillämpliga på Kroatien i enlighet med rådets beslut (EU) 2017/733¹².
- Schengenstater som ännu inte tillämpar Schengenregelverket fullt ut kan ensidigt erkänna vissa handlingar som likställda med de egna nationella viseringarna för transitering genom eller planerade kortare vistelser på deras territorium på grundval av Europaparlamentets och rådets beslut nr 565/2014/EU¹³.

Hänvisningar till ”Schengenstater som fullt ut tillämpar Schengenregelverket” eller till ”området utan inre gränskontroller” omfattar inte Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien.

4. **EES-länder:** Norge (NO), Island (IS) och Liechtenstein (LI).

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (*viseringskodex*) (EUT L 243, 15.9.2009, s. 1).

⁹ Rådets beslut (EU) 2017/1908 av den 12 oktober 2017 om inledande av tillämpningen av vissa bestämmelser i Schengenregelverket rörande Informationssystemet för viseringar i Republiken Bulgarien och Rumänien ([EUT L 269, 19.10.2017, s. 39](#)), vars tillämpningsdatum fastställs i kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/995 av den 18 juni 2021 om fastställande av tillämpningsdatum för rådets beslut (EU) 2017/1908 om inledande av tillämpningen av vissa bestämmelser i Schengenregelverket rörande Informationssystemet för viseringar i Republiken Bulgarien och Rumänien ([EUT L 219, 21.6.2021, s. 37](#)).

¹⁰ Rådets beslut 2010/365/EU av den 29 juni 2010 om tillämpningen av de bestämmelser i Schengenregelverket som rör Schengens informationssystem i Republiken Bulgarien och Rumänien ([EUT L 166, 1.7.2010, s. 17](#)).

¹¹ Rådets beslut (EU) 2018/934 av den 25 juni 2018 om inledande av tillämpningen av återstående bestämmelser i Schengenregelverket rörande Schengens informationssystem i Republiken Bulgarien och Rumänien ([EUT L 165, 2.7.2018, s. 37](#)).

¹² Rådets beslut (EU) 2017/733 av den 25 april 2017 om tillämpningen av de bestämmelser i Schengenregelverket som rör Schengens informationssystem i Republiken Kroatien ([EUT L 108, 26.4.2017, s. 31](#)).

¹³ Europaparlamentets och rådets beslut nr 565/2014/EU av den 15 maj 2014 om en förenklad ordning för personkontroller vid de yttre gränserna på grundval av Bulgariens, Kroatiens, Cyperns och Rumäniens unilaterala erkännande av vissa handlingar såsom likställda med de egna nationella viseringarna för transitering genom dessa länders territorium eller planerade vistelser på deras territorium som inte överstiger 90 dagar under en 180-dagarsperiod och om upphävande av beslut nr 895/2006/EG och nr 582/2008/EG ([EUT L 157, 27.5.2014, s. 23](#)).

5. **Område utan inre gränskontroller:** det område som består av de Schengenstater som fullt ut tillämpar Schengenregelverket (och som följaktligen inte omfattar Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien).
6. **Personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten¹⁴:** medborgare i EU:s medlemsstater, EES-länderna och Schweiz samt familjemedlemmar, oavsett nationalitet, som följer med eller ansluter sig till dem.
7. **Familjemedlemmar till medborgare i EU, EES eller Schweiz som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten¹⁵,** oavsett nationalitet, är följande:
- Maka/make och partner (oberoende av kön¹⁶) till en medborgare i EU, EES eller Schweiz, om det registrerade partnerskapet har ingåtts enligt lagstiftningen i en EU-medlemsstat eller i en Schengenstat och om lagstiftningen i värdmedlemsstaten eller värd-Schengenstaten erkänner det registrerade partnerskapet som motsvarande ett äktenskap.
 - Släktingar i rakt nedstigande led under 21 år eller personer som han eller hon har ansvaret för, även barn till make/maka/partner eller personer som make/maka/partner har ansvaret för.
 - Släktingar i rakt uppstigande led som han eller hon har ansvaret för, även sådana släktingar till make/maka/partner.
 - Alla andra familjemedlemmar som anges nedan och vars inresa och/eller vistelse har underlättats i enlighet med nationell lagstiftning, vilket framgår av en visering eller ett uppehållskort:
 - Familjemedlemmar som är i beroendeställning.
 - Familjemedlemmar som bor hos EU-medborgaren, EES-medborgaren eller den schweiziska medborgaren.
 - Familjemedlemmar som av allvarliga hälsoskäl oavvisligen måste tas om hand av EU/EES-medborgaren personligen.

¹⁴ Artikel 2.5 i kodexen om Schengengränserna.

¹⁵ Artiklarna 2.2 och 3.2 i direktiv 2004/38/EG.

¹⁶ Domstolens dom av den 5 juni 2018 i mål C-673/16, Coman, ECLI:EU:C:2018:385.

- Partner med vilken EU/EES-medborgaren har ett varaktigt och vederbörligen bestyrkt förhållande.
8. **EU-medborgare**¹⁷: varje person som är medborgare i en medlemsstat i Europeiska unionen.
 9. **Tredjelandsmedborgare**¹⁸: varje person som inte åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten¹⁹.
 10. **Gränskontrolltjänsteman**²⁰: en offentlig tjänsteman som i enlighet med nationell lagstiftning tjänstgör vid ett gränsövergångsställe eller längs gränsen eller i omedelbar närhet av en sådan gräns och som enligt unionsrätten och nationell lagstiftning utför gränskontroll.
 11. **Gränskontroll**²¹: verksamhet vid en gräns, som utan hänsyn till andra skäl enbart bedrivs som svar på en avsikt att passera gränsen eller själva passagen av den och som består av in- och utresekontroller och gränsövervakning.
 12. **In- och utresekontroller**²²: kontroller vid gränsövergångsställen för att säkerställa att personer, deras transportmedel och föremål i deras besittning kan tillåtas att resa in i Schengenstaternas territorium eller att lämna det.
 13. **Systematiska kontroller av relevanta databaser**²³: kontroller mot relevanta databaser som gränskontrolltjänstemän gör av alla personer (personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten samt tredjelandsmedborgare) som passerar de yttre gränserna vid in- eller utresa.
 14. **Relevanta databaser**²⁴: databaser som gränskontrolltjänstemännen måste söka i när de utför systematiska kontroller av alla personer som passerar de yttre gränserna. Det rör sig om följande databaser:

¹⁷ Artikel 2.1 i direktiv 2004/38/EG.

¹⁸ Artikel 2.6 i kodexen om Schengengränserna.

¹⁹ Medborgare i Andorra, Monaco och San Marino betraktas som tredjelandsmedborgare, men de är undantagna från stämpling (och kommer i framtiden även att vara undantagna från in- och utresesystemet och Etias), och i enlighet med rådets dokument 13020/04 tolererar medlemsstaterna att medborgare i Andorra och San Marino använder s.k. EU-köer.

²⁰ Artikel 2.14 i kodexen om Schengengränserna.

²¹ Artikel 2.10 i kodexen om Schengengränserna.

²² Artikel 2.11 i kodexen om Schengengränserna.

²³ På grundval av artikel 8.2 i kodexen om Schengengränserna.

²⁴ På grundval av artikel 8.2 a och b i kodexen om Schengengränserna.

- Schengens informationssystem (SIS).
- Interpols databas över stulna och förkomna resehandlingar.
- Nationella databaser med information om stulna, förskingrade, borttappade och ogiltigförklarade resehandlingar.

Gränskontrolltjänstemännen kan även söka i andra nationella databaser och Interpols databaser.

15. **Riktade kontroller mot relevanta databaser**²⁵: kontroller mot relevanta databaser som på grundval av en riskanalys endast görs av vissa personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten vid vissa gränsövergångsställen när ett undantag från principen om systematiska kontroller är tillämpligt.
16. **Andra kontroller av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten**²⁶: kontroller av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten och inte omfattas av riktade kontroller mot relevanta databaser när ett tillfälligt undantag från systematiska kontroller tillämpas, dvs. verifikation av viseringsinnehavarens identitet och av resehandlingens giltighet och äkthet.
17. **Noggrann kontroll**²⁷: kontroll av tredjelandsmedborgare.
18. **Fördjupad kontroll**²⁸: en ytterligare kontroll som kan genomföras på en särskild plats ett stycke bort från den plats där alla personer kontrolleras (*primärkontroll*).
19. **Förhandsinformation om passagerare (API-uppgifter)**: uppgifter som samlas in i enlighet med rådets direktiv 2004/82/EG²⁹.
20. **Gränsövervakning**³⁰: övervakning av gränser mellan gränsövergångsställen och övervakning av gränsövergångsställen utanför de fasta tiderna för öppethållande för att hindra personer från att kringgå in- och utresekontrollerna.
21. **Asylsökande**³¹: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som har lämnat in en asylansökan som ännu inte har lett till ett slutligt beslut.

²⁵ På grundval av artikel 8.2a i kodexen om Schengengränserna.

²⁶ På grundval av artikel 8.2a i kodexen om Schengengränserna.

²⁷ På grundval av artikel 8.3 i kodexen om Schengengränserna.

²⁸ Artikel 2.13 i kodexen om Schengengränserna.

²⁹ Rådets direktiv 2004/82/EG av den 29 april 2004 om skyldighet för transportörer att lämna uppgifter om passagerare (EUT L 261, 6.8.2004, s. 24).

³⁰ Artikel 2.12 i kodexen om Schengengränserna.

22. **Ansökan om internationellt skydd**³²: en begäran om skydd från en Schengenstat som görs av en tredjelandsmedborgare eller statslös person och där det finns skäl att anta att personen söker flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande.
23. **Flykting**³³: en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk åskådning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av det landets skydd, eller en statslös person som av samma skäl som nämnts ovan befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit.
24. **Person som uppfyller kraven för att betecknas som skyddsbehövande**³⁴: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som inte uppfyller kraven för att betecknas som flykting, men där det finns grundad anledning att förmoda att den berörda personen, om han eller hon återsänds till sitt ursprungsland, eller, i fråga om en statslös person, till det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort, skulle utsättas för en verklig risk att lida allvarlig skada enligt artikel 15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU³⁵ och som inte kan, eller på grund av en sådan risk inte vill, begagna sig av det landets skydd.
25. **Statslös person**³⁶: en person som inte betraktas som medborgare i någon stat enligt dess lagstiftning.

³¹ Artikel 2 i) i direktiv 2011/95/EU.

³² Artikel 2 h i direktiv 2011/95/EU.

³³ Artikel 2 d i direktiv 2011/95/EU.

³⁴ Artikel 2 f i direktiv 2011/95/EU.

³⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 337, 20.12.2011, s. 9).

³⁶ Artikel 1 i FN:s konvention angående statslösa personers rättsliga ställning.

26. **Hot mot folkhälsan**³⁷: en sjukdom med epidemisk potential enligt definitionen i Världshälsoorganisationens internationella hälsostadga och andra infektionssjukdomar eller smittsamma parasitsjukdomar, om de omfattas av skyddsbestämmelser som är tillämpliga på medlemsstaternas medborgare. För ytterligare information, se riktlinjerna om hot mot folkhälsan³⁸.
27. **Visering**³⁹: ett tillstånd som utfärdas av en Schengenstat som fullt ut tillämpar Schengenregelverket för
- a) en planerad vistelse inom territoriet för området utan inre gränskontroller som inte varar mer än 90 dagar under en 180-dagarsperiod,
 - b) transitering genom det internationella transitområdet på flygplatserna i de Schengenstater som tillämpar Schengenregelverket fullt ut.
28. **Nationell visering för kortare vistelse**: ett tillstånd som av en Schengenstat som ännu inte tillämpar Schengenregelverket fullt ut utfärdats för en planerad vistelse inom den Schengenstatens territorium som inte överstiger 90 dagar under en 180-dagarsperiod.
29. **Visering med territoriellt begränsad giltighet**⁴⁰: en visering som är giltig för en eller flera av de Schengenstater som fullt ut tillämpar Schengenregelverket, men inte för alla dessa stater.
30. **Visering för flygplatstransitering**⁴¹: en visering som är giltig för transitering genom de internationella transitområdena på flygplatserna i en eller flera av de Schengenstater som fullt ut tillämpar Schengenregelverket.
31. **Nationell visering för flygplatstransitering**: en visering som är giltig för transitering genom de internationella transitområdena på flygplatserna i en eller flera av de Schengenstater som ännu inte tillämpar Schengenregelverket fullt ut.

³⁷ Artikel 2.21 i kodexen om Schengengränserna.

³⁸ För ytterligare information, se riktlinjerna om hot mot folkhälsan, del II, avsnitt I, punkt 3.6.

³⁹ Artikel 2.2 i viseringskodexen.

⁴⁰ Artikel 2.4 i viseringskodexen.

⁴¹ Artikel 2.5 i viseringskodexen.

32. **Visering för längre vistelse**⁴²: en nationell visering som utfärdas av någon av de Schengenstater som fullt ut tillämpar Schengenregelverket för vistelser som överstiger tre månader i enlighet med förordning (EU) nr 265/2010 eller annan unionslagstiftning eller den nationella lagstiftningen, med högst ett års giltighet.
33. **Personer som omfattas av utträdesavtalet**: brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som omfattas av del två (medborgerliga rättigheter) i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen⁴³. Personer som omfattas av utträdesavtalet bevarar sin tidigare rätt till fri rörlighet, som de åtnjöt i egenskap av EU-medborgare, endast i sin värdstat. När det gäller rörlighet inom andra Schengenstater än sin värdstat behandlas de som lagligen bosatta tredjelandsmedborgare.

⁴² Artikel 18 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet.

⁴³ [EUT L 29, 31.1.2020, s. 7.](#)

DEL TVÅ – IN- OCH UTRESEKONTROLLER

AVSNITT I: Förfaranden vid in- och utresekontroll

1. KONTROLLER VID GRÄNSÖVERGÅNGSSTÄLLEN

1.1. Huvudsyftet med in- och utresekontroller vid gränsövergångsställen är att kontrollera att alla personer som passerar gränsen uppfyller villkoren för inresa på Schengenstaternas territorium. När det gäller tredjelandsmedborgare kontrolleras inresevillkoren ([se punkt 3 i detta avsnitt](#)). När det gäller EU-medborgare och deras familjemedlemmar syftar kontrollerna framför allt till att verifiera att personerna i fråga omfattas av rätten till fri rörlighet enligt unionsrätten (Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38⁴⁴). Särskilda regler gäller även för vissa kategorier av personer ([se punkt 3.2 i detta avsnitt](#)).

1.2. Alla personer, såväl EU-/EES-medborgare och schweiziska medborgare som tredjelandsmedborgare, måste genomgå systematiska kontroller mot relevanta databaser när de passerar de yttre gränserna⁴⁵. Kontrollerna görs mot följande databaser:

- Schengens informationssystem (SIS).
- Interpols databas över stulna och förkomna resehandlingar.
- Nationella databaser med information om stulna, förskingrade, borttappade och ogiltigförklarade resehandlingar.

Gränskontrolltjänstemännen kan även söka i andra nationella databaser och Interpols databaser.

Det är möjligt att göra undantag från regeln om systematiska kontroller mot relevanta databaser vid land- och sjögränser som omfattas av särskilda villkor ([se punkt 2.3 i detta avsnitt](#)). Då gäller ett särskilt förfarande för anmälan av sådana undantag ([se tillägg A](#)) och riskbedömning ([se tillägg B](#)).

⁴⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77).

⁴⁵ Artikel 8 i kodexen om Schengen gränserna.

Vid luftgränser var undantag endast möjliga under en övergångsperiod som upphörde den 7 april 2019. Sedan den 7 april 2019 är det inte möjligt att ansöka om undantag för luftgränser.

- 1.3. De grundläggande rättigheter som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna måste garanteras alla som vill passera gränserna. Gränskontrollerna måste respektera förbudet mot omänsklig och förnedrande behandling och förbudet mot diskriminering i artikel 4 respektive 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i artiklarna 3 och 14 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Framför allt måste gränskontrolltjänstemän som utför in- och utresekontroller fullt ut respektera mänsklig värdighet och får inte diskriminera personer på grund av vare sig kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till en nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Alla åtgärder som vidtas under tjänsteutövningen och som begränsar de grundläggande rättigheterna måste vara föreskrivna i lag och förenliga med det väsentliga innehållet i rättigheterna och friheterna. I enlighet med artikel 52 i stadgan får begränsningar endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter, och de måste vara proportionerliga.

Alla resenärer har rätt att informeras om kontrollens art och rätt att behandlas på ett yrkesmässigt, vänligt och artigt sätt, i enlighet med tillämplig internationell och nationell lagstiftning samt unionsrätten.

Alla resenärer måste informeras om behandlingen av deras personuppgifter i samband med gränskontroller som omfattar sökningar i databaser (t.ex. SIS- och VIS-databaserna), inbegripet om sina rättigheter som registrerade i samband med behandlingen av deras personuppgifter. För detta ändamål bör relevant information finnas tillgänglig vid gränsövergångsställena (t.ex. informationsskyltar, QR-kod) på de språk som vanligtvis används för liknande kommunikation. EU:s regler om skydd av

personuppgifter är tillämpliga, särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679⁴⁶ och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680⁴⁷ samt dataskyddsbestämmelserna i SIS- och VIS-regelverket.

- 1.4. Om den person som kontrolleras så begär bör tjänstemannen som genomför kontrollen visa sitt tjänstekort, ange sitt tjänstenummer och, om omständigheterna tillåter det, uppge sitt namn. Tjänstemannen kan vägra att uppge sitt namn om finns skäl att anta att det kan vara till stor nackdel för honom eller henne (till exempel vid hot mot hans eller hennes liv eller fysiska integritet). I sådana fall behöver tjänstemannen bara ange tjänstekortets nummer och myndighetens namn och adress.
- 1.5. Den gränskontrolltjänsteman som är befäl vid gränsövergångsstället måste sätta in lämplig personal i tillräckligt antal för att gränskontrollen ska vara effektiv. Gränskontrolltjänstemän måste alltid hitta balansen mellan, å ena sidan, behovet av att garantera att de personer som uppfyller inresevillkoren, dvs. den stora majoriteten av de resande (turister, affärsmän, studenter osv.), smidigt kan passera gränsen och, å andra sidan, behovet av att alltid vara vaksam för att upptäcka dels personer som utgör ett hot mot den allmänna ordningen och den inre säkerheten, dels möjliga irreguljära invandrare. Det är särskilt viktigt att vara vaksam i situationer där undantaget från principen om systematiska kontroller mot relevanta databaser tillämpas. Vid de gränsövergångsställen som inte omfattas av undantag måste gränskontrolltjänstemännen utföra systematiska kontroller mot relevanta databaser av alla personer som passerar de yttre gränserna, både vid in- och utresa.

⁴⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) ([EUT L 119, 4.5.2016, s. 1](#)).

⁴⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF ([EUT L 119, 4.5.2016, s. 89](#)).

*** Råd till gränskontrolltjänstemän vid in- och utresekontroller:**

- Titta på resenären när du tar emot resehandlingen (försök att komma ihåg så mycket som möjligt av resenärens utmärkande ansiktsdrag).
- Jämför resenärens utseende med fotot och beskrivningen i resehandlingen, och jämför dem också med viseringen om sådan krävs (på det sättet kan bedragare upptäckas).
- Undersök resehandlingen noggrant för att utesluta att det rör sig om en del- eller helförfalskning (sidnumrering, sidornas tryck och häftning, stämplor, om andra personer upptas i handlingen; alla ändringar som är gjorda i handlingen, särskilt på sidorna med personuppgifter, bör förklaras av resenären). Kontrollera systematiskt relevanta databaser (om detta inte sker automatiskt vid skanning av resehandlingen). Fortsätt under tiden att tala med resenären och observera hans eller hennes uppförande och reaktioner (exempelvis överdriven nervositet, aggressiv attityd, överdriven samarbetsvilja). Vid kontrollen i VIS bör viseringsmärkets nummer användas i kombination med verifiering av viseringsinnehavarens fingeravtryck. Om resenären har en VIS-0-markering behöver den endast kontrolleras med hjälp av viseringsmärkets nummer.
- Alla resenärer måste informeras om behandlingen av deras personuppgifter i samband med gränskontroller som omfattar sökningar i databaser (t.ex. SIS- och VIS-databaserna), inbegripet om sina rättigheter som registrerade i samband med behandlingen av deras personuppgifter. EU:s bestämmelser om skydd av personuppgifter gäller. Gränskontrolltjänstemannen bör informera resenärerna om deras rätt till åtkomst, rättelse av oriktiga uppgifter och radering av olagligt lagrade uppgifter. Gränskontrolltjänstemannen bör ge resenären kontaktuppgifter till de behöriga nationella myndigheterna, dvs. den personuppgiftsansvariga och dataskyddsmyndigheten, så att resenären kan utöva sina rättigheter,

inbegripet rätten att lämna in ett klagomål till dataskyddsmyndigheten⁴⁸.

- Innan du stämplar resehandlingen (i tillämpliga fall), kontrollera att personen inte har varit kvar längre än den tillåtna perioden under hans eller hennes senaste vistelse inom området utan inre gränskontroller eller på Bulgariens, Cyperns, Kroatens eller Rumäniens territorium (dvs. 90 dagar inom en 180-dagarsperiod). Observera att särskilda bestämmelser gäller för tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till medborgare i EU, EES och Schweiz (se punkt 2.1.2).
- Ställ inte frågor till resenären som om han eller hon vore en möjlig brottsling eller en tredjelandsmedborgare som visas olagligt i landet. Alla frågor bör vara genomtänkta och ställas på ett vänligt sätt.
- Om resenären frågar något bör detta inte ses som provokativt och frågorna bör besvaras korrekt och artigt.

1.6. Användning av system för automatiserad gränskontroll: bestämmelserna i kodexen om Schengen gränserna, som infördes genom förordning (EU) 2017/2225 om ändring av den kodexen, vad gäller användningen av in- och utresesystemet, och som kommer att börja tillämpas den dag då in- och utresesystemet tas i drift, innehåller detaljerade bestämmelser om användningen av självbetjäningssystem och elektroniska spärrar. I avvaktan på att dessa nya bestämmelser träder i kraft är det redan möjligt och rekommenderat att använda självbetjäningssystem och elektroniska spärrar⁴⁹ (vid in- och utresa och i samband med kontroller av personer som åtnjuter fri rörlighet samt i förekommande fall av tredjelandsmedborgare), förutsatt att det *kombineras* med en manuell kontroll som utförs av en gränskontrolltjänsteman och, vid behov, stämpling. Systemen för automatiserad gränskontroll ska vara utformade på ett sådant sätt att de kan användas av alla personer, med undantag för barn under 12 år, och de ska också

⁴⁸ Informationen får ges i form av en broschyr eller ett anslag. Broschyren eller anslaget måste finnas på alla Europeiska unionens officiella språk och på språken i de länder som de berörda Schengenstaterna gränsar till.

⁴⁹ Skäl 10 i förordning (EU) 2017/458 om ändring av förordning (EU) 2016/399 vad gäller stärkandet av kontrollerna mot relevanta databaser vid de yttre gränserna lyder som följer: ”Den tekniska utvecklingen har gjort det möjligt i princip att göra sökningar i relevanta databaser på ett sätt som ger en begränsad inverkan på tidsåtgången för gränspassager, eftersom kontrollerna av både handlingar och personer kan göras parallellt. Automatiska spärrar för gränskontroll kan vara relevanta i detta sammanhang.”

vara utformade på ett sätt som fullt ut respekterar den mänskliga värdigheten, särskilt när det gäller utsatta personer. Om medlemsstaterna beslutar att använda system för automatiserad gränskontroll ska de säkerställa att det finns tillräckligt med personal för att bistå personer vid användningen av sådana system, och de ska upprätthålla tillräckligt många icke-automatiserade köer för barn, personer som åtföljer barn, sårbara personer och personer som föredrar att använda icke-automatiserade köer.

2. **KONTROLLER AV PERSONER SOM ÅTNJUTER FRI RÖRLIGHET ENLIGT UNIONSRÄTTEN**

2.1. Personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten bör underkastas följande systematiska kontroller mot relevanta databaser vid in- och utresa:

- Schengens informationssystem (SIS).
- Interpols databas över stulna och förkomna resehandlingar.
- Nationella databaser med information om stulna, förskingrade, borttappade och ogiltigförklarade resehandlingar.

Gränskontrolltjänstemännen kan även söka i andra nationella databaser och Interpols databaser.

När pass eller resehandlingar innehåller ett lagringsmedium enligt vad som avses i artikel 1.2 i rådets förordning (EG) nr 2252/2004⁵⁰ måste äktheten hos uppgifterna på chippet kontrolleras.

2.1.1. Om det råder tvivel om resehandlingens äkthet eller om innehavarens identitet måste minst ett av de biometriska kännetecknen (ansiktsbild och/eller fingeravtryck) i de pass och resehandlingar som utfärdats i enlighet med förordning (EG) nr 2252/2004 verifieras. Sådan verifiering ska om möjligt också göras vad gäller resehandlingar som inte omfattas av den förordningen.

⁵⁰ Rådets förordning (EG) nr 2252/2004 av den 13 december 2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecknen i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna (EUT L 385, 29.12.2004, s. 1).

2.1.2. Familjemedlemmar till medborgare i EU, EES och Schweiz har rätt att vistas i en medlemsstat i upp till tre månader om de har ett giltigt pass och följer med eller ansluter sig till den medborgaren, utan begränsningen 90 dagar under en 180-dagarsperiod.

Observera att tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till medborgare i EU, EES och Schweiz har rätt att följa med eller ansluta sig till den medborgaren under på varandra följande perioder på upp till tre månader per Schengenstat, utan villkor eller formaliteter (utom viseringskravet om personen i fråga kommer från ett tredjeland som omfattas av viseringskrav och inte har ett giltigt uppehållskort eller ett uppehållstillstånd i enlighet med vad som förklaras i punkt 2.8 i detta avsnitt).

Om familjemedlemmen reser ensam och inte har ett giltigt uppehållskort eller ett uppehållstillstånd (se punkt 2.8 i detta avsnitt) börjar det normala systemet för längden på kortare vistelser att löpa (eller börjar löpa på nytt), eftersom villkoren för att omfattas av den rätt till fri rörlighet som medborgare i EU, EES och Schweiz och deras familjemedlemmar åtnjuter inte längre är uppfyllda.

Tidigare vistelser i området utan gränskontroll då den berörda personen har följt med eller anslutit sig till medborgaren i EU, EES eller Schweiz bör inte räknas med i kontrollen av om personen uppfyller 90-/180-dagarsregeln, eftersom den regeln endast gäller korta vistelser.

*** Exempel** (i alla dessa exempel har tredjelandsmedborgaren inget giltigt uppehållskort eller uppehållstillstånd, vilket förklaras närmare i punkt 2.8 i detta avsnitt):

En indisk medborgare som är gift med en fransk medborgare får följa med sin franska maka till Tyskland och vistas där i tre månader, i Spanien två månader och i Italien tre månader. Personen vistas då i området utan inre gränskontroller under en period av åtta på varandra följande månader.

En japansk medborgare är gift med en estnisk medborgare och har aldrig tidigare kommit till EU. Den japanska medborgaren följer med sin estniska make till Italien i en månad. Direkt efter den månaden lämnar den estniska medborgaren Italien och återvänder till Japan för att arbeta. Den japanska medborgaren får stanna ensam i ytterligare 90 dagar (gränsen på 90 dagar under en 180-dagarsperiod gäller).

En kinesisk medborgare som är gift med en svensk medborgare tillbringar 15 dagar i Österrike ensam, på en affärsresa. Den svenska medborgaren ansluter sig därefter till henne och de tillbringar en månad i Portugal. Direkt efter den månaden lämnar den svenska medborgaren EU. Den kinesiska medborgaren kan stanna kvar ensam under de återstående 75 dagarna av 180-dagarsperioden (gränsen på 90 dagar under en 180-dagarsperiod gäller, men vistelsen tillsammans med EU-medborgaren, i det här fallet den månad de tillbringat tillsammans, bör inte räknas med i bedömningen om huruvida gränsen på 90 dagar under en 180-dagars period är uppfylld).

- 2.2. En träff i SIS eller andra databaser är inte i sig ett tillräckligt skäl för att neka personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten inresa (se punkt 8.3 i detta avsnitt om regler för när personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten får nekas inresa).
- 2.3. Riktade kontroller mot relevanta databaser får endast användas om systematiska kontroller skulle få oproportionella effekter på trafikflödet vid vissa gränsövergångsställen på land och till sjöss, och till följd av en bedömning av riskerna för hot mot den allmänna ordningen, inre säkerheten, folkhälsan eller internationella förbindelser i någon av Schengenstaterna. (För ytterligare information om anmälningsförfarandet och riskbedömningen, se bilagorna A och B).

I en sådan situation bör de gemensamma riskindikatorerna för utländska terroriststridande som kommissionen tagit fram i samarbete med Schengenstaterna och berörda organ användas för att fatta beslut om vilka personer som kan underkastas endast en riktad kontroll.

Medlemsstaternas möjlighet enligt artikel 8.2a–2f i kodexen om Schengengränserna att utföra riktade kontroller i stället för systematiska kontroller av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten måste särskiljas från medlemsstaternas rätt enligt artikel 9 i kodexen om Schengengränserna att förenkla in- och utresekontrollerna vid exceptionella och oförutsedda omständigheter (se punkt 7 i detta avsnitt).

	Utlösande faktor	Förfarande	Ämne	Längd
Riktade kontroller vid angivna gränsövergångsställen Artikel 8.2a–2f i kodexen om Schengengränserna	– Oproportionella effekter på trafikflödet	– Inlämning av en föregående riskbedömning till Frontex – Anmälan till medlemsstaterna, Frontex och kommissionen – Rapportering till Frontex och kommissionen varje halvår	– Gäller endast personer som omfattas av fri rörlighet – Minimikontroll är fortfarande obligatorisk – Sedan den 7 april 2019 är luftgränser uteslutna från möjligheten till riktade kontroller	– Får inte gå utöver vad som är absolut nödvändigt – Definieras i enlighet med riskbedömningen (dvs. kan omfatta längre perioder)
Förenklade kontroller Artikel 9 i kodexen om Schengengränserna	– Oförutsebara händelser som medför alltför lång väntetid (t.ex. översvämningar, naturkatastrofer, (inbördes)krig i närbelägna stater, oväntad stängning av närliggande gränsövergångsställen, betydande trafikolycka) – Alla resurser när det gäller personal, medel och organisation har uttömts	– Beslut har fattats av gränskontrolltjänstemän vid gränsövergångsstället – Registrering av information vid gränsövergångsstället i enlighet med punkt b i bilaga II till kodexen om Schengengränserna – Årlig rapport till Europaparlamentet och kommissionen	– Berör alla resenärer – Stämpling (för tredjelandsmedborgare) är fortfarande obligatorisk – Inresekontroller har företräde framför utresekontroller	– Tillfälliga, anpassade till de omständigheterna som rättfärdigar dem (dvs. endast en mycket kort period)

- 2.4. Personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten och inte omfattas av riktade kontroller mot relevanta databaser (när sådana riktade kontroller används) måste underkastas ”andra kontroller av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten”. De måste visa resehandlingar så att det är möjligt att fastställa deras identitet. Sådana andra kontroller består av en snabb och enkel kontroll av resehandlingen för att kontrollera att den är giltig för gränspassage och för att upptäcka tecken på del- eller helförfalskning, vid behov med hjälp av tekniska anordningar. Om det råder tvivel om resehandlingen eller om det finns tecken på att en person kan utgöra ett hot mot Schengenstaternas inre säkerhet, allmänna ordning, folkhälsa eller internationella förbindelser, måste gränskontrolltjänstemannen söka i de relevanta databaser som avses i artikel 8.2 a och b i kodexen om Schengengränserna.
- 2.5. Kontroller mot de relevanta databaserna kan göras i förväg utifrån passageraruppgifter som mottagits i enlighet med direktiv 2004/82/EG eller annan unionslagstiftning eller nationell lagstiftning. Om dessa kontroller görs i förväg på grundval av sådana passageraruppgifter, måste de uppgifter som mottagits i förväg vid gränsövergångsstället kontrolleras mot uppgifterna i resehandlingen. Den berörda personens identitet och nationalitet samt giltigheten och äktheten hos resehandlingen för gränspassage måste också verifieras.
- 2.6. För att säkerställa effektiva in- och utresekontroller, om det råder tvivel om resehandlingens äkthet eller om innehavarens identitet, måste minst ett av de biometriska kännetecknen (ansiktsbild och/eller fingeravtryck) i de resehandlingar som utfärdats i enlighet med förordning (EG) nr 2252/2004 verifieras. Om möjligt måste gränskontrolltjänstemannen även verifiera resehandlingar som inte omfattas av den förordningen (EU-pass och resehandlingar som utfärdats av den EU-medlemsstat som valt att inte omfattas av förordningen, dvs. Irland, samt pass och resehandlingar som utfärdats av tredjeländer). Vad gäller verifiering av äktheten hos de uppgifter som lagras i ett biometriskt pass, ([se punkt 16 i detta avsnitt](#)).

2.7. För att undvika att de personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten underkastas dessa systematiska kontroller två gånger när de passerar Rumäniens, Bulgariens och Kroatiens inre gränser landvägen kan de gränsövervakande myndigheterna, på grundval av en riskbedömning, besluta att kontroller mot relevanta databaser endast utförs vid utresa på ett icke-systematiskt sätt. För närvarande får detta förfarande användas vid följande landgränser:

- Bulgarien–Grekland.
- Rumänien–Ungern.
- Bulgarien–Rumänien.
- Kroatien–Slovenien.
- Kroatien–Ungern.

2.8. Personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten får i regel passera en Schengenstats gräns på grundval av följande handlingar:

- Medborgare i EU, EES och Schweiz: Identitetskort eller pass.
- Provisorisk EU-resehandling⁵¹.
- Tredjelandssmedborgare som är familjemedlemmar till medborgare i EU, EES och Schweiz: pass. De kan även behöva ha en visering om de är medborgare i ett tredjeland som omfattas av [viseringskravet](#), såvida de inte innehar
 - ett giltigt [uppehållstillstånd](#) som utfärdats av en Schengenstat som fullt ut tillämpar Schengenregelverket,
 - eller ett giltigt uppehållskort som utfärdats enligt artiklarna 10 och 20 i direktiv 2004/38/EG av en EU-medlemsstat eller ett EES-land, oberoende om de följer med eller ansluter sig till en EU- eller EES-medborgare.

⁵¹ Beslut av företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet av den 25 juni 1996 om införande av en provisorisk resehandling (96/409/Gusp) och rådets direktiv (EU) 2019/997 av den 18 juni 2019 om införande av en provisorisk EU-resehandling och om upphävande av beslut 96/409/Gusp (i kraft men ännu inte tillämpligt).

Innehav av ett uppehållskort som utfärdats enligt artiklarna 10 och 20 i direktiv 2004/38/EG utgör ett tillräckligt bevis för att innehavaren är familjemedlem till en unionsmedborgare. Det bör noteras att uppehållskortet medför undantag från viseringskravet (och i framtiden även från Etias) i alla medlemsstater, även i EU-medborgarens medlemsstat.

*** Exempel:**

En slovakisk medborgare bor i Tyskland tillsammans med sin kinesiske make. De reser till Frankrike. Eftersom den kinesiske maken har ett tyskt uppehållskort som utfärdats i enlighet med artikel 10 i direktiv 2004/38/EG behövs ingen inresevisering, enligt såväl direktivet som kodexen om Schengengränserna.

En tysk medborgare är bosatt i Tyskland med sin kinesiska maka. De reser till Spanien. Eftersom den kinesiska maken har ett tyskt uppehållstillstånd som utfärdats enligt en Schengenstats lagstiftning behövs ingen inresevisering enligt kodexen om Schengengränserna.

En slovakisk medborgare bor i Rumänien tillsammans med sin kinesiske make. De reser till Frankrike. Eftersom den kinesiske maken har ett rumänskt uppehållskort som utfärdats enligt artikel 10 i direktiv 2004/38/EG undantas han från direktivets viseringskrav.

En slovakisk medborgare bor i Irland tillsammans med sin kinesiska maka. Den kinesiska maken har ett uppehållskort som utfärdats av Irland i enlighet med artikel 20 i direktiv 2004/38/EG, och reser ensam till Frankrike. Det irländska uppehållskortet innebär att hon inte behöver någon visering för Frankrike även om hon reser ensam.

Två indiska medborgare, den *första* med ett kroatiskt uppehållstillstånd och den andra med ett kroatiskt uppehållskort som utfärdats i enlighet med direktiv 2004/38/EG, reser till Slovenien. Den första behöver en inresevisering för Slovenien (eftersom kroatiska uppehållstillstånd enligt relevanta Schengenbestämmelser ännu inte medför undantag från viseringskravet inom området utan inre gränskontroller). Den *andra* är undantagen från viseringskravet (eftersom kroatiska uppehållskort enligt direktiv 2004/38/EG medför undantag från viseringskravet inom området utan inre gränskontroller).

När det gäller utformningen av uppehållskort infördes genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157⁵², som tillämpas i EU sedan den 2 augusti 2021, harmoniserade format. Detta innebär att uppehållskort eller permanenta uppehållskort som utfärdas sedan den 2 augusti 2021 har en enhetlig utformning. Dessa kort har samma utformning som det som fastställdes i rådets förordning (EG) nr 1030/2002⁵³ och genomfördes genom genomförandebeslut C(2018) 7767⁵⁴. De bär titeln ”Uppehållskort” eller ”Permanent uppehållskort” och är försedda med den standardiserade koden ”Familjemedlem EU Art 10 DIR 2004/38/EG” eller ”Familjemedlem EU Art 20 DIR 2004/38/EG”. Det bör noteras att förordning (EU) 2019/1157 föreskriver en gradvis utfasning av befintliga uppehållskort eller permanenta uppehållskort. Detta innebär att det under ett visst antal år kommer att finnas olika format för uppehållskort eller permanenta uppehållskort i omlopp (de som utfärdas i enlighet med förordning (EU) 2019/1157 och de som utfärdats tidigare, utan ett specifikt format)⁵⁵.

När det gäller formatet på identitetskort för EU-medborgare infördes genom förordning (EU) 2019/1157⁵⁶ harmoniserade format för id-kort; förordningen gäller från och med den 2 augusti 2021. Förordning (EU) 2019/1157 föreskriver en gradvis utfasning av befintliga uppehållskort⁵⁷.

⁵² [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2019/1157 av den 20 juni 2019 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet \(EUT L 188, 12.7.2019, s. 67\)](#) är relevant för EES och behöver införlivas i EES-avtalet, en process som pågår.

⁵³ [Rådets förordning \(EG\) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002](#) om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland ([EGT L 157, 15.6.2002, s. 1](#)).

⁵⁴ Kommissionens genomförandebeslut C(2018)7767 av den 30 november 2018 om tekniska specifikationer för en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland och om upphävande av beslut C(2002)30691.

⁵⁵ Enligt artikel 8.1 i förordning (EU) 2019/1157 ska uppehållskort för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, vilka inte uppfyller kraven i artikel 7, bli ogiltiga när deras giltighetstid löper ut eller senast den 3 augusti 2026, beroende på vilket som infaller först. I artikel 8.2 föreskrivs ett undantag från artikel 8.1 när det gäller uppehållskort som inte uppfyller de minimisäkerhetsstandarder som anges i del 2 i Icaos dokument 9303 eller inte innehåller ett fungerande maskinläsbart fält (MRZ) som är förenligt med del 3 i Icaos dokument 9303. De senare ska upphöra att gälla när deras giltighetstid löper ut eller senast den 3 augusti 2023, beroende på vilket som inträffar först.

⁵⁶ Förordning (EU) 2019/1157 är relevant för EES och behöver införlivas i EES-avtalet, en process som pågår.

⁵⁷ Enligt artikel 5.1 i förordning (EU) 2019/1157 ska identitetskort som inte uppfyller kraven i artikel 3 bli ogiltiga när deras giltighetstid löper ut eller senast den 3 augusti 2031, beroende på vilket som infaller först. I artikel 5.2 föreskrivs dock två undantag. Identitetskort som inte uppfyller minimisäkerhetsstandarderna enligt del 2 i Icaos dokument 9303 eller som inte innehåller ett fungerande maskinläsbart fält (MRZ) ska bli ogiltiga när deras giltighetstid löper ut eller senast den 3 augusti 2026, beroende på vilket som infaller först. Identitetskort för personer som är 70 år eller äldre den 2 augusti 2021, vilka uppfyller minimisäkerhetsstandarderna enligt del 2 i Icaos dokument 9303 och har ett fungerande maskinläsbart fält (MRZ), ska bli ogiltiga när deras giltighetstid löper ut.

Familjemedlemmar som omfattas av viseringskravet kan även visa upp två pass, dvs. ett giltigt pass (utan visering) och ett ogiltigförklarat pass med en giltig visering (se del II punkt 3.1.2. i handledningen om viseringskodexen).

För ytterligare information om de särskilda bestämmelser som gäller familjemedlemmar till medborgare i EU, EES och Schweiz, se [del III i handledningen för handläggning av viseringsansökningar och ändring av utfärdade viseringar](#), nedan kallad *handledningen om viseringskodexen*.

Observera: På grundval av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och **Schweiziska edsförbundet**, å andra sidan om fri rörlighet för personer, omfattar ovanstående bestämmelser om kontroll av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten även arbetstagare, oavsett nationalitet, hos någon som tillhandahåller tjänster, vilka är integrerade i arbetsmarknaden i Schweiz eller i någon av EU-medlemsstaterna och är utstationerade för att i en av medlemsstaterna tillhandahålla en tjänst (artikel 17 i bilaga I till det avtalet).

Enligt avtalet om Europeiska frihandelssammanslutningen gäller samma regler för arbetstagare, oavsett nationalitet, hos någon som tillhandahåller tjänster, vilka är integrerade i arbetsmarknaden i Schweiz eller i något av EES-länderna och är utstationerade för att i ett av EES-länderna tillhandahålla en tjänst.

- 2.9. Om en person som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten inte har de resehandlingar som krävs, eller i förekommande fall, nödvändiga viseringar, måste dock den berörda Schengenstaten innan personen skickas tillbaka ge denna person rimliga möjligheter att erhålla eller få tillgång till de begärda handlingarna inom rimlig tid eller att på annat sätt bekräfta eller bevisa att han eller hon omfattas av rätten till fri rörlighet enligt unionsrätten.

Om resenären har en resehandling utan maskinläsbart fält och om det finns något tvivel om hans eller hennes identitet bör en fördjupad kontroll utföras.

*** Rättslig grund – rättspraxis:**

– [Direktiv 2004/38/EG \(artiklarna 4, 5 och 27\)](#)

– [Artikel 8 i kodexen om Schengengränserna](#)

- [Avtal av den 21 juni 1999 mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan om fri rörlighet för personer](#)
- [Förordning \(EU\) 2017/1954](#)
- [EU-domstolens dom av den 25 juli 2002 i mål C-459/99, MRAX mot Belgien](#)
- [EU-domstolens dom av den 17 februari 2005 i mål C-215/03, Salah Oulane mot Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie](#)
- [EU-domstolens dom av den 31 januari 2006 i mål C-503/03, kommissionen mot Spanien](#)
- [EU-domstolens dom av den 18 juni 2020 i mål C-754/18, Ryanair](#)
- [EU-domstolens dom i mål C-202/13, Sean McCarthy](#)

3. INRESEKONTROLL AV TREDJELANDSMEDBORGARE

3.1. Tredjelandsmedborgare måste uppfylla följande inresevillkor för att få resa in i en Schengenstats territorium:

- a) Personen måste vara innehavare av en eller flera giltiga resehandlingar som tillåter passage av gränsen, som måste vara giltiga i minst tre månader efter det planerade datumet för avresan från Schengenstaterna (även om undantag kan göras från detta krav i befogade brådskande fall) och som måste ha utfärdats under den föregående tioårsperioden. Kravet på att resehandlingen har utfärdats under den föregående tioårsperioden måste vara uppfyllt på dagen för inresan (men inte nödvändigtvis under vistelsen)⁵⁸, förutsatt att den är giltig till slutet av vistelsen plus tre månader.

⁵⁸ Denna fråga är endast relevant i de undantagsfall då giltighetstiden för ett pass från ett tredjeland är längre än tio år (till exempel tio år och några månader, vilket var praxis i tredjeländer och vilket gjorde det möjligt att överföra den återstående giltighetstiden för ett gammalt pass till det nya passet). Observera: Enligt internationell standard bör resehandlingars giltighet aldrig överstiga tio år, varför denna fråga i praktiken endast är relevant under en viss tid.

*** Exempel:**

En resenär från ett tredjeland kommer till EU den 21 november 2022 för en vistelse på 20 dagar, med ett pass utfärdat den 23 november 2012 som är giltigt till och med den 23 mars 2023. Inresevillkoret i artikel 6.1 a i kodexen om Schengen gränserna är uppfyllt, eftersom *utfärdandedatumet* på ankomstdagen inföll för mindre än tio år sedan och passet är *giltigt* längre än tre månader efter planerat avresedatum.

- b) Personen måste, om så krävs, vara innehavare av en [giltig visering](#). Om tredjelandets medborgaren är innehavare av ett giltigt [uppehållstillstånd](#) som utfärdats av en Schengenstat som tillämpar Schengenregelverket fullt ut bör detta uppehållstillstånd anses motsvara en visering eller en visering för längre vistelse. (Upphållstillstånd, viseringar för längre vistelse och andra handlingar som förtecknas i de följande avsnitten är försedda med ett chip med biometriska data som måste kontrolleras, i enlighet med vad som anges punkt 3.3 i detta avsnitt.) Detta gäller dock inte tillfälliga tillstånd som har utfärdats för den tid som en första ansökan om uppehållstillstånd eller asyl handläggs.
- c) Personen måste kunna styrka syftet med och villkoren för vistelsen i den berörda Schengenstaten/de berörda Schengenstaterna, och ha tillräckliga medel för sitt uppehälle såväl för den planerade vistelsens längd som för återresan till ursprungslandet (eller för en transitresa till ett tredjeland som med säkerhet tillåter inresa, till exempel eftersom han eller hon innehar ett uppehållstillstånd utfärdat av det landet), eller vara i stånd att på laglig väg anskaffa sådana medel.
- d) Personen får inte finnas på en spärlista i Schengens informationssystem (SIS), i syfte att vägras inresa.
- e) Personen får inte anses utgöra ett hot mot någon av Schengenstaternas allmänna ordning, inre säkerhet, folkhälsa eller internationella förbindelser. Detta kan särskilt antas vara fallet om den berörda personen inte finns upptagen på en nationell spärlista i syfte att vägras inresa. I sin dom av den 12 december 2019 i mål C-380/18, (E.P.) slog EU-domstolen uttryckligen fast att begreppet ”hot mot den allmänna ordningen eller den allmänna säkerheten” i den mening som avses i kodexen om Schengen gränserna påtagligt skiljer sig från begreppet ”hot mot den

allmänna ordningen eller säkerheten” i den mening som avses i bestämmelserna om fri rörlighet (direktiv 2004/38/EG). I den mening som avses i kodexen om Schengen gränserna måste de överträdelser som en tredjelandsmedborgare kan misstänkas ha begått vara tillräckligt allvarliga, vad gäller deras art och den påföljd som kan utdömas, för att det ska vara motiverat att se till att tredjelandsmedborgarens vistelse på medlemsstaternas territorium omedelbart upphör. Vidare kan, om det inte finns någon fällande dom, de behöriga myndigheterna endast åberopa ett hot mot den allmänna ordningen om det föreligger samstämmiga, objektiva och exakta uppgifter som ger anledning att misstänka att tredjelandsmedborgaren i fråga har begått en sådan straffbar gärning.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengen gränserna \(artikel 6\)](#)
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) nr 265/2010 av den 25 mars 2010 om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och av förordning \(EG\) nr 562/2006 vad gäller rörlighet för personer med visering för längre vistelse](#)
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1806 av den 14 november 2018 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav](#)
- [Europaparlamentets och rådets beslut nr 565/2014/EU av den 15 maj 2014 om en förenklad ordning för personkontroller vid de yttre gränserna på grundval av Bulgariens, Kroatiens, Cyperns och Rumäniens unilaterala erkännande av vissa handlingar såsom likställda med de egna nationella viseringarna för transitering genom dessa länders territorium eller planerade vistelser på deras territorium som inte överstiger 90 dagar under en 180-dagarsperiod och om upphävande av beslut 895/2006/EG och 582/2008/EG](#)

*** Länkar:**

- [Förteckning över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav](#)

- [Information om nationella undantag från viseringskraven](#)
- [Gemensam förteckning över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering för flygplatstransitering när de passerar genom de internationella transitområdena på flygplatser som är belägna på medlemsstaternas territorium](#)
- [Förteckning över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering för flygplatstransitering när de passerar genom de internationella transitområdena på flygplatser som är belägna på en medlemsstats territorium](#)
- [Förteckning över uppehållstillstånd som ger innehavaren rätt att transitera genom medlemsstaters flygplatser utan att det krävs innehav av visering för flygplatstransitering](#)

3.2. Tredjelandsmedborgare måste underkastas en noggrann kontroll. Dock gäller särskilda bestämmelser för följande kategorier av personer:

- a) Statschefer och medlemmar av deras delegationer ([punkt 5.1 i detta avsnitt](#)).
- b) Flygplanspiloter och andra besättningsmedlemmar ([punkt 5.2 i detta avsnitt](#)).
- c) Sjömän ([punkt 5.3 i detta avsnitt](#)).
- d) Innehavare av diplomatpass, officiella pass eller tjänstepass och medlemmar av internationella organisationer ([punkt 5.4 i detta avsnitt](#)).
- e) Gränsboende som omfattas av en ordning för lokal gränstrafik ([punkt 5.5 i detta avsnitt](#)).
- f) Underåriga ([punkt 5.6 i detta avsnitt](#)).
- g) Skolelever från tredjeländer som är bosatta i en medlemsstat eller i ett tredjeland och som inte omfattas av viseringskrav ([punkt 5.7 i detta avsnitt](#)).
- h) Gränsarbetare ([punkt 5.8 i detta avsnitt](#)).
- i) ADS-turister ([punkt 5.9 i detta avsnitt](#)).
- j) Räddningstjänst, polis, brandkår och gränskontrolltjänstemän ([punkt 5.10 i detta avsnitt](#)).
- k) Arbetstagare som utför offshoarearbete ([punkt 5.11 i detta avsnitt](#)).

Kontroller av **statslösa personer** och **flyktingar** genomförs på samma sätt som för tredjelandsmedborgare i allmänhet. Huruvida resedokument som tredjeländer utfärdar till flyktingar och statslösa personer är giltiga kan kontrolleras i [förteckningen över resehandlingar som utfärdats av tredjeländer och territoriella enheter](#). Frågan om huruvida

den som innehar ett sådant resedokument behöver en visering för inresa till EU regleras i artikel 6.2 b i förordning (EU) 2018/1806, som lägger detta beslut i händerna på varje medlemsstat. De relevanta anmälningarna finns i tabellen över [undantag enligt artikel 6.2](#).

Särskilda regler gäller för asylsökande och personer som ansöker om internationellt skydd (se punkt 12 i detta avsnitt om asylsökande).

Gränskontrolltjänstemannen måste skyndsamt ta fingeravtryck på och överföra uppgifter om fingeravtryck för alla tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som grips i samband med att de irreguljärt passerar en Schengenstats yttre gräns, om de är 14 år eller äldre och inte har skickats tillbaka.

Observera: Vad gäller kontroller av tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till medborgare i EU, EES eller Schweiz (personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten), se [punkt 2.8 i detta avsnitt](#).

*** Rättslig grund:**

– [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) nr 603/2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck \(artikel 14\)](#)

*** Länkar:**

– [Handlingar som utfärdas av Schengenstaterna till statslösa personer och flyktingar](#)

– [Information om nationella undantag från viseringskraven](#)

3.3. Gränskontrolltjänstemännen måste **systematiskt kontrollera** tredjelandsmedborgare mot följande databaser:

- Schengens informationssystem (SIS).
- Interpols databas över stulna och förkomna resehandlingar.
- Nationella databaser med information om stulna, förskingrade, borttappade och ogiltigförklarade resehandlingar.

Gränskontrolltjänstemännen kan även söka i andra nationella databaser och Interpols databaser.

3.4. Kontroller mot de relevanta databaserna kan göras i förväg utifrån passageraruppgifter som mottagits i enlighet med direktiv 2004/82/EG eller annan unionslagstiftning eller

nationell lagstiftning. Om dessa kontroller görs i förväg på grundval av sådana passageraruppgifter, måste de uppgifter som mottagits i förväg kontrolleras mot uppgifterna i resehandlingen vid gränsövergångsstället. Den berörda personens identitet och nationalitet samt giltigheten och äktheten hos resehandlingen för gränspassage måste också verifieras.

3.5. När pass eller resehandlingar innehåller ett lagringsmedium⁵⁹ måste äktheten hos uppgifterna på chippet kontrolleras, förutsatt att giltiga certifikat finns att tillgå. Äktheten och integriteten hos uppgifter som lagras på mikrochip måste verifieras vid kontroll av biometriska pass. För att verifiera att uppgifterna på mikrochippet har införts av en behörig myndighet och inte har ändrats måste innehållet i chippet autentiseras med hjälp av passiv autentisering. Handlingens signeringscertifikat måste kontrolleras mot det utfärdande landets motsvarande betrodda CSCA-certifikat (Country Signing Certification Authority). Dessutom måste det göras en chipautentisering för att kontrollera att chippet är äkta och att det inte har klonats⁶⁰.

3.6. TredjELandsmedborgare måste underkastas en noggrann kontroll.

Den noggranna kontrollen vid inresa innebär att man kontrollerar att alla inresevillkor är uppfyllda, dvs. följande:

- Kontroll av att tredjELandsmedborgaren innehar en [resehandling som medger gränspassage](#), att denna inte har upphört att gälla och att handlingen i tillämpliga fall åtföljs av den [visering](#), det [uppehållstillstånd](#) eller den visering för längre vistelse som krävs. TredjELandsmedborgare som omfattas av viseringskravet får resa med två pass, dvs. ett giltigt pass (utan visering) och ett ogiltigförklarat pass med en giltig visering. Från och med maj 2022 måste det på viseringsmärket⁶¹ finnas ett digitalt sigill som innehåller all information som är skriven på viseringsmärket utom fotografiet. Detta digitala sigill bör användas för att

⁵⁹ Alla handlingar som regleras i unionsrätten (pass, identitetskort, uppehållskort, migrationsrelaterade kort och andra resehandlingar som utfärdas på grundval av unionsrätten, inklusive tillstånd för lokal gränstrafik) innehåller ett chip, med undantag för viseringar (pappersbaserade). Även identitetshandlingar för sjömän – även om de inte grundar sig på unionsrätten – innehåller ett chip.

⁶⁰ Ett klonat chip innebär att information kopierats från det autentiska chippet och placerats på ett duplikat utan säkerhetsrestriktioner.

⁶¹ Kommissionens genomförandebeslut C(2020) 2672 final av den 30 april 2020 om införande av ett digitalt sigill på den enhetliga utformningen av viseringar. Under en övergångsperiod, till och med den 1 november 2022, får medlemsstaterna utfärda både viseringar med och viseringar utan digitalt sigill.

kontrollera äktheten hos uppgifterna på viseringsmärket när detta kontrolleras på en medlemsstats territorium eller vid en medlemsstats gräns och VIS inte är tillgängligt.

Digitalt sigill – exempel:

Gränskontrolltjänstemännen kan läsa och validera det synliga digitala sigillet (2D-streckkod) på Schengenviseringar. 2D-streckkoden (en kvadrat som ser ut som en QR-kod i det nedre högra hörnet av viseringen) ger ett extra lager av säkerhet och är särskilt användbar för att säkerställa Schengenviseringarnas äkthet och integritet när informationssystemet för viseringar inte är tillgängligt. Om de uppgifter som finns lagrade i streckkoden inte överensstämmer med viseringsinnehavarens personuppgifter på viseringsmärket eller om valideringen av den digitala signaturen misslyckas, kan viseringsmärket vara del- eller helförfalskat. Om de uppgifter som finns lagrade i streckkoden överensstämmer med uppgifterna på viseringsmärket, men valideringen av den digitala signaturen av någon anledning misslyckas, påverkar detta inte automatiskt viseringens giltighet, eftersom det kan finnas andra orsaker till misslyckandet. I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 (viseringskodex) och handledningen om viseringskodexen fastställs förfarandet för upphävande eller återkallande av Schengenviseringar. Om informationssystemet för viseringar inte är tillgängligt och det råder tvivel om viseringens äkthet rekommenderas det att man kontaktar den myndigheten som utfärdat viseringen.

- Systematisk kontroll av relevanta databaser ([se punkt 1.5 i detta avsnitt, fjärde strecksatsen i tabellen](#)) och huruvida personens transportmedel och de föremål som han eller hon medför inte äventyrar den allmänna ordningen, den inre säkerheten, folkhälsan eller de internationella förbindelserna i någon av Schengenstaterna. Denna kontroll måste bland annat omfatta direkt slagning på personer och föremål som registrerats i SIS och i nationella dataregister samt de åtgärder som eventuellt ska vidtas till följd av en registrering.
- Undersökning av inrese- och utresestämplarna i tredjelandsmedborgarens resehandling, i syfte att genom jämförelse av inrese- och utresedatum kontrollera att personen inte redan har överskridit den maximalt tillåtna längden för vistelse i området utan inre gränskontroller eller på Bulgariens, Cyperns, Kroatens eller Rumäniens territorium⁶², dvs. 90 dagar inom den föregående 180-dagarsperioden, räknat från vilken dag som helst av vistelsen.
- Kontroll av den berörda tredjelandsmedborgarens avrese- och bestämmelseort samt syftet med den planerade vistelsen och, vid behov, kontroll av de handlingar som styrker detta.
- Kontroll av att den berörda tredjelandsmedborgaren har tillräckliga medel för sitt uppehälle för den planerade vistelsens längd och syfte och för återresan till ursprungslandet eller för transitresan till ett tredjeland eller av att han eller hon är i stånd att på laglig väg anskaffa sådana medel. För att fastställa vilka medel som krävs för uppehållet måste de referensbelopp som varje Schengenstat fastställer beaktas.
- Verifieringen av om det finns tillräckliga medel för uppehållet får bygga på tredjelandsmedborgarens innehav av kontanta medel, resecheckar och kreditkort. Åtagandeförklaringar, om det föreskrivs sådana i en medlemsstats nationella lagstiftning, och [garantibrev/inbjudan från värdfolk](#) enligt nationell lagstiftning, om tredjelandsmedborgaren bor hos en värd, kan också utgöra bevis på att det finns tillräckliga medel för uppehållet.

⁶² Den separata beräkningen av 90- respektive 180-dagarsperioden på Rumäniens och Bulgariens territorium kommer att ändras när in- och utresesystemet tas i drift.

- Ett kreditkorts giltighet kan kontrolleras genom kontakt med det utfärdande företaget eller genom att man använder andra möjligheter vid gränsövergångsstället (t.ex. växlingskontor).
- En inbjudan kan kontrolleras genom att man kontaktar värden direkt eller genom att man kontrollerar värdens trovärdighet genom de nationella kontaktpunkterna i den Schengenstat där värden är bosatt.

*** Riktlinjer om begreppet ”hot mot folkhälsan” i syfte att neka inresa**

Begreppet avser en sjukdom med epidemisk potential enligt definitionen i Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente och andra infektionssjukdomar eller smittsamma parasitsjukdomar, om de omfattas av skyddsbestämmelser som är tillämpliga på medborgare i Schengenstaterna.

Vid användningen av denna handbok bör alla hot mot EU-medborgarnas hälsa samt beslut om ändamålsenliga åtgärder bedömas och beslutas genom det nätverk som inrättats enligt Europaparlamentets och rådets beslut 1082/2013/EU och dess system för tidig varning och reaktion (EWRS) samt genom Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC), som inrättades genom förordning (EG) nr 851/2004. EWRS-myndigheterna omfattar EU-medlemsstaternas folkhälsomyndigheter. De arbetar på nationell nivå tillsammans med nationella erkända övervakningsinstitut. ECDC gör en riskbedömning av hotet (ecdc.europa.eu).

De myndigheter i varje EU-medlemsstat som har behörighet att genomföra hälsoåtgärder bör därför alltid, i enlighet med medlemsstaternas och unionens lagstiftning om folkhälsa och varje Schengenstats förfaranden, delta i bedömningen av riskerna för folkhälsan när det gäller att tillåta eller neka inresa vid gränsen.

*** Riktlinjer för bedömning av ”hot mot folkhälsan” när det finns en sjukdom med epidemisk potential**

Covid-19-pandemin har ökat unionens behov av att vara bättre förberedd för att reagera på krissituationer vid de yttre gränserna i samband med sjukdomar med epidemisk potential som utgör ett hot mot folkhälsan. När inkonsekventa och olikartade åtgärder vidtas vid de yttre gränserna för att hantera sådana hot har detta en negativ inverkan på hur hela området utan inre gränskontroller fungerar, och minskar förutsägbarheten för resenärer och de

direkta personkontakterna. Kommissionen rekommenderar att följande beaktas vid tillämpning av nationella åtgärder som rör ett hot mot folkhälsan vid de yttre gränserna:

1. Unionsmedborgare i den mening som avses i artikel 20.1 i EUF-fördraget och tredjelandsmedborgare som enligt avtal mellan unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och dessa tredjeländer, å andra sidan, åtnjuter samma rätt till fri rörlighet som unionsmedborgare, samt deras respektive familjemedlemmar, bör alltid tillåtas att resa till de EU-medlemsstater och tredjeländer som omfattas av Schengenregelverket för alla ändamål, inte bara för att återvända hem.

När de reser från tredjeländer som omfattas av tillfälliga restriktioner för icke nödvändiga resor kan detta vara förenat med hälsokrav såsom självisolering eller liknande åtgärder i den Schengenstat som är destinationsland (förutsatt att samma krav ställs på de egna medborgarna).

2. Även tredjelandsmedborgare som är varaktigt bosatta enligt direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, personer vars uppehållsrätt har sin grund i andra EU-direktiv, utträdesavtalet eller nationell lagstiftning eller som innehar nationella viseringar för längre vistelse, samt deras respektive familjemedlemmar bör tillåtas att resa in, med förbehåll för relevanta hälsoåtgärder.

Detta bör gälla även för tredjelandsmedborgare med tillfälligt inresetillstånd [utfärdat för gränspassage och utövande av rätten till laglig vistelse i en medlemsstat efter att uppehållstillståndet har hämtats ut], när så är lämpligt.

Gränskontrolltjänstemännen bör kontrollera respektive dokumentation (dvs. resehandlingar, uppehållstillstånd och andra officiella handlingar) för att verifiera att tredjelandsmedborgare omfattas av det tillämpningsområde som fastställs i de två föregående styckena.

3. Screening av resenärer för att påvisa eventuella symtom på sjukdomar med epidemiologisk potential kan omfatta användning av termisk scanning och/eller scanning av symtom eller annan utrustning som syftar till att påvisa de relevanta symtomen.

Alla offentliga tjänstemän som arbetar med gränskontroller, tullkontroller, sanitära kontroller eller andra typer av kontroller vid de yttre gränserna bör ha personlig skyddsutrustning, i förekommande fall bestående av munskydd, handskar, handsprit osv.

4. När beslut fattas om huruvida de tillfälliga restriktionerna för icke nödvändiga resor till Schengenstaterna gäller för en tredjelandsmedborgare bör tidigare vistelse inom en viss tidsperiod i ett tredjeland för vilket restriktionerna för icke nödvändiga resor har upphävts vara den avgörande faktorn (snarare än nationalitet).

5. Vid luftgränserna spelar automatiska gränskontrollspärrar en viktig roll för att underlätta smidiga passagerarflöden vid de viktigaste gränsövergångsställena; systemen med elektroniska spärrar kan dock inte användas för att kontrollera var tredjelandsmedborgare är bosatta. Schengenstater som tillåter tredjelandsmedborgare att använda automatiska gränskontrollspärrar bör överväga att genomföra stickprovskontroller avseende de resenärer som använder de elektroniska spärrarna eller tillfälligt avaktivera de automatiska gränskontrollspärrarna för tredjelandsmedborgare.

6. Gränskontrolltjänstemännen behöver bekanta sig med hur tredjeländers uppehålls- och arbetstillstånd ser ut och ha grundläggande kunskap om trycktekniker och säkerhetsdetaljer i samband med sådana handlingar. Utöver uppehålls- eller arbetstillstånd som utfärdats i tredjeländer kan resenärerna eventuellt också uppvisa identitetskort och/eller körkort som utfärdats i tredjeländer, samt andra officiella handlingar, för att styrka sitt påstådda bosättningsland.

Beroende på omständigheterna och den typ av handlingar som läggs fram måste gränskontrolltjänstemännen på bästa sätt utnyttja allt tillgängligt referensmaterial, t.ex. FADO/iFADO/PRADO21 och Frontex handledning, och använda dessa resurser tillsammans med nationella dokumentdatabaser och andra kommersiella alternativ.

7. Resenärer måste före resan informeras om att de behöver styrka sitt bosättningsland, vilket innebär att det behövs ytterligare handlingar, till exempel uppehållstillstånd, arbetstillstånd, identitetskort eller körkort som utfärdats av det tredjeland där de är bosatta och andra officiella handlingar som styrker resenärens påstådda bosättningsland. Detta är viktigt eftersom tredjeländers uppgifter om uppehålls- eller arbetstillstånd inte alltid anbringas på eller framgår av resehandlingar; detta gäller särskilt pass. Den som inte fullgör skyldigheten att styrka sitt bosättningsland kan nekas inresa.

8. Varje beslut om nekad inresa måste vara proportionerligt och icke-diskriminerande. En åtgärd anses vara proportionerlig om den har vidtagits efter samråd med hälso- och

sjukvårdsmyndigheterna och dessa har ansett åtgärden vara lämplig och nödvändig för att uppnå folkhälsomålet. I formuläret för nekad inresa måste gränskontrolltjänstemannen ange skälet till nekad inresa under rubriken ”anmärkningar”.

9. Resenären kan få en informationsbroschyr om en särskild sjukdom. För friska resenärer behövs ingen ytterligare sanitetsunderrättelse till myndigheterna i det angränsande tredjeland som resenären återvänder till från ett gränsövergångsställe vid EU:s yttre landgränser (via väg- eller järnvägstrafik) eller yttre sjögränser (t.ex. hamnar med reguljära färjeförbindelser eller andra hamnar med kryssningsfartyg eller enskilda sjömän på fiskebåtar).

10. För att minimera ankomsten av personer från tredjeländer skulle sambandsmän på flygplatser eller sambandsmän i de tredjeländer som finns upptagna på förteckningen kunna utföra kontroller före ombordstigning. Schengenstaterna skulle också kunna sätta in gränskontrolltjänstemän på vissa flygningar till och från tredjeländer, vars roll skulle vara att delta i flygningar som avgår från Europa i syfte att genomföra kontroller före ombordstigning på returreorna. Man skulle också kunna överväga att placera ut hälsoinspektörer och/eller medicinsk personal direkt vid gränsövergångsställen för att kontrollera resenärer, granska hälsodeklarationer osv.

*** Riktlinjer för beräkning av vistelsens längd:**

I fråga om vistelselängden ”90 dagar inom en 180-dagarsperiod” måste inresedagen räknas som den första dagen av vistelsen i området utan inre gränskontroller och utresedagen räknas som den sista dagen av vistelsen i detta område. För Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien motsvarar detta inrese- respektive utresedagen från vart och ett av dessa Schengenstaters territorium. Begreppet ”en” innebär att man tillämpar en ”rörlig” 180-dagars referensperiod, som går ut på att man från en viss dag av vistelsen, vilken som helst, räknar 180 dagar bakåt i tiden, för att kontrollera om kravet på 90 dagar under en 180-dagarsperiod fortfarande är uppfyllt. Det betyder att en bortavaro under en oavbruten period på 90 dagar ger rätt till en ny vistelse på upp till 90 dagar. Se http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/docs/short_stay_schengen_calculator_user_manual_en.pdf

Beräkningsverktyget ”Short-stay calculator” på kommissionens webbplats/webbplatsen för

GD Migration och inrikes frågor (https://ec.europa.eu/home-affairs/content/visa-calculator_en eller i den nedladdningsbara versionen från Circa) kan användas för att beräkna godkända vistelseperioder enligt de nya reglerna. Användarhandboken innehåller information om de nya reglerna, användningen av beräkningsverktyget och praktiska exempel. Se http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm.

Detta sätt att beräkna korta vistelser, som gäller sedan den 18 oktober 2013, tillämpas inte på de avtal om undantag från viseringskrav som ingåtts mellan EU och Bahamas, Brasilien, Saint Kitts och Nevis, Mauritius och Seychellerna, för vilka definitionen ("tre månader under en tidsperiod av sex månader räknat från första inresedag") gäller. Vistelsens längd för medborgare från länder utanför EU som reser med en visering som utfärdats i enlighet med avtal om förenklade viseringsförfaranden som ingåtts av EU och vissa tredjeländer bör beräknas enligt den nya beräkningsmetoden eftersom det i dessa avtal finns en hänvisning till "90 dagar under en 180-dagarsperiod".

Godkända vistelseperioder enligt ett uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse bör inte tas med vid beräkningen av den kortare vistelsens längd (vid bedömningar av om 90-/180-dagarsregeln är uppfylld). Denna bestämmelse gör det således möjligt för tredjelandsmedborgare som är undantagna från viseringskrav att lagligen vistas på de Schengenstaters territorium som fullt ut tillämpar regelverket för på varandra följande korttidsvistelser. Resenären kan visa att han eller hon har uppfyllt villkoren för längden på en kortare vistelse genom den dag då giltighetstiden för ett tidigare uppehållstillstånd eller en tidigare visering för längre vistelse löper ut⁶³. Nationella bestämmelser eller nationell praxis som föreskriver att en tredjelandsmedborgare som allmän regel måste lämna landet efter det att en längre vistelse (på grundval av ett uppehållstillstånd eller en nationell visering) har avslutats innan han eller hon tillåts påbörja en efterföljande kortare vistelse på det territoriet är inte förenliga med Schengenbestämmelserna. Det är resenären som har ansvaret för att följa regeln om 90 dagar under en 180-dagarsperiod⁶⁴. Om en

⁶³ Detta bekräftas också uttryckligen i artikel 12.3 i kodexen om Schengen gränserna (tillämplig från och med den dag då in- och utresesystemet tas i drift).

⁶⁴ I artikel 14.8 i förordning (EU) 2017/2226 föreskrivs uttryckligen följande: "I de fall den tillåtna vistelsen för en tredjelandsmedborgare som befinner sig inom en medlemsstats territorium inleds direkt efter en kortare vistelse på grundval av ett uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse och ingen tidigare personakt har skapats får tredjelandsmedborgaren [...] begära att de behöriga myndigheter som avses [...] skapar personakten och in- och utreseposten genom att föra in de uppgifter [...]".

tredjelandssmedborgare inte utnyttjar den möjlighet som erbjuds genom artikel 12 i kodexen om Schengengränserna eller artikel 14.8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226⁶⁵ för att ansöka om att den kortare vistelsens början registreras (eller om att anses ha rest in för en kortare vistelse) den dag då giltighetstiden för ett tidigare uppehållstillstånd eller en tidigare visering för längre vistelse löper ut, finns det risk för att han eller hon betraktas som en person som vistas olagligt i landet, vilket kan få negativa följder, i enlighet med antagandet i artikel 12 i kodexen om Schengengränserna eller artikel 20 i förordning (EU) 2017/2226. Detta antagande kan dock senare vederläggas i enlighet med artikel 12 i kodexen om Schengengränserna.

*** Exempel:**

En kanadensisk student vars uppehållstillstånd för studenter i Österrike upphör att gälla den 31 juli har för avsikt att göra en tågresor genom flera Schengenstater i augusti. Den kanadensiska studenten behöver inte nödvändigtvis lämna EU, utan han eller hon kan påbörja en kortare vistelse omedelbart efter det att uppehållstillståndet upphör att gälla. I detta syfte bör han före den 31 juli begära att de behöriga myndigheterna i enlighet med artikel 12 i kodexen om Schengengränserna eller artikel 20 i förordning (EU) 2017/2226 fastställer att han eller hon anses ha rest in den 1 augusti. (Observera: När Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240⁶⁶ har blivit tillämplig måste han eller hon dessutom inneha ett giltigt resetillstånd.)

En indisk forskare vars uppehållstillstånd för forskare i Österrike upphör att gälla den 31 juli avser att vandra i Alperna (både de österrikiska och de italienska Alperna, men större delen av tiden skulle tillbringas i Österrike) i augusti. Den indiska forskaren behöver inte nödvändigtvis lämna EU, utan han eller hon kan påbörja en kortare vistelse omedelbart efter det att uppehållstillståndet upphör att gälla. För detta ändamål måste han eller hon ha ansökt om en visering för kortare vistelse vid ett österrikiskt konsulat (t.ex. i Prag eller Bratislava) och ha fått en sådan visering före den 1 augusti. Dessutom bör han eller hon

⁶⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandssmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011 (EUT L 327, 9.12.2017, s. 20).

⁶⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) och om ändring av förordningarna (EU) nr 1077/2011, (EU) nr 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 och (EU) 2017/2226 (EUT L 236, 19.9.2018, s. 1).

före den 31 juli begära att de behöriga myndigheterna i enlighet med artikel 12 i kodexen om Schengen gränserna eller artikel 20 i förordning (E) 2017/2226 fastställer att han eller hon anses ha rest in den 1 augusti.

När det gäller eventuella förlängningar av kortare vistelser enligt bilaterala avtal innehåller artikel 20.2 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet⁶⁷ detaljerade bestämmelser för hantering av dessa särskilda fall.

3.6.1. Den noggranna kontrollen vid utresa omfattar följande:

- Kontroll av att tredjelandsmedborgaren innehar en giltig resehandling för gränsövergång.
- Kontroll av resehandlingen för att upptäcka tecken på del- eller helförfalskning.
- Verifiering i form av obligatoriska systematiska kontroller mot relevanta databaser av att tredjelandsmedborgaren inte anses vara ett hot mot den allmänna ordningen, den inre säkerheten eller någon av Schengenstaternas internationella förbindelser.
- När pass eller resehandlingar innehåller ett lagringsmedium måste äktheten hos uppgifterna på chippet kontrolleras, förutsatt att giltiga certifikat finns att tillgå. Äktheten och integriteten hos uppgifter som lagras i mikrochip bör verifieras vid kontroll av biometriska pass. För att verifiera att uppgifterna på mikrochippet har införts av en behörig myndighet och inte har ändrats bör innehållet i chippet autentiseras med hjälp av passiv autentisering. Handlingens signeringscertifikat bör kontrolleras mot det utfärdande landets motsvarande betrodda CSCA-certifikat. Om möjligt bör chipautentisering användas för att kontrollera att chippet är äkta.

3.6.2. Ytterligare kontroller vid utresa kan omfatta följande:

- Kontroll av att personen innehar en giltig visering, om detta krävs, utom när personen i fråga innehar ett giltigt uppehållstillstånd utfärdat av en Schengenstat eller en giltig visering för längre vistelse eller andra handlingar som ger tillstånd till vistelse eller förnyad inresa på deras territorium.
- Kontroll av att personen inte har överskridit den maximalt tillåtna längden för vistelse.

⁶⁷ Konvention om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna (EGT L 239, 22.9.2000, s. 19).

- 3.7. Tredjelandssmedborgare med giltigt uppehållstillstånd bör i regel inte tillfrågas om syftet med vistelsen eller om de har tillräckliga medel för sitt uppehälle. Övriga kontroller – särskilt granskningen av resehandlingar och uppehållstillstånd, sökningar i SIS och i nationella databaser – måste dock genomföras enligt beskrivningen i punkterna 1.2 och [3.6.2 i detta avsnitt](#). Detaljerade riktlinjer för hur de som omfattas av utträdesavtalet kan styrka sin status ges i bilaga 42 till denna handbok.
- 3.8. För att kontrollerna vid in-/utreseluckorna vid primärkontrollen inte ska stoppas upp och om det finns behov av ytterligare kontroller, kan dessa utföras på en annan plats än vid luckan ("fördjupad kontroll").

Om det finns möjligheter och om det begärs av tredjelandssmedborgaren måste de noggranna kontrollerna genomföras på ett icke-offentligt område som är avsett för ändamålet. Vid fördjupad kontroll måste tredjelandssmedborgaren ges skriftlig information om syftet med sådana kontroller och även om förfarandet. Informationen får ges i form av ett anslag eller en broschyr som överlämnas till personen. Broschyren eller anslaget måste finnas på alla Europeiska unionens officiella språk och på språken i de länder som de berörda Schengenstaterna gränsar till.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(artiklarna 7 och 8, bilagorna I och IV\)](#)
- [Europaparlamentets och rådets beslut nr 1082/2013/EU av den 22 oktober 2013 om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 2119/98/EG](#)
- Det internationella hälsoreglementet (WHO)

4. SÖKNINGAR I SCHENGENS INFORMATIONSSYSTEM (SIS) OCH INTERPOLS DATABAS ÖVER STULNA OCH FÖRKOMNA RESEHANDLINGAR

- 4.1. Alla personer och deras resehandlingar måste dubbelkontrolleras mot SIS vid in- och utresekontrollerna. De nationella gränskontrolltillämpningarna möjliggör vanligen en integrerad kontroll av personer och deras resehandlingar mot relevanta databaser. SIS innehåller registreringar av personer och föremål som omfattas av någon av följande registreringskategorier:

- Registreringar om återvändande (artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860⁶⁸): denna registreringskategori omfattar tredjelandsmedborgare som är föremål för ett beslut om återvändande. Syftet är att kontrollera att skyldigheten att återvända har fullgjorts och att stödja verkställandet av beslut om återvändande.
- Nekad inresa eller vistelse (artikel 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861⁶⁹): denna registreringskategori omfattar tredjelandsmedborgare⁷⁰ som inte har rätt att resa in i eller vistas på Schengenstaternas territorium⁷¹.
- Personer som är efterlysta för att gripas (artikel 26 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862⁷²): denna registreringskategori omfattar personer för vilka en europeisk arresteringsorder, en arresteringsorder från Island/Norge⁷³ eller en begäran om utlämning (Schweiz och Liechtenstein) har utfärdats.
- Försvunna personer (artikel 32.1 a och b i förordning (EU) 2018/1862): syftet med denna registreringskategori är att hitta försvunna personer, även underåriga och ensamkommande barn, och ställa dem under beskydd om det är lagligt och nödvändigt.

⁶⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (EUT L 312, 7.12.2018, s. 1).

⁶⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006 (EUT L 312, 7.12.2018, s. 14).

⁷⁰ En registrering av en tredjelandsmedborgare som är familjemedlem till en EU-medborgare bör hanteras enligt artikel 26 i förordning (EU) 2018/1861 (se punkt 8.3 i avsnitt I).

⁷¹ Cypern har ännu inte tillgång till SIS; därför avses i detta kapitel med Schengenstater alla Schengenstater utom Cypern. Kroatien har tillgång till registreringar om nekad inresa, men är inte skyldigt att neka inresa till eller vistelse på sitt territorium för tredjelandsmedborgare som registrerats av en annan Schengenstat i enlighet med förordning (EG) nr 1987/2006. Landet kan dock besluta att vidta åtgärder på grundval av en sådan registrering. Kroatien kan för närvarande inte föra in registreringar om nekad inresa i SIS.

⁷² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU (EUT L 312, 7.12.2018, s. 56).

⁷³ På grundval av det avtal om överlämnande mellan EU:s medlemsstater och Island och Norge som började gälla 2019 gäller följande: Avtalet av den 28 juni 2006 mellan Europeiska unionen och Republiken Island och Konungariket Norge om förfarande för överlämnande mellan Europeiska unionens medlemsstater och Island och Norge trädde i kraft den 1 november 2019 (EUT L 292, 21.10.2006, s. 2).

- Sårbara personer i riskzonen, dvs. barn som löper risk att bortföras/barn som behöver hindras från att resa/sårbara vuxna som behöver hindras från att resa (artikel 32.1 c, d och e i förordning (EU) 2018/1862): syftet med denna registrering är att förhindra att barn bortförs och att sårbara personer reser utan tillstånd eller olagligen förs utomlands. Den största skillnaden mellan att lägga in en registrering om en försvunnen person och en registrering om sårbara personer som behöver hindras från att resa är att personen i det senare fallet ännu inte har försvunnit men riskerar att försvinna ("förebyggande registreringar").
- Personer som söks för att delta i ett rättsligt förfarande (artikel 34 i förordning (EU) 2018/1862): syftet med denna registreringskategori är att ta reda på var personer som söks för att delta i ett brottmålsförfarande (t.ex. vittnen) har sin vistelseort eller hemvist.
- Personer och föremål som omfattas av diskreta kontroller, undersökningskontroller eller särskilda kontroller (artikel 36 i förordning (EU) 2018/1862): syftet med denna registrering är att inhämta information om personer eller relaterade föremål för att bekämpa brottslighet och förebygga hot mot den allmänna eller nationella säkerheten.
- Föremål som ska beslagtas eller användas som bevis i brottmål (artikel 38 i förordning (EU) 2018/1862): denna registrering omfattar föremål (fordon, släpvagnar, husvagnar, industriell utrustning och beståndsdelar av industriell utrustning, fartyg, fartygsmotorer, skjutvapen, fordonsregistreringsbevis och nummerplåtar, sedlar och falska sedlar, it-produkter) och handlingar (officiella blankodokument, utfärdade identitetshandlingar såsom pass, id-kort, uppehållstillstånd, resehandlingar och körkort vilka är stulna, bortförda, försvunna eller ogiltiga eller är falska) som eftersöks för att antingen beslagtas eller användas som bevis i brottmål.
- Registreringar om okända efterlysta personer som innehåller endast fingeravtrycksuppgifter (artikel 40 i förordning (EU) 2018/1862). Denna registreringskategori innehåller fingeravtrycksspår som upptäckts på platsen för ett terroristbrott eller annat brott. Syftet med denna registreringskategori är att hitta den misstänkta okända gärningsmannen.

Det är möjligt att man vid kontroll i SIS hittar flera registreringar om samma person. Det beror på att flera Schengenstater⁷⁴ kan utfärda registreringar om samma person. Vid sådana träffar visas alla framställningar om åtgärder på skärmen. Om framställningarna om åtgärder är förenliga måste alla angivna åtgärder vidtas med avseende på den berörda personen.

Vissa kategorier av registreringar om personer är ”oförenliga”⁷⁵. Detta innebär att en ny registrering om en och samma person endast får läggas in om den är ”förenlig” med den befintliga registreringen. Om en registrering är oförenlig innebär det att man anser att den åtgärd som en Schengenstat begär i registreringen konkurrerar med en åtgärd som en annan Schengenstat begärt i registreringen. Följande registreringskategorier är oförenliga:

- Registreringar om nekad inresa och vistelse och registreringar om försvunna personer som ska skyddas.
- Registreringar om nekad inresa och vistelse och registreringar om sårbara personer utsatta för risk.
- Registreringar om återvändande och registreringar om försvunna personer som ska skyddas.
- Registreringar om återvändande och registreringar om sårbara personer utsatta för risk.
- Registreringar om försvunna personer och registreringar om sårbara personer utsatta för risk.

Om en konkurrerande eller potentiellt oförenlig registrering påträffas bör Sirenekontoret omedelbart kontaktas för bistånd.

⁷⁴ Vad gäller införande av registreringar i SIS avses här alla Schengenstater utom Cypern (som inte har tillgång till SIS) och Kroatien (för införande av registreringar om nekad inresa, eftersom landet inte kan lägga in dessa registreringar), men däremot Irland för några av registreringskategorierna. Irland har inte åtkomst till och kan inte utfärda registreringar om nekad inresa och återvändande i SIS.

⁷⁵ Se tabellen i bilaga 4 till Sirenehandboken (kommissionens genomförandebeslut av den 18 november 2021 om fastställande av närmare bestämmelser om Sirenekontorens uppgifter och om utbytet av tilläggsinformation om registreringar i Schengens informationssystem på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete (*Sirenehandboken – Polis*) C(2021) 7901 final och kommissionens genomförandebeslut av den 18 november 2021 om fastställande av närmare bestämmelser om Sirenekontorens uppgifter och om utbytet av tilläggsinformation om registreringar i Schengens informationssystem på området in- och utresekontroller och återvändande (*Sirenehandboken – Gränser och återvändande*) C(2021) 7900 final).

Det finns en överenskommen prioriteringsordning för registreringar, men det är tillåtet att göra undantag från denna om båda Schengenstaterna samtycker. Prioriteringsordningen för de registreringar som kan vara oförenliga är följande:

- 1) Registreringar om nekad inresa och vistelse.
- 2) Registreringar om återvändande som åtföljs av ett inreseförbud.
- 3) Registreringar om försvunna personer som ska skyddas.
- 4) Registreringar om sårbara personer utsatta för risk.
- 5) Registreringar om försvunna personer som ska lokaliseras.
- 6) Registreringar om återvändande som inte åtföljs av ett inreseförbud.

Om man får träff på en SIS-registrering och samtidigt en ”Interpol-varning” måste SIS-förfarandet följas eftersom SIS-registreringar har företräde. Träffrapporterna måste skickas till Sirenekontoret och inte till Interpols nationella centralbyrå.

4.2. **Biometriska sökningar**

Biometriska sökningar infördes samtidigt med SIS automatiska fingeravtrycksidentifieringssystem (Afis). Detta innebär att sökningar i SIS kan göras inte enbart på grundval av alfanumeriska uppgifter, utan även på grundval av fingeravtryck.

I enlighet med artikel 33 i förordning 2018/1861 och artikel 43.2 i förordning 2018/1862 får en sökning i fingeravtrycksuppgifter i SIS göras i samtliga fall där det anses nödvändigt för att identifiera en person (dvs. avgöra huruvida den person som kontrolleras är föremål för en SIS-registrering). Beslut om huruvida det **är nödvändigt att** göra sökningar i SIS med fingeravtrycksuppgifter i ett visst fall måste fattas i enlighet med EU:s regler och nationella bestämmelser. Det är nödvändigt att söka med fingeravtrycksuppgifter i de fall där personens identitet inte kan fastställas på annat sätt (dvs. på grundval av alfanumeriska uppgifter, dokumentbeskrivning, fotografier eller ansiktsbilder).

4.3. **Utvidgning avseende föremål**

Vissa kategorier av registreringar om personer (personer som är efterlysta för att gripas, försvunna eller sårbara personer samt personer som söks för att delta i ett brottmålsförfarande) kan omfatta utvidgningar avseende föremål, dvs. information om ett föremål som har koppling till den eftersökta personen vilken läggs till i syfte att lokalisera personen.

Utvidgningar kan göras avseende följande typer av föremål: fordon, släpvagnar och husvagnar, fartyg, containrar, luftfartyg, skjutvapen (endast för registreringar om gripande), blankodokument.

Alla registreringar om personer kan innehålla beskrivningar av identitetshandlingar, dvs. uppgifter som beskriver den (giltiga) identitetshandling (t.ex. resehandling eller uppehållstillstånd) som den registrerade personen använder. Det är också möjligt att bifoga en kopia av handlingen till registreringen.

Syftet med att utvidga en registrering om en person genom föremål och identitetshandlingar är att underlätta eftersökningen av en person som är föremål för en registrering – i detta fall avser registreringen inte föremålet eller identifieringshandlingens i sig.

Registreringar om föremål enligt artiklarna 36 och 38 i förordning (EU) 2018/1862 har ett eget syfte enligt definitionen i de relevanta SIS-förordningarna: att utföra en diskret kontroll, en undersökningskontroll eller en särskild kontroll när det gäller artikel 36 eller att beslagta eller skydda föremålet när det gäller artikel 38.

4.4. Åtgärder som ska vidtas vid träffar i SIS

Vid en träff på en person eller ett föremål i SIS visas de åtgärder som ska vidtas på gränskontrolltjänstemannens skärm.

- 4.4.1. Personer som är efterlysta för att gripas måste gripas och överlämnas till de myndigheter som har behörighet att fatta beslut om tillfälligt förvar inför en utlämning eller ett överlämnande till den begärande EU- eller Schengenstaten.

Om en registrering om gripande har flaggats av ditt land kommer skälet till registreringen ändå att anges som ”Person som ska gripas och överlämnas eller utlämnas”, men som åtgärd som ska vidtas kommer det inte att begäras att personen grips, utan att personens vistelseort eller hemvist fastställs.

4.4.2. Vilka åtgärder som bör vidtas med avseende på de tredjelandsmedborgare som är föremål för registreringen om återvändande beror på var träffen påträffas.

a) Om personen befinner sig vid en yttre gräns och lämnar Schengenstaternas territorium måste information samlas in och vidarebefordras till det nationella Sirenekontoret om att personen befinner sig vid de yttre gränserna för avresa och har lämnat Schengenstaternas territorium; även plats och tidpunkt för kontrollen måste anges, och huruvida personen har varit föremål för avlägsnande (påtvingat återvändande).

Efter att ha mottagit informationen om träffen, dvs. en bekräftelse på att personen har lämnat Schengenstaternas territorium, måste den registrerande Schengenstaten utan dröjsmål radera registreringen om återvändande. När beslutet om återvändande åtföljs av ett inreseförbud måste den registrerande Schengenstaten dessutom utan dröjsmål lägga in en registrering om nekad inresa och vistelse (eller en registrering om återvändande omvandlas till en registrering om nekad inresa).

Om personen lämnar territoriet i den Schengenstat som utfärdade beslutet om återvändande måste den registrerande Schengenstaten vid en träff även informera sina egna myndigheter, så att återvändandet blir bekräftat och dessa myndigheter i tillämpliga fall kan föra in en registrering om nekad inresa.

Personen bör nekas en ny inresa på grundval av en registrering om nekad inresa i SIS när en sådan registrering har lagts in. Personen kan nekas inresa på grundval av andra villkor som föreskrivs i kodexen om Schengengränserna.

b) Om personen påträffas vid en yttre gräns och reser in på Schengenstaternas territorium måste information samlas in och vidarebefordras till det nationella Sirenekontoret om att personen befinner sig vid de yttre gränserna för inresa; även plats och tidpunkt för kontrollen måste anges.

Efter att ha fått information om träffen måste den registrerande Schengenstaten utan dröjsmål radera registreringen om återvändande. När beslutet om återvändande åtföljs av ett inreseförbud måste den registrerande Schengenstaten dessutom utan dröjsmål lägga in en registrering om nekad inresa och vistelse (eller en registrering om återvändande omvandlas till en registrering om nekad inresa).

Om personen reser in på territoriet i den Schengenstat som utfärdade beslutet om återvändande måste den registrerande Schengenstaten vid en träff även informera sina egna myndigheter, så att återvändandet blir bekräftat och dessa myndigheter i tillämpliga fall kan föra in en registrering om nekad inresa.

Personens inresa till Schengenstaterna bör nekas på grundval av en registrering om nekad inresa i SIS när en sådan registrering har lagts in. Personen kan nekas inresa på grundval av andra villkor som föreskrivs i kodexen om Schengengränserna.

c) Om personen påträffas inom landet måste personen, om nationell lagstiftning tillåter det, stoppas och förhöras, och den behöriga nationella myndighet som ansvarar för återvändandet måste kontaktas i syfte att ombesörja personens återvändande; även det nationella Sirenekontoret måste kontaktas.

Det är inte tillåtet att föra in registreringar om återvändande för tredjelandsmedborgare som omfattas av rätten till fri rörlighet. Vid en träff på en registrering om nekad inresa som förts in i enlighet med artikel 24 i förordning 2018/1861 om en tredjelandsmedborgare som omfattas av rätten till fri rörlighet i unionen, måste den verkställande Schengenstaten omedelbart samråda med den registrerande Schengenstaten genom att utbyta tilläggsinformation för att utan dröjsmål besluta vilken åtgärd som ska vidtas. Se punkt 8.3 i detta avsnitt.

4.4.3. Tredjelandsmedborgare som är föremål för en registrering om nekad inresa får inte resa in på territoriet, utan måste så snabbt som möjligt och om omständigheterna tillåter det skickas tillbaka till avreseorten eller till sitt ursprungsland. Sådana personer måste övervakas av gränskontrolltjänstemännen tills de avreser från Schengenstatens territorium. Vid en träff på en registrering om nekad inresa och vistelse för en tredjelandsmedborgare som innehar uppehållstillstånd är det viktigt att vara särskilt noga med att kontrollera att uppehållstillståndet är äkta och giltigt. Dessutom bör det nationella Sirenekontoret omedelbart kontaktas så att samrådsförfarandet enligt artikel 30 i förordning (EU) 2018/1861 och artikel 36 i Sirenehandboken⁷⁶ kan inledas.

Observera att särskilda bestämmelser gäller för tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till EU-medborgare ([se punkt 8.3 i detta avsnitt](#)).

⁷⁶

Se föregående fotnot.

Vid en träff på en registrering om nekad inresa för en person som omfattas av utträdesavtalet, se den särskilda vägledningen i bilaga 42 till denna handbok.

4.4.4. Vuxna måste ge sitt förhandsmedgivande innan den part som har rapporterat honom eller henne som försvunnen informeras.

4.4.5. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt underåriga (oavsett om de är ensamkommande eller inte) och försvunna vuxna som är sårbara och behöver ställas under beskydd. Vid en träff på en sårbar underårig, ett barn som riskerar att föras bort, ett barn som måste hindras från att resa eller en sårbar vuxen som måste hindras från att resa måste personen i fråga, om nationell lagstiftning så tillåter, stoppas och föras till den behöriga myndighet som kan ge tillstånd till att personen förs till en säker plats i syfte att förhindra att personen fortsätter resan. Den behöriga nationella myndigheten måste omedelbart kontaktas för att avgöra om personen bör ställas under beskydd. Det nationella Sirenekontoret bör också kontaktas för ytterligare information om ärendet.

4.4.6. Data som förts in som ett led i en diskret kontroll, en undersökningskontroll eller en särskild kontroll bör göra det möjligt att inhämta information om exempelvis följande:

- Det faktum att den person som är föremål för en registrering har lokaliserats.
- Plats, tidpunkt eller skäl för kontrollen.
- Resrutt och destination.
- De personer som medföljer den person som är föremål för registreringen och som rimligen kan förväntas ha anknytning till den person som är föremål för registreringen.
- De föremål som används eller medförs, däribland resehandlingar.
- Under vilka omständigheter personen eller fordonet, fartyget, luftfartyget eller containern påträffats.
- All annan information som eftersöks av den registrerande Schengenstaten.

När sådan information inhämtas inom ramen för en diskret kontroll bör kontrollens diskreta karaktär bibehållas.

Vid en undersökningskontroll bör samma information samlas in, dock utan att kontrollens diskreta karaktär behöver bibehållas.

Vid särskilda kontroller får personer, fordon, fartyg, luftfartyg, containrar och medtagna föremål sökas igenom för att inhämta den information som anges i denna punkt.

Ytterligare frågor som behöver ställas kan visas vid diskreta kontroller, undersökningskontroller eller särskilda kontroller.

Om det i registreringen anges att ”omedelbara åtgärder” krävs bör den information som anges i denna punkt utan dröjsmål vidarebefordras till det nationella Sirenekontoret.

*** Begäran om information om en SIS-registrering**

Om en person begär information om behandlingen av sina personuppgifter i SIS och om sin rätt att ta del av denna information bör gränskontrolltjänstemannen ge honom eller henne kontaktuppgifter till den [behöriga nationella myndigheten](#), dvs. personuppgiftsansvarig för SIS, som han eller hon kan vända sig till för att utöva sina rättigheter, och till [dataskyddsmyndigheterna](#), samt informera om möjligheten att lämna in ett klagomål till de senare.

4.4.7. Föremål som ska beslagtogs eller användas som bevismaterial i brottmål omfattar följande:

- Motorfordon oavsett framdrivningssystem.
- Identifierbara beståndsdelar av motorfordon.
- Släpvagnar med en tjänstevikt överstigande 750 kg.
- Husvagnar.
- Industriell utrustning.
- Identifierbara beståndsdelar av industriell utrustning.
- Fartyg och fartygsmotorer.
- Containrar.
- Luftfartyg och flygmotorer.
- Skjutvapen.
- Officiella blankodokument som är stulna, bortförda eller försvunna eller ger intryck av att vara sådana handlingar men är falska.

- Utfärdade identitetshandlingar, till exempel pass, id-kort, uppehållstillstånd, resehandlingar och körkort, vilka är stulna, bortförda, försvunna eller ogiltiga eller ger intryck av att vara sådana handlingar men är falska.
- Fordonsregistreringsbevis och nummerplåtar som är stulna, bortförda, försvunna eller ogiltiga eller ger intryck av att vara sådana bevis eller nummerplåtar men är falska.
- Sedlar (registrerade sedlar) och falska sedlar.
- It-produkter.

*** God praxis – beslagtagande av resehandlingar**

Gränskontrolltjänstemän bör beslagta alla resehandlingar som i SIS är registrerade som stulna, bortförda, försvunna eller ogiltiga eller ger intryck av att vara sådana handlingar men är falska, särskilt när det gäller en handling som har ogiltigförklarats för reseändamål. Det kan inträffa att innehavaren av en handling som registrerats i SIS för beslagtagande kan bevisa att han eller hon är den rättmätiga ägaren till denna handling: att handlingen registrerades i SIS på grund av att den rapporterats som försvunnen eller stulen, men att personen återfann handlingen och glömde att rapportera detta till de behöriga myndigheterna. I sådana fall bör identiteten för den person som innehar resehandlingens och hans eller hennes rätt att använda den för att resa alltid kontrolleras hos de berörda myndigheterna, vid behov i samarbete med det nationella Sirenekontoret.

Om gränskontrolltjänstemännen behöver närmare information om de åtgärder som ska vidtas i händelse av SIS-registreringar bör de kontakta det nationella Sirenekontoret och konsultera de nationella förfarandena om uppföljningsåtgärder vid träffar i SIS.

*** Rättslig grund:**

– [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1860 av den 28 november 2018 om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna.](#)

– [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1861 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem \(SIS\) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning \(EG\) nr 1987/2006.](#)

– [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem \(SIS\) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU.](#)

– Kommissionens genomförandebeslut av den 15 januari 2021 om fastställande av de tekniska bestämmelser som är nödvändiga för införande av, uppdatering, radering och sökning i uppgifter i Schengens informationssystem (SIS) och andra genomförandeåtgärder på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, C(2021)92 final.

– Kommissionens genomförandebeslut av den 15 februari 2021 om fastställande av de tekniska bestämmelser som är nödvändiga för införande av, uppdatering, radering och sökning i uppgifter i Schengens informationssystem (SIS) och andra genomförandeåtgärder på området in- och utresekontroller och återvändande, C(2021)660 final.

– Kommissionens genomförandebeslut av den 18 november 2021 om fastställande av närmare bestämmelser om Sirenekontorens uppgifter och om utbytet av tilläggsinformation om registreringar i Schengens informationssystem på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete (Sirenehandboken – Polis), C (2021) 7901 final.

– Kommissionens genomförandebeslut av den 18 november 2021 om fastställande av närmare bestämmelser om Sirenekontorens uppgifter och om utbytet av tilläggsinformation om registreringar i Schengens informationssystem på området in- och utresekontroller och återvändande (Sirenehandboken – Gränser och återvändande), [C\(2021\) 7900 final](#).

4.5. Alla personers resehandlingar måste dubbelkontrolleras mot Interpols databas över stulna och förkomna resehandlingar vid in- och utresekontrollerna. Interpols databas över stulna och förkomna resehandlingar innehåller uppgifter om stulna och förkomna pass som registreras i databasen av det land som utfärdade handlingen. Vid träffar i Interpol-databasen bör gränskontrolltjänstemannen vidta de åtgärder som krävs/rekommenderas enligt nationell lagstiftning.

5. SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM KONTROLLER AV VISSA PERSONKATEGORIER

5.1. Statschefer

Statschefer och de medlemmar av deras delegationer vilkas ankomst och avresa officiellt har meddelats gränskontrolltjänstemännen genom diplomatiska kanaler får inte underkastas in- och utresekontroller.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VII\)](#)

5.2. Flygplanspiloter

5.2.1. Flygplanspiloter och andra besättningsmedlemmar får passera gränsen under utövande av sin tjänst och på grundval av sina certifikat för piloter eller besättningsmedlemmar enligt bilaga 9 till konventionen angående internationell civil luftfart (Chicagokonventionen) av den 7 december 1944 när de

- (a) stiger ombord eller stiger av på en mellanlandnings- eller ankomstflygplats på en Schengenstats territorium,
- (b) beger sig till den kommun på en Schengenstats territorium där mellanlandnings- eller ankomstflygplatsen ligger,
- (c) med valfritt transportmedel reser till en flygplats belägen på en Schengenstats territorium för att stiga ombord på ett flygplan som avgår från denna flygplats.

I övriga fall måste de allmänna inresevillkoren för tredjelandsmedborgare vara uppfyllda.

5.2.2. Vid flygplatskontroller bör flygplansbesättningar om möjligt kontrolleras först. De bör kontrolleras antingen före passagerarna eller i särskilda lokaler som har avsatts för detta ändamål. Besättningar som den gränskontrollansvariga personalen känner till från sin tjänsteutövning kan kontrolleras genom enbart stickprov.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VII\)](#)

– [Icao-konventionen](#)

5.3. Sjömän⁷⁷

5.3.1. Schengenstaterna får tillåta sjömän, som innehar identitetshandlingar för sjömän utfärdade i enlighet med Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention angående nationella identitetshandlingar för sjömän nr 108 (1958) eller nr 185 (2003), konventionen om förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart (FAL-konventionen) och relevant nationell lagstiftning, att resa in i Schengenstaterna genom att gå i land och stanna inom området runt den hamn som deras fartyg anlöper eller i angränsande kommuner, eller lämna Schengenstaterna genom att återvända till sina fartyg, utan att anmäla sig vid ett gränsövergångsställe, under förutsättning att de är upptagna på sitt fartygs besättningsförteckning, som tidigare har lämnats till de behöriga myndigheterna för kontroll.

På grundval av bedömningen av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring måste sjömännen dock underkastas kontroll av gränskontrolltjänstemännen i enlighet med artikel 8 i kodexen om Schengen gränserna innan de går i land.

5.3.2. Sjömän som avser att vistas utanför kommunerna i hamnens närhet måste uppfylla de allmänna villkoren för inresa på Schengenstaternas territorium.

Innehavare av en giltig sjöfartsbok eller en identitetshandling för sjömän kan emellertid få tillstånd att resa in på en Schengenstats territorium även om de saknar giltig visering och/eller inte kan bevisa att de har tillräckliga medel för sitt uppehälle i följande fall:

- För att gå ombord på ett fartyg som redan har lagt till eller just ska anlöpa en hamn i en Schengenstat.
- Vid transitering till ett tredjeland eller återresa till ursprungslandet.
- I nödsituationer eller vid tvingande behov (sjukdom, avsked, kontraktets upphörande osv.).

I sådana fall kan innehavare av en sjöfartsbok eller en identitetshandling för sjömän som omfattas av viseringskrav på grund av sitt medborgarskap och saknar visering vid inresan på en Schengenstats territorium få en visering utfärdad vid gränsen ([se punkt 9 i detta avsnitt](#)).

⁷⁷ I kodexen om Schengen gränserna används termen ”seamen”. I den engelska versionen av denna handbok har man valt att i stället använda termen ”seafarer”, på grund av hänvisningarna till ILO:s konventioner nr 108 och 185 samt konventionen om förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart (FAL-konventionen).

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VII\)](#)
- [ILO-konvention nr 185](#)
- [FAL-konventionen](#)

5.4. Innehavare av diplomatpass, officiella pass eller tjänstepass och medlemmar av internationella organisationer

5.4.1. Innehavare av diplomatpass, officiella pass eller tjänstepass, utfärdade av tredjeländer eller regeringar som är erkända av Schengenstaterna, vilka reser i tjänsten, kan i kraft av sina speciella privilegier eller immunitet ges företräde framför andra resenärer vid in- och utresekontroller, även om de, i förekommande fall, fortfarande är skyldiga att inneha visering. Personer som innehar sådana handlingar får inte avkrävas bevis på att de har tillräckliga medel för sitt uppehälle.

5.4.2. Om en person som infinner sig vid den yttre gränsen åberopar privilegier, immunitet och undantag, får gränskontrolltjänstemannen kräva att han eller hon företer bevis på sin status genom att uppvisa de relevanta handlingarna, särskilt intyg utfärdade av den ackrediterande staten, ett diplomatpass eller annat. Vid tveksamhet kan gränskontrolltjänstemannen i brådskande fall vända sig direkt till utrikesministeriet.

Gränskontrolltjänstemännen får heller inte neka innehavare av diplomatpass, officiella pass eller tjänstepass inresa på Schengenstaternas territorium utan att först samråda med de relevanta nationella myndigheterna. Detta gäller även då en sådan person har registrerats i SIS.

5.4.3. Ackrediterade medlemmar av diplomatiska beskickningar och konsulära representationer och deras familjer får resa in på Schengenstaternas territorium mot uppvisande av ett kort som utfärdats av Schengenstaternas utrikesministerier och den handling som tillåter dem att passera gränsen.

Det är inte nödvändigt att kontrollera inresevillkoren om diplomaten reser in på territoriet i den Schengenstat där han eller hon är ackrediterad och där han eller hon har rätt till långvarig vistelse.

5.4.4. Diplomater som är ackrediterade utanför Schengenstaternas territorium måste uppfylla de allmänna inresevillkoren när de reser privat.

- 5.4.5. Om det finns risk för och berättigade misstankar om att diplomater begått felaktiga handlingar eller brott måste utrikesministeriet i det berörda landet genast informeras.
- 5.4.6. I enlighet med Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961 åtnjuter diplomater endast okränkbarhet och andra immuniteter i det land där de är ackrediterade och i de länder de reser genom för att tillträda eller återvända till sin tjänst eller när de återvänder till sitt eget land. Detta gäller inte om de reser privat.
- 5.4.7. Medlemmar av internationella organisationer som innehar handlingar som utfärdats av de internationella organisationer som anges i denna punkt kan, när detta är möjligt, medges förmånsbehandling vid in- och utresekontroller.

De handlingar som måste beaktas är i synnerhet följande:

- Förenta nationernas laissez-passer, som utfärdas till personal vid Förenta nationerna och dess underordnade organ enligt konventionen rörande privilegier och immunitet för Förenta nationernas fackorgan, som antogs av Förenta nationernas generalförsamling i New York den 21 november 1947.
- Europeiska unionens (EU) laissez-passer.
- Identitetshandling utfärdad av Europarådets generalsekreterare.
- Handlingar som utfärdas i enlighet med artikel III.2 i avtalet mellan parterna i Atlantpaksorganisationen som avser status för deras militära personal (militära ID-kort tillsammans med en reseorder, resefullmakt eller en enskild eller kollektiv tjänsteorder) samt handlingar som utfärdas inom ramen för ett partnerskap för fred.

Innehavare av sådana handlingar bör som regel inte avkrävas bevis på att de har tillräckliga medel för sitt uppehälle.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VII\)](#)
- [Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961.](#)

*** Länk:**

5.5. **Gränsboende som omfattas av en ordning för lokal gränstrafik**

- 5.5.1. Gränsboende i ett angränsande tredjeland som innehar ett tillstånd för lokal gränstrafik som utfärdats inom en ordning för lokal gränstrafik, baserad på ett bilateralt avtal mellan en Schengenstat och det berörda tredjelandet, får särskild behandling när de passerar gränsen:

- De behöver inte inneha visering om de har ett tillstånd för lokal gränstrafik som har utfärdats av den Schengenstat vars gräns de vill passera. De kan vara skyldiga att inneha ett pass tillsammans med tillståndet för lokal gränstrafik om detta föreskrivs i de bilaterala avtalen med det berörda tredjelandet.
- Efter en kontroll av giltigheten och äktheten hos tillståndet för lokal gränstrafik, som bevisar att personen är gränsboende, bör man inte göra några ytterligare kontroller av resans syfte eller av innehav av medel för uppehälle.
- Varken tillståndet för lokal gränstrafik eller passet, om sådant krävs, bör stämpas vid in- och utresa.

5.5.2. Dessa personers gränspassage kan ytterligare underlättas inom ramen för bilaterala avtal mellan en Schengenstat och ett tredjeland, i enlighet med [punkt 3 i avsnitt II](#).

*** Rättslig grund:**

- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 1931/2006 av den 20 december 2006 om lokal gränstrafik vid medlemsstaternas yttre landgränser och om ändring av bestämmelserna i Schengenkonventionen](#)
- [Bilaterala avtal om lokal gränstrafik som har ingåtts av Schengenstaterna](#)

5.6. Underåriga

5.6.1. Gränskontrolltjänstemännen bör vara särskilt uppmärksamma på underåriga, oavsett om de åtföljs av vuxna eller inte. Alla underåriga bör behandlas enligt principen om barnets bästa i samband med gränsförfaranden. Underåriga bör prioriteras under förfarandena och de bör alltid behandlas på ett barnvänligt sätt. Gränskontrolltjänstemännen är skyldiga att lämna information och förklara förfarandena på ett barnvänligt sätt (t.ex. använda tolkar eller rita bilder) och måste försäkra sig om att barnen förstår vad som sägs till dem. Detta omfattar en inledande bedömning av eventuellt behov av internationellt skydd när det gäller underåriga migranter som ankommer till EU på ett irreguljärt sätt. Sådana underåriga bör snabbt överlämnas till de nationella myndigheterna med ansvar för skydd av barn alltefter ålder och behov.

Om gränskontrolltjänstemannen är osäker på personens verkliga ålder bör personen behandlas som ett barn tills hans eller hennes ålder kan fastställas genom en åldersbedömning. I sådana fall, och särskilt om det förefaller möjligt att personen är underårig, bör han eller hon så snabbt som möjligt överlämnas till de myndigheter som är behöriga för att ta ansvar för underåriga, och som även genomför åldersbedömningen. Om det finns starka skäl att misstänka att de olagligen har förts bort från den eller de personer som har den lagliga vårdnaden eller vid misstanke om övergrepp eller misshandel bör de nationella myndigheterna med ansvar för skydd av barn kontaktas så snabbt som möjligt.

När det gäller underåriga som passerar Europeiska unionens yttre luftgräns bör de riktlinjer för gränskontrolltjänstemän som fastställts av Frontex i dess *VEGA-handbok: Barn på flygplatser* beaktas.

- 5.6.2. När underåriga åtföljs av vuxna måste gränskontrolltjänstemännen kontrollera om den medföljande har vårdnad om den underåriga, särskilt i de fall då den underåriga åtföljs av endast en vuxen. Vid misstankar måste gränskontrolltjänstemannen göra de utredningar som behövs för att förhindra bortförande eller under alla omständigheter ett olagligt avlägsnande av den underåriga.

För att undvika att barn försvinner måste registreringen göras så snabbt som möjligt, särskilt när det gäller barn utan identitetshandlingar.

- 5.6.3. Ensamkommande barn måste granskas ingående genom en noggrann kontroll av resehandlingar och styrkande handlingar för att säkra att de inte reser in på eller lämnar territoriet mot vårdnadshavarnas vilja. Ett barnvänligt språk som är anpassat till den underårigas åldersmognad bör användas i alla kontakter med underåriga. Vid behov kan en tolk eller kulturtolk anlitas.

- 5.6.4. Om den underåriga är EU-medborgare eller tredjelandsmedborgare som lagligen vistas i EU och det råder tvivel om huruvida han eller hon har rätt att passera gränsen vid utresa, bör gränskontrolltjänstemännen kontakta den nationella kontaktpunkten för underåriga i den EU-medlemsstat eller Schengenstat som den underåriga är medborgare eller bosatt i.

Om de uppgifter som tas emot tyder på att det rör sig om bortförande eller otillåten utresa för en underårig person som är EU-medborgare eller tredjelandsmedborgare som lagligen vistas i EU bör gränskontrolltjänstemannen

- neka utresa för den underåriga, eller
- om det saknas tillräckliga grunder för att neka utresa men det råder osäkerhet om vem som har föräldraansvaret, inhämta uppgifter om den person som åtföljer den underåriga och deras bestämmelseort. Dessa uppgifter bör enligt den tillämpliga nationella lagstiftningen omedelbart vidarebefordras till den nationella kontaktpunkten för underåriga i den EU-medlemsstat eller Schengenstat som den underåriga är medborgare eller bosatt i.

Inom ramen för det förfarande som beskrivs i punkt 5.6 i detta avsnitt bör de nationella kontaktpunkterna för underåriga göra följande:

- Om möjligt lämna uppgifter om den underårigas och den åtföljande personens identitet (namn, medborgarskap och födelsedatum) samt om anknytningen mellan dem.
- Underrätta andra nationella myndigheter med ansvar för underåriga i riskzonen och informera dem om eventuella försiktighetsåtgärder som vidtas med avseende på den underåriga.
- Ge råd och hjälp till andra EU-medlemsstater eller Schengenstater om nationella förfaranden och dokumentkrav.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VII\)](#)

*** Länkar:**

- [Förteckning över nationella kontaktpunkter för frågor om underåriga](#)
- [Förteckning över kontaktpunkter i medlemsstaterna för gränsförvaltningsfrågor](#)
- [VEGA Handbok: Barn på flygplatser Barn på flykt som utsätts för risk Riktlinjer för gränskontrollpersonal](#)

5.7. Skolelever från tredjeländer som är bosatta i en EU-medlemsstat eller i ett tredjeland och som inte omfattas av viseringskrav⁷⁸

5.7.1. Skolelever som är medborgare i ett tredjeland som omfattas av viseringskrav, men som är lagligen bosatta i en EU-medlemsstat och som deltar i en skolresa, behöver inte ha visering för transitering eller en kortare vistelse på en annan EU-medlemsstats territorium under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

- (a) De åtföljs av en lärare från den aktuella skolan, som innehar en giltig resehandling och en visering om så krävs.
- (b) Läraren måste kunna tillhandahålla ett [formulär](#) som utfärdats av den aktuella skolan och som gör det möjligt att identifiera alla de skolelever som deltar i skolresan och där syftet med och omständigheterna kring den planerade vistelsen eller transiteringen tydligt anges.
- (c) Skoleleverna måste inneha en handling som medger gränspassage.

Det sista villkoret om en giltig resehandling gäller dock inte om

- det formulär som avses i punkt b innehåller ett nytaget fotografi av de elever som inte har något id-kort med fotografi,
- den behöriga myndigheten i den EU-medlemsstat där skoleleverna bor bekräftar deras status som bosatta samt deras rätt till återinresa på dess territorium och ser till att formuläret är bestyrkt (dvs. med en stämpel från den nationella behöriga myndigheten),
- den EU-medlemsstat där skoleleverna bor har underrättat andra medlemsstater om att den önskar att dess förteckningar erkänns som en giltig resehandling.

5.7.2. Bestämmelserna i punkt 5.7.1 innebär inte att skolelever eller deras medföljande lärare är undantagna från in- och utresekontroller i enlighet med de allmänna reglerna (punkt 1 i detta avsnitt).

De kan nekas inresa eller transitering om det finns skäl för ett sådant nekande i enlighet med [punkt 8 i detta avsnitt](#).

⁷⁸ Punkt 5.7 gäller inte Norge, Island, Schweiz och Liechtenstein.

- 5.7.3. Undantaget från viseringskravet kan också utvidgas till att omfatta skolelever på skolresa som är medborgare i tredjeländer som omfattas av viseringskrav, men som är bosatta i ett tredjeland som är undantaget från detta krav (till exempel turkiska skolelever som är lagligen bosatta i Montenegro).

*** Rättslig grund:**

- [94/795/RIF:– Council Decision of 30 November 1994 on a joint action adopted by the Council on the basis of Article K.3.2.b of the Treaty on European Union concerning travel facilities for school pupils from third countries resident in a Member State](#) (ej översatt till svenska)
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1806 av den 14 november 2018 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav](#)

5.8. **Gränsarbetare**

Gränsarbetare och andra kategorier av personer som regelbundet passerar gränsen, som gränskontrolltjänstemännen känner väl genom att de ofta passerar gränsen vid samma gränsövergångsställe, och som efter en första kontroll varken har visat sig finnas registrerade i SIS eller i något nationellt dataregister, får endast underkastas stickprovskontroller för säkerställande av att de har en giltig handling som tillåter dem att passera gränsen och av att de uppfyller de nödvändiga inresevillkoren. Stickprovskontrollerna måste utföras i enlighet med tillämpliga förfaranden för tredjelandsmedborgare i allmänhet respektive för personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten.

Sådana personer måste då och då, utan förvarning och med oregelbundna intervaller, underkastas en noggrann kontroll.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VII\)](#)

5.9. ADS-turister

Samförståndsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Folkrepubliken Kinas nationella turistförvaltning om visum för turistgrupper från Folkrepubliken Kina och därmed sammanhängande frågor (Approved Destination Status, ADS)⁷⁹ innehåller bestämmelser om kinesiska turistgruppers resor från Kina till unionens territorium.

Deltagare i sådana kinesiska turistgrupper (*ADS-turister*), som bör bestå av minst fem personer, måste resa in i och lämna unionens territorium som en grupp. De måste resa inom unionens territorium som en grupp i enlighet med det i förväg fastställda reseprogrammet.

I regel måste ADS-turisterna åtföljas av en reseledare, som måste se till att de reser in i och lämnar unionens territorium som en grupp.

De normala kontrollförfarandena (se punkt 1.2 i detta [avsnitt](#)) måste genomföras för grupper av ADS-turister. De får också omfatta kontroll av ADS-statusen, som under alla omständigheter bör anges i viseringsmärket. Viseringar med hänvisningen "ADS" är alltid individuella viseringar. Även reseledaren måste underkastas de normala kontrollförfarandena, inklusive kontroll av att han eller hon verkligen är reseledare.

Gränskontrolltjänstemannen kan också begära verifikationer av personens ADS-visering och status som reseledare.

* Rättslig grund:

– [Rådets beslut av den 8 mars 2004 om ingående av samförståndsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Folkrepubliken Kinas nationella turistförvaltning om visum för turistgrupper från Folkrepubliken Kina och därmed sammanhängande frågor \(ADS\)](#)

5.10. Räddningstjänst, polis, brandkår och gränskontrolltjänstemän

Arrangemangen för in- och utresa för anställda vid räddningstjänst, polis och brandkår som handlar i nödsituationer liksom för gränskontrolltjänstemän som passerar gränsen för att fullgöra sina yrkesförpliktelser måste fastställas i nationell rätt.

5.11. Arbetstagare som utför offshorearbete

⁷⁹ EUT L 83, 20.3.2004, s. 14.

Arbetstagare som utför offshorearbete och som regelbundet återvänder till Schengenstaterna utan att ha vistats på ett tredjelands territorium bör inte underkastas någon systematisk kontroll. En bedömning av riskerna för irreguljär invandring bör dock beaktas för att fastställa hur ofta kontroller bör utföras.

5.12. Företagsintern förflyttning

I den ordning för rörlighet inom EU som inrättats genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2014/66⁸⁰ fastställs fristående bestämmelser som ger innehavare av tillstånd för person som är föremål för företagsintern förflyttning (*ICT-tillstånd*) – även innehavare av ICT-tillstånd som utfärdats av Schengenstater som ännu inte fullt ut tillämpar Schengenregelverket – rätt att utnyttja möjligheten till rörlighet och resa in i, vistas och arbeta i en eller flera andra medlemsstater som är bundna av direktivet (dvs. samtliga EU-medlemsstater utom Danmark och Irland).

Rörlighet för kortare vistelse (upp till 90 dagar under en 180-dagarsperiod per EU-medlemsstat som omfattas av direktiv 2014/66/EU): Personer som har ett ICT-tillstånd behöver inte ha en giltig visering, förutsatt att de kan uppvisa bevis på att de flyttar till en andra EU-medlemsstat som omfattas av direktiv 2014/66/EU inom ramen för den rörlighet inom EU som är tillåten enligt det direktivet. Sådana bevis måste tillhandahållas i form av

- a) en kopia av den underrättelse som värdföretaget i den första EU-medlemsstaten som omfattas av direktiv 2014/66/EU har skickat i enlighet med artikel 21.2 i direktivet, *eller*
- b) en skrivelse från värdföretaget i den andra EU-medlemsstaten som omfattas av det direktivet vilken åtminstone innehåller uppgifter om varaktigheten när det gäller rörlighet inom EU och om var värdföretaget eller värdföretagen i den andra EU-medlemsstaten som omfattas av direktivet är belägna.

Enligt ICT-rörlighetsreglerna får den längsta sammanlagda varaktigheten för korttidsvistelser i den andra EU-medlemsstaten som omfattas av direktiv 2014/66/EU överstiga 90 dagar under en 180-dagarsperiod. På varandra följande korttidsvistelser i upp till 90 dagar under en 180-dagarsperiod per EU-medlemsstat som omfattas av direktiv 2014/66/EU i olika EU-medlemsstater som omfattas av det direktivet är tillåtna och kan tillsammans utgöra en betydande del av den längsta sammanlagda perioden för vistelser för

⁸⁰

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU av den 15 maj 2014 om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal (EUT L 157, 27.5.2014, s. 1).

personer som är föremål för företagsintern förflyttning (tre år för chefer och specialister och ett år för praktikanter), beroende på omständigheterna i varje fall. Bestämmelserna om rörlighet för kortare vistelse är direkt tillämpliga från och med den 29 november 2016.

*** Exempel:**

En indisk chef som innehar ett kroatiskt ICT-tillstånd får stanna 170 dagar (en kortvarig rörlighetsperiod på 90 dagar i Italien, följt av en kortvarig rörlighetsperiod på 80 dagar i Tyskland) under en 180-dagarsperiod utan att bryta mot Schengenreglerna.

Rörlighet för längre vistelse (över 90 dagar per EU-medlemsstat som omfattas av direktiv 2014/66/EU): Bestämmelserna om rörlighet för längre vistelse beror på vilket alternativ som den berörda andra EU-medlemsstaten som omfattas av det direktivet valde när direktivet införlivades (se tabellen nedan). Den andra EU-medlemsstaten som omfattas av direktiv 2014/66/EU kan antingen kräva ett ”mobile ICT”-uppehållstillstånd (ansökningsförfarande) som ska utfärdas av denna andra EU-medlemsstat som omfattas av det direktivet, eller välja att tillämpa bestämmelserna om rörlighet för kortare vistelse. I det första fallet måste ”mobile ICT”-uppehållstillstånd krävas. I det andra fallet gäller bestämmelserna om rörlighet för kortare vistelse.

Sammanfattning – valt förfarande för rörlighet för kortare respektive längre vistelse

(inget förfarande/underrättelse/ansökan)

	Rörlighet för kortare vistelse	Rörlighet för längre vistelse
BE	inget förfarande	ansökan
BG	inget förfarande	ansökan
CZ	inget förfarande	ansökan
DE	underrättelse	ansökan
EE	underrättelse	underrättelse
EL	underrättelse	underrättelse
ES	underrättelse	underrättelse
FR	underrättelse	ansökan

HR	inget förfarande	ansökan
IT	inget förfarande	ansökan
CY	underrättelse	ansökan
LV	inget förfarande	ansökan
LT	inget förfarande	ansökan
LU	underrättelse	ansökan
HU	underrättelse	ansökan
MT	underrättelse	ansökan
NL	underrättelse	ansökan
AT	inget förfarande	ansökan
PL	underrättelse	ansökan
PT	inget förfarande	ansökan
RO	underrättelse	ansökan
SI	underrättelse	ansökan
SK	underrättelse	underrättelse
FI	underrättelse	ansökan
SE	inget förfarande	ansökan

*** Rättslig grund:**

– [Direktiv 2014/66/EU \(artiklarna 20–23\)](#)

5.13. Forskare och deras familjemedlemmar

I den ordning för rörlighet inom EU som inrättas genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801⁸¹ fastställs fristående bestämmelser som ger forskare och deras familjemedlemmar med uppehållstillstånd eller visering för längre vistelse som utfärdats av en EU-medlemsstat som omfattas av direktivets bestämmelser – vilket även gäller personer

⁸¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 av den 11 maj 2016 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete (EUT L 132, 21.5.2016, s. 21).

som innehar ett uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse som har utfärdats av en Schengenstat som ännu inte fullt ut tillämpar Schengenregelverket – att utnyttja möjligheten till rörlighet och att resa in i och vistas i en eller flera andra medlemsstater som omfattas av det direktivets bestämmelser (dvs. samtliga EU-medlemsstater utom Danmark och Irland).

Rörlighet för kortare vistelse (upp till 180 dagar under en 360-dagarsperiod per EU-medlemsstat som omfattas av direktiv (EU) 2016/801).

Personer som innehar uppehållstillstånd eller visering för längre vistelse som forskare behöver inte ha en giltig visering eller ett giltigt uppehållstillstånd i den EU-medlemsstat som de reser in i, förutsatt att de kan uppvisa bevis på att de flyttar till en andra EU-medlemsstat som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 inom ramen för den rörlighet inom EU som är tillåten enligt det direktivet. Sådana bevis måste tillhandahållas i form av

- a) en kopia av den underrättelse som har skickats till de behöriga myndigheterna i den första och andra EU-medlemsstaten som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 i enlighet med artikel 28.2 i det direktivet, eller
- b) en kopia av mottagningsavtalet med närmare uppgifter om forskarens rörlighet eller, om mottagningsavtalet inte innehåller några närmare uppgifter om rörligheten, en skrivelse från forskningsorganet i den andra medlemsstaten som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 där åtminstone längden på rörligheten inom EU anges, liksom platsen för forskningsorganet i den andra medlemsstaten.

Forskarens familjemedlemmar som innehar uppehållstillstånd behöver inte ha en giltig visering eller uppehållstillstånd i den EU-medlemsstat som de reser in i, förutsatt att de kan uppvisa bevis på att de följer med forskaren som flyttar till en andra EU-medlemsstat som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 inom ramen för den rörlighet inom EU som är tillåten enligt det direktivet. Sådana bevis måste tillhandahållas i form av ett giltigt uppehållstillstånd som har utfärdats av den första EU-medlemsstaten och antingen

- a) en kopia av den underrättelse som har skickats till de behöriga myndigheterna i den första och andra EU-medlemsstaten som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 i enlighet med artikel 30.2 i det direktivet, eller
- b) bevis på att de följer med forskaren.

Forskare och deras familjemedlemmar får vistas i en andra EU-medlemsstat som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 i upp till 180 dagar under en 360-dagarsperiod. På varandra följande korttidsvistelser i upp till 180 dagar under en 360-dagarsperiod per medlemsstat som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 i andra EU-medlemsstater som omfattas av det direktivet är tillåtna och kan tillsammans utgöra en betydande del av den sammanlagda perioden för vistelser för forskare och deras familjemedlemmar beroende på omständigheterna i varje fall. Bestämmelserna om rörlighet för kortare vistelse är direkt tillämpliga sedan den 24 maj 2018.

*** Exempel:**

En nigeriansk forskare som innehar uppehållstillstånd eller visering för längre vistelse i Bulgarien får stanna 250 dagar (en kortvarig rörlighetsperiod på 150 dagar i Italien, följt av en kortvarig rörlighetsperiod på 100 dagar i Tyskland) utan att bryta mot Schengenreglerna.

Rörlighet för längre vistelse (över 180 dagar per EU-medlemsstat som omfattas av direktiv (EU) 2016/801): Bestämmelserna om rörlighet för längre vistelse beror på vilket alternativ som den berörda andra EU-medlemsstaten som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 valde när direktivet införlivades (se tabellen nedan). Den andra EU-medlemsstaten som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 kan antingen kräva ett uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse med uppgiften ”forskare-rörlighet” (ansökningsförfarande) som ska utfärdas av denna andra EU-medlemsstat som omfattas av det direktivet, eller välja att tillämpa bestämmelserna om rörlighet för kortare vistelse. I det första fallet måste uppehållstillstånd eller visering för längre vistelse med uppgiften ”forskare-rörlighet” krävas; i det andra fallet gäller bestämmelserna om rörlighet för kortare vistelse. Förfarandet för familjemedlemmar är identiskt med det förfarande som tillämpas på forskaren.

Sammanfattning – valt förfarande för rörlighet för kortare respektive längre vistelse

(ingen resp. inget förfarande/underrättelse/ansökan)

	Rörlighet för kortare vistelse	Rörlighet för längre vistelse
BE	(inget förfarande)	(ansökan)
BG	underrättelse	ansökan
CZ	inget förfarande	inget förfarande

DE	underrättelse	ansökan
EE	underrättelse	underrättelse
EL	underrättelse	ansökan
ES	underrättelse	underrättelse
FR	underrättelse	underrättelse
HR	inget förfarande	ansökan
IT	underrättelse	ansökan
CY	underrättelse	ansökan
LV	inget förfarande	ansökan
LT	inget förfarande	ansökan
LU	underrättelse	ansökan
HU	underrättelse	ansökan
MT	underrättelse	ansökan
NL	underrättelse	ansökan
AT	inget förfarande	ansökan
PL	underrättelse	ansökan
PT	inget förfarande	ansökan
RO	underrättelse	ansökan
SI	underrättelse	ansökan
SK	underrättelse	underrättelse
FI	underrättelse	underrättelse
SE	inget förfarande	ansökan

*** Rättslig grund:**

[Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2016/801 av den 11 maj 2016 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik,](#)

5.14. **Studering**

I den ordning för rörlighet inom EU som inrättas genom direktiv (EU) 2016/801 fastställs fristående bestämmelser som ger personer som innehar ett uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse för studering som utfärdats av en EU-medlemsstat som omfattas av bestämmelserna i det direktivet – vilket även gäller personer som innehar ett uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse som har utfärdats av en Schengenstat som ännu inte fullt ut tillämpar Schengenregelverket – och som omfattas av unionsprogram eller multilaterala program som innefattar rörlighetsåtgärder eller avtal mellan två eller flera läroanstalter för högre utbildning rätt att utnyttja möjligheten till rörlighet och resa in i, vistas och studera i en eller flera andra EU-medlemsstater som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 (dvs. samtliga EU-medlemsstater utom Danmark och Irland) i upp till 360 dagar per EU-medlemsstat som omfattas av det direktivet.

Personer som innehar uppehållstillstånd eller visering för längre vistelse som studering som avser ett särskilt program eller avtal behöver inte ha en giltig visering eller ett giltigt uppehållstillstånd i den EU-medlemsstat som de reser in i, förutsatt att de kan uppvisa bevis på att de flyttar till en andra EU-medlemsstat som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 inom ramen för den rörlighet inom EU som är tillåten enligt det direktivet. Sådana bevis måste tillhandahållas i form av

- a) en kopia av den underrättelse som har skickats till de behöriga myndigheterna i den första och andra EU-medlemsstaten som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 i enlighet med artikel 31.2 i det direktivet, eller
- b) bevis på att den studering bedriver en del av studierna i den andra medlemsstaten som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 inom ramen för ett unionsprogram eller multilateralt program som innefattar rörlighetsåtgärder eller avtal mellan två eller flera läroanstalter för högre utbildning.

På varandra följande vistelser i upp till 360 dagar per EU-medlemsstat som omfattas av direktiv (EU) 2016/801 i andra EU-medlemsstater som omfattas av det direktivet är tillåtna och kan tillsammans utgöra en betydande del av den sammanlagda maximiperioden för vistelser för studerande beroende på omständigheterna i varje fall. Bestämmelserna om studerandes rörlighet är direkt tillämpliga från och med den 24 maj 2018.

*** Exempel:**

En amerikansk studerande som innehar ett rumänskt uppehållstillstånd för studerande och deltar i Erasmus+-programmet vid ett tyskt universitet får vistas i upp till 360 dagar i Tyskland utan att bryta mot Schengenreglerna.

Sammanfattning – valt förfarande för studerandes rörlighet

(inget förfarande/underrättelse)

	Rörlighet för studerande
BE	(underrättelse)
BG	underrättelse
CZ	inget förfarande
DE	underrättelse
EE	inget förfarande
EL	underrättelse
ES	underrättelse
FR	underrättelse
HR	inget förfarande
IT	underrättelse
CY	underrättelse
LV	inget förfarande
LT	inget förfarande
LU	underrättelse
HU	underrättelse
MT	underrättelse
NL	underrättelse
AT	inget förfarande
PL	underrättelse
PT	underrättelse
RO	underrättelse
SI	underrättelse

SK	underrättelse
FI	underrättelse
SE	underrättelse

*** Rättslig grund:**

– [Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2016/801 av den 11 maj 2016 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete](#) (artiklarna 27, 31 och 32).

5.15. Personer som omfattas av utträdesavtalet

Bilagorna 42 och 43 till denna handbok innehåller detaljerade uppgifter om hur brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som omfattas av del två i utträdesavtalet om medborgerliga rättigheter⁸² behandlas vid de yttre gränserna från och med den 1 januari 2021. Vägledning om att personer som omfattas av utträdesavtalet inte omfattas av in- och utresesystemet och Etias kommer att ges när driftsättningen av dessa två system närmar sig.

För alla andra syften och överväganden än de som uttryckligen anges i bilagorna 42 och 43 samt i den kommande vägledningen om in- och utresesystemet och Etias bör brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som omfattas av utträdesavtalet behandlas på samma sätt som alla andra tredjelandsmedborgare som lagligen vistas i en Schengenstat.

De som omfattas av utträdesavtalet får åtnjuta sin tidigare rätt till fri rörlighet, som de åtnjöt i egenskap av EU-medborgare, endast i sin värdstat. När det gäller rörlighet inom andra Schengenstater än deras värdstat bör de behandlas som tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i den värdstaten.

6. STÄMPLING AV RESEHANDLINGAR

6.1. I avvaktan på att in- och utresesystemet tas i drift måste alla tredjelandsmedborgares resehandlingar systematiskt stämplas vid in- och utresa. Stämpeln utgör inget bevis för att en noggrann kontroll har utförts; den gör det bara möjligt att med säkerhet fastställa

⁸² I avsnitt 2 i bilaga 42 finns också en hänvisning till andra utträdesavtal som ingåtts mellan Förenade kungariket och de Schengenassocierade staterna.

datum och plats för gränspassagen. Avsikten med stämplingen är också att vid in- och utresa kunna kontrollera huruvida den maximalt tillåtna längden för en tredjelandsmedborgares vistelse i området utan inre gränskontroller eller på Bulgariens, Cyperns, Kroatens och Rumäniens territorium – 90 dagar under en 180-dagarsperiod – har överskridits eller inte.

6.2. Ingen inrese- eller utresestämpel behöver påföras

- a) resehandlingar för medborgare i EU:s medlemsstater, Norge, Island, Liechtenstein och Schweiz,
- b) resehandlingar för statschefer eller dignitärer, vilkas ankomst har meddelats i förväg via diplomatiska kanaler,
- c) certifikat för piloter eller besättningsmedlemmar på flygplan,
- d) resehandlingar för sjömän som vistas på en Schengenstats territorium endast medan fartyget befinner sig i hamn och inom den anlöpta hamnens område,
- e) resehandlingar för besättningsmedlemmar och passagerare på kryssningsfartyg som inte omfattas av in- och utresekontroller i de fall som anges i [punkt 2 i bilaga IV](#),
- f) handlingar som tillåter medborgare i Andorra, Monaco och San Marino att passera gränsen,
- g) handlingar för gränsboende som omfattas av en ordning för lokal gränstrafik ([punkt 3 i avsnitt II](#)),
- h) resehandlingar för personal på internationella passagerar- och godståg,
- i) resehandlingar för tredjelandsmedborgare som uppvisar ett sådant uppehållskort som föreskrivs i direktiv 2004/38/EG och som utfärdats av en EU-medlemsstat eller ett EES-land, oberoende av om de följer med eller ansluter sig till EU- eller EES-medborgaren.

I artikel 11.1 i kodexen om Schengengränserna klargörs att en medlemsstat får stämpla resehandlingen för tredjelandsmedborgare som innehar ett uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse som utfärdats av den medlemsstaten. Samma sak skulle gälla för personer som omfattas av utträdesavtalet. Kommissionen anser emellertid inte att stämpling är lämpligt i detta fall, eftersom syftet med stämpling är att fastställa om en

tredjelandsmedborgare har respekterat den tillåtna längden på en kortare vistelse inom området utan inre gränskontroll och denna logik inte kan tillämpas på tredjelandsmedborgare som har rätt till en längre vistelse. Kommissionen rekommenderar därför – särskilt när det gäller personer som omfattas av utträdesavtalet – att man avstår från stämpling. Om stämpling ändå äger rum kan en sådan stämpel under alla omständigheter inte påverka längden på den tillåtna längre vistelsen.

Resehandlingar för tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till medborgare i EU, EES och Schweiz måste också stämplas, om inte familjemedlemmarna kan visa upp ett uppehållskort som har utfärdats i enlighet med direktiv 2004/38/EG. Genom förordning (EU) 2019/1157 infördes harmoniserade format för uppehållskort. Förordningen är tillämplig i EU sedan den 2 augusti 2021. Detta innebär att uppehållskort eller permanenta uppehållskort som utfärdas från och med den 2 augusti 2021 har en enhetlig utformning (se punkt 2.8 i detta avsnitt). När det gäller uppehållskort som utfärdats tidigare – även om ett uppehållskort som utfärdats enligt direktiv 2004/38/EG inte har anmälts i enlighet med artikel 39 i kodexen om Schengen gränserna – måste medlemsstaterna säkerställa att innehavaren inte behöver visering för inresa. Denna skyldighet följer direkt av direktiv 2004/38/EG.

*** Exempel:**

1) En indisk medborgare är gift med en tysk medborgare och har ett nederländskt uppehållskort (som anger ställningen som familjemedlem till en EU-medborgare). Denna persons resehandling bör inte stämplas, oberoende av om han eller hon följer med eller ansluter sig till sin partner.

2) En moldavisk medborgare är gift med en italiensk medborgare och har ett irländskt uppehållskort (som anger ställningen som familjemedlem till en EU-medborgare). Denna persons resehandling bör inte stämplas, oberoende av om han eller hon följer med eller ansluter sig till sin partner.

3) En indisk medborgare är gift med en fransk medborgare och innehar en Schengenvisering men (ännu) inte något uppehållskort. Personen ansluter sig till den franska medborgaren i Tyskland. Denna persons resehandling bör stämplas.

- 6.3. På begäran av en tredjelandsmedborgare kan inrese- eller utresestämpeln undantagsvis placeras på ett separat blad om den annars riskerar att orsaka honom eller henne betydande problem. Detta blad måste överlämnas till tredjelandsmedborgaren.

- 6.4. Det kan också hända att det inte längre går att placera någon stämpel i den handling som tillåter en tredjelandsmedborgare att passera gränsen, eftersom det inte finns några sidor kvar. I sådana fall bör tredjelandsmedborgaren rekommenderas att ansöka om ett nytt pass, så att nya stämplarna i framtiden kan påföras i det.

Undantagsvis – och särskilt i fråga om personer som regelbundet passerar gränsen – kan man dock använda ett separat blad med plats för ytterligare stämplarna. Detta blad måste överlämnas till tredjelandsmedborgaren.

Under alla omständigheter är bristen på tomma sidor i ett pass i sig inget giltigt och tillräckligt skäl för att neka en person inresa (se [punkt 8 i detta avsnitt](#) om grunder för att neka inresa).

*** Rekommenderade metoder:**

Det blad som nämns i punkterna 6.3 och 6.4 bör minst innehålla följande uppgifter:

- Gränsövergångsställets namn och geografiska placering.
- Datum för utfärdande.
- Namn på innehavaren av resehandlingen.
- Resehandlingens nummer.
- Gränsövergångsställets stämpel och officiella sigill.
- Gränskontrolltjänstemannens namn och namnteckning.

- 6.5. När tredjelandsmedborgare som är underkastade viseringsskyldighet reser in och ut måste stämpeln i regel sättas på den sida som är motsatt den på vilken viseringen sitter. Om flera stämplarna måste påföras (till exempel vid en visering för flera inresor) måste detta också göras på den sida som är motsatt den på vilken viseringen sitter. Om denna sida inte kan användas, måste stämpeln sättas på närmast följande sida. Det maskinläsbara fältet får inte stämplas och stämplarna får inte placeras på personuppgifter och andra sidor med formella originalnoteringar.

*** Rekommenderade metoder:**

- Stämplarna bör om möjligt påföras i kronologisk ordning för att göra det lättare att hitta det datum då personen i fråga senast passerade gränsen.
- Utresestämpeln bör placeras intill inresestämpeln.
- Stämpeln bör påföras horisontellt så att den blir lättläslig.
- Ingen stämpel bör placeras ovanpå redan befintliga stämplat, inklusive sådana som andra länder har påfört.

6.6. Olika typer av stämplat används för att bevisa in- och utresa (en rektangulär stämpel för inresa och en rektangulär stämpel med rundade hörn för utresa). Stämplatarna innehåller landets bokstavsförkortning samt gränsövergångsställets namn, datum, kontrollnummer och en bildsymbol som anger vilken typ av transportmedel som använts vid in- och utresan (luft-, sjö- eller landvägen).

Svar på frågor om inrese- och utresestämplat samt dokumentation om del- eller helförfalskade, försvunna eller felaktigt påförda stämplat kan fås vid de [kontaktpunkter](#) som inrättats av varje Schengenstat.

6.7. Varje gränsövergångsställe måste registrera de inrese- och utresestämplat som överlämnats till och återlämnats av alla de gränskontrolltjänstemän som utför kontrollerna. Detta inkluderar även hänvisningen till varje stämpel, vilken kan behöva användas i jämförande syfte vid en senare tidpunkt.

När stämplatarna inte används måste de vara inlåsta och endast bemyndigade gränskontrolltjänstemän får ha tillträde till dem.

6.8. Stämplatarnas säkerhetskoder måste bytas ut regelbundet och minst en gång i månaden.

6.9. Om det vid utresan visar sig att en tredjelandsmedborgares resehandlingar inte har någon inresestämpel får gränskontrolltjänstemannen anta att innehavaren har rest in olagligt till området utan inre gränser eller till en Schengenstat som ännu inte fullt ut tillämpar Schengenregelverket, och/eller överskridit den maximalt tillåtna vistelselängden. I detta fall får personen åläggas en påföljd i enlighet med nationell lagstiftning.

- 6.10. I sin dom av den 5 februari 2020, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Sjömäns påmönstring i Rotterdams hamn) (C-341/18), slog EU-domstolen fast att i ett mycket specifikt scenario – där det antagande som kodexen om Schengengränserna är baserad på, nämligen att gränskontrollen ”inom kort” följs av en fysisk utresa/inresa, åsidosattes på ett uppenbart sätt (5–10 veckor mellan tidpunkten då sjömännen mönstrade på fartyget till dess att fartyget lämnade hamnen) – bör datumet på utresestämpeln inte vara dagen för utresekontrollen, utan dagen för den faktiska avresan (fysisk passage av de yttre gränserna).

Medlemsstaterna behåller sitt utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller tolkningen av begreppet ”inom kort”. Den längsta tillåtna tidsperioden bör dock vara 10 dagar. Medlemsstaterna får fastställa kortare tidsperioder (som dock inte bör vara kortare än 3 dagar) och de får också fastställa olika tidsperioder för normala och exceptionella omständigheter. Datumet på utresestämpeln bör motsvara datumet för utresekontrollen (och inte det faktiska datumet för avresan) såvida inte det faktiska datumet för avresan äger rum efter den längsta tidsperiod som tillåts av den berörda medlemsstaten.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(artikel 11 och bilaga IV\)](#)
- [Direktiv 2004/38/EG \(artikel 5\)](#)
- [Schengenkonventionen \(artikel 21\)](#)
- [Förteckning över kontaktpunkter för informationsutbyte om inrese- och utresestämplarnas säkerhetskoder](#)

7. FÖRENKLAD KONTROLLER

- 7.1. In- och utresekontrollerna vid de yttre gränserna eller vid de inre gränser där kontrollerna ännu inte har upphävts får förenklas vid exceptionella och oförutsedda omständigheter. Sådana exceptionella och oförutsedda omständigheter föreligger om oförutsebara händelser leder till en sådan trafikintensitet att väntetiden vid gränsövergångsstället blir alltför lång och alla resurser när det gäller personal, medel och organisation har uttömts. Detta skulle kunna vara fallet om till exempel en

översvämning eller någon annan allvarlig naturkatastrof gör det omöjligt att passera gränsen vid andra gränsövergångsställen, så att trafiken vid flera olika gränsövergångsställen koncentreras till ett enda ställe.

- 7.2. Att avgöra vad som är ”alltför lång” väntetid är en bedömning som beror på många olika faktorer och som görs av den gränskontrolltjänsteman som har befälet vid gränsövergångsstället. Med tanke på att sådana förenklade kontroller är ett undantag från genomförandet av systematiska kontroller, vilket kan undergräva syftet med kodexen om Schengengränserna och få en negativ inverkan på säkerheten i Schengenstaterna, bör denna bedömning vägledas av gemensamma kriterier. Som en allmän regel rekommenderar kommissionen att förenklade kontroller endast får göras om alla tillgängliga resurser har utnyttjats maximalt och om en oförutsedd händelse leder till (eller sannolikt kommer att leda till) väntetider som överstiger 60 minuter.
- 7.3. Det är alltid nödvändigt att tydligt skilja mellan motiveringarna för tillfällig användning av *riktade kontroller* enligt artikel 8.2a i kodexen om Schengengränserna (se punkt 2.3) och motiveringarna för *förenklade kontroller* enligt artikel 9 i kodexen om Schengengränserna. Även om de underliggande problemen kan vara likartade, såsom infrastruktursvårigheter, problem med it-hantering, driftstopp för it-system eller intensiv trafik/högsäsong, vilket leder till alltför långa väntetider, är det viktigaste kriteriet för att motivera förenklade kontroller situationens *oförutsägbarhet*. Vissa situationer kan vara ”oförutsebara”, till exempel en trafikstockning på grund av en trafikolycka, oförutsedda it-problem eller de situationer som avses i punkt 7.1. Andra situationer, såsom intensiv väg- eller flygtrafik under turistsäsonger eller planerade it-uppdateringar, är i regel ”förutsebara” och omfattas därför inte. I de fall som uppfyller kravet på en oförutsebar händelse bör vederbörlig uppmärksamhet ägnas åt kravet på att alla resurser måste uttömmas när det gäller personal, anläggningar och organisation innan förenklade kontroller tillämpas; förenklade kontroller bör vara en sista utväg.

*** Checklista innan beslut fattas om förenklade in- och utresekontroller:**

1. Rör det sig verkligen om exceptionella och oförutsebara omständigheter (och inte bara om förutsebar högsäsongstrafik)?
2. Har verkligen alla resurser i fråga om personal, anläggningar och organisation uttömts?

3. Leder omständigheterna till (eller kommer de sannolikt att leda till) väntetider som överstiger 60 minuter? (Observera: det är inte nödvändigt att vänta tills denna väntetid har uppnåtts, utan förenklade kontroller kan inledas redan tidigare.)

- 7.4. Om in- och utresekontrollerna förenklas måste inresekontroller i princip ges företräde framför utresekontroller. Beslutet om att förenkla kontrollerna måste fattas av den gränskontrolltjänsteman som är befäl vid gränsövergångsstället. Dessa förenklade kontroller får endast gälla tillfälligt, måste anpassas till de omständigheter som gör dem motiverade och genomföras stegvis.
- 7.5. Även vid förenklade in- och utresekontroller måste gränskontrolltjänstemannen stämpla tredjelandsmedborgarnas resehandlingar både vid inresa och utresa, i enlighet med [punkt 6 i detta avsnitt](#), och utföra minst en minimikontroll som består i att fastställa tredjelandsmedborgarens identitet.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(artikel 9\)](#)

8. **NEKAD INRESA**

- 8.1. Tredjelandsmedborgare måste nekas inresa om
- a) de saknar giltiga resehandlingar,
 - b) de har falska (del- eller helförfalskade) resehandlingar,
 - c) de saknar giltig visering när detta krävs eller uppehållstillstånd eller visering för längre vistelse som utfärdats av en Schengenstat⁸³,
 - d) de innehar falska (del- eller helförfalskade) viseringar eller uppehållstillstånd,
 - e) de saknar lämpliga handlingar som styrker syfte och omständigheter för vistelsen,
 - f) de redan har vistats på Schengenstaternas territorium i 90 dagar under en 180-dagarsperiod (vilket innebär att den period på 180 dagar som föregår varje dag

⁸³ Upphållstillstånd eller viseringar för längre vistelse som har utfärdats av Bulgarien, Cypern, Kroatien eller Rumänien är inte giltiga för inresa till området utan inre gränskontroller.

av vistelsen ska beaktas) i området utan inre gränskontroller eller på Bulgariens, Cyperns, Kroatens eller Rumäniens territorium,

- g) de saknar tillräckliga försörjningsmedel i förhållande till tiden för vistelsen och slaget av vistelse eller medel att återvända till ursprungs- eller transiteringslandet,
- h) de har registrerats i SIS⁸⁴ eller i nationella databaser i syfte att nekas inresa,
- i) de anses utgöra en risk för en eller flera Schengenstaters allmänna ordning, inre säkerhet, folkhälsa eller internationella förbindelser.

*** Exempel:**

1) En grupp cyklister från Nigeria är på väg till Turkiet. De uppger att de ska delta i ett cykellopp där. När de kommer till flygplatsen i Warszawa (Polen) uppger de att de tänker fortsätta till Turkiet med buss. Vid primärkontrollen visar det sig att de har en giltig transitvisering för Polen, men ingen giltig visering för inresa i Turkiet. Vid en mer ingående utfrågning som hålls som ett led i en s.k. fördjupad kontroll uppvisar de ett dokument som bekräftar deras deltagande i cykelloppet och de hävdar att det inte kommer att bli något problem att få viseringar vid den turkiska gränsen. Cyklisterna har dock inte ens de cyklar som behövs för loppet och kan inte heller på något övertygande sätt förklara hur de ska få tag i cyklar när de väl är framme i Turkiet. Efter samråd med de turkiska gränskontrolltjänstemännen, som anser att det finns små möjligheter att utfärda en visering vid gränsen i ett sådant här fall, fattas ett beslut om nekad inresa.

2) En moldavisk medborgare kommer till den yttre gränsen med bil och uppger att han tänker resa till Tyskland som turist. Vid primärkontrollen kan han inte uppvisa något dokument (hotellbokning, officiell inbjudan etc.) som visar var han tänker vistas i Tyskland. Han kan inte heller bevisa att han har tillräckliga medel för att täcka vistelsen och återresan. I ett sådant fall fattas beslut om nekad inresa.

3) En tunisisk medborgare kommer till Schiphol-flygplatsen i Amsterdam (Nederländerna). Syftet med resan är att besöka släktingar (bröder och systrar) som är bosatta i Bryssel (Belgien). Han har en giltig Schengenvisering, biljett för återresan och

⁸⁴

Gränskontrolltjänstemän i Bulgarien, Kroatien och Rumänien är inte skyldiga att neka inresa för tredjelandsmedborgare för vilka en registrering om nekad inresa har lagts in i SIS.

ett brev med inbjudan/garanti från värdarna i Belgien. Brevet är dock inte bestyrkt av de behöriga belgiska myndigheterna (som den belgiska lagen föreskriver). Innan man beslutar om huruvida inresa ska tillåtas eller inte måste man i ett sådant fall utföra ytterligare kontroller, t.ex. granska passet för att se om personen har beviljats Schengenviseringar tidigare och använt dem på ett lagligt sätt, jämföra tidigare in- och utresestämplar för att se om personen någon gång har överskridit den maximala vistelsetiden på området utan inre gränskontroller samt be de behöriga belgiska myndigheterna att kontrollera värdarna i Belgien. Syftet är att kontrollera personens trovärdighet. Ett beslut kan bara fattas på grundval av resultatet av kontrollerna.

4) Ett plan från Shanghai landar på Helsingfors-Vanda flygplats. WHO har förklarat att det föreligger ett internationellt hot mot människors hälsa (på grund av risken för sjukdomen sars), vilket innebär att strikta försiktighetsåtgärder måste vidtas för alla passagerare som ankommer från Kina. Alla passagerare uppmanas att fylla i ett kartläggningsformulär där de bland annat måste uppge vilket platsnummer de hade på planet och var de kan kontaktas om de skulle behöva spåras. I terminalen måste alla passagerare gå igenom en särskild korridor där man har installerat medicinsk utrustning. Några kineser och EU-medborgare uppvisar symptom på sars och är fortfarande smittbärande. Efter samråd med läkare fattas ett beslut om att neka de kinesiska medborgarna inresa (såvida de inte är i behov av omedelbar sjukvård) och att omedelbart lägga in EU-medborgarna på sjukhus på grund av den stora risken för spridning av sjukdomen. Övriga passagerare på planet kontaktas med hjälp av uppgifterna i kartläggningsformuläret och uppmanas att kontakta läkare. Detta utesluter inte möjligheten att vidta alternativa åtgärder, t.ex. karantän, när det är lämpligt och motiverat av folkhälsoskäl.

5) En grupp fotbollssupportrar från Turkiet kommer till den yttre gränsen med buss. Vid inresekontrollen hittas farliga föremål som basebollträn, nunchaku, knivar och andra föremål som kan användas mot andra människor. I detta fall måste inresa nekas på grund av hot mot den allmänna ordningen, om inte fotbollssupportrarna går med på att lämna ifrån sig de farliga föremålen innan de passerar den polska gränsen.

6) En grupp unga marockanska turister reser med färja från Tanger till hamnen i Alicante i Spanien. I gruppens resplan ingår besök i två spanska städer (Barcelona och Madrid) och

flera städer i Frankrike. De ska flyga tillbaka till Marocko från Charles de Gaulle-flygplatsen i Paris. De har giltiga biljetter för återresan. Under inresekontrollen visar det sig att en av medlemmarna i gruppen inte har någon giltig Schengenvisering. Han hävdar att det beror på tidsbrist. Syftet med resan kan bekräftas och de resande har tillräckliga medel för sitt uppehälle. Den person som saknar visering kan dock inte på något sätt bevisa att han inte kunde ansöka om visering i förväg och inte heller att det finns oförutsedda och tvingande skäl att låta honom resa in. I ett sådant fall där det saknas humanitära skäl och/eller internationella förpliktelser bör den person som saknar visering nekas inresa.

7) En rysk familj passerar den estniska gränsen med bil. Bilen tycks dock ha ett allvarligt fel (dvs. att bromsarna inte fungerar), vilket kan medföra fara för andra. Under sådana omständigheter kan personerna inte tillåtas inresa med den bilen förrän den är lagad. Om alla andra inresevillkor är uppfyllda måste de dock tillåtas att komma in i landet till fots eller på annat sätt.

8) En somalisk medborgare, som har ett vanligt somaliskt pass och ett uppehållstillstånd som utfärdats av en annan Schengenstat som fullt ut tillämpar Schengenregelverket, vill resa in i Tjeckien för transitering till denna andra Schengenstat. Personen finns inte med i de nationella databaserna för nekad inresa. Tjeckien erkänner inte vanliga somaliska pass. Ett av inresevillkoren enligt artikel 6.1 i kodexen om Schengengränserna är att man ska vara innehavare av en giltig resehandling som ger innehavaren rätt att passera gränsen. Det finns dock ingen formell hierarki för inresevillkoren: de undantag som anges i artikel 6.5 i kodexen om Schengengränserna är tillämpliga på samtliga villkor i artikel 6.1 i kodexen. Detta innebär att tredjelandsmedborgare som inte uppfyller alla villkor i artikel 6.1 i kodexen om Schengengränserna men som innehar uppehållstillstånd eller visering för längre vistelse bör tillåtas inresa till de övriga medlemsstaternas territorium i transiteringssyfte, så att de kan nå den Schengenstat som fullt ut tillämpar Schengenregelverket och som har utfärdat uppehållstillståndet eller viseringen för längre vistelse, såvida inte deras namn finns upptagna på den nationella spärrlistan i den medlemsstat vars yttre gränser de avser passera och registreringen åtföljs av instruktioner om att neka inresa eller transitresa. I fallet med den somaliska medborgaren bör Tjeckien bevilja personen tillstånd att resa in i Tjeckien i transiteringssyfte, så att han eller hon kan

nå den Schengenstat som fullt ut tillämpar Schengenregelverket och som har utfärdat uppehållstillståndet.

- 8.2. En Schengenstat får inte neka inresa utan bör låta en tredjelandsmedborgare resa in på dess territorium i följande fall:
- a) Av humanitära skäl, av nationellt intresse eller på grund av internationella förpliktelser.
 - b) Om en person som inte innehar visering uppfyller kriteriet för att få en visering utfärdad vid gränsen ([punkt 9 i detta avsnitt](#)).
 - c) Endast på grund av att personen har en visering för flera inresor som har utfärdats av en annan medlemsstat.
 - d) Endast på grund av att personen har en visering för flera inresor, men reser i ett annat syfte än det syfte som kan anges i fältet för anmärkningar på viseringsmärket. De nationella anmärkningar som vissa medlemsstater för in kan vara kopplade till det (huvudsakliga) syftet med viseringsansökan. Sådana kommentarer i viseringsmärket hindrar inte innehavaren från att använda en giltig visering för flera inresor för resor i andra syften (se även punkt 8.6 i detta avsnitt).
 - e) Om en person innehar ett giltigt uppehållstillstånd eller en visering för längre vistelse som har utfärdats av en Schengenstat som fullt ut tillämpar Schengenregelverket men inte uppfyller alla inresevillkor i artikel 6.1 i kodexen om Schengengränserna, bör personen tillåtas inresa till de övriga Schengenstaternas territorium i transiteringssyfte, så att han eller hon kan nå territoriet för den Schengenstat som fullt ut tillämpar Schengenregelverket och som har utfärdat uppehållstillståndet eller viseringen för längre vistelse. Transitering kan emellertid nekas om personens namn finns upptaget på den nationella spärrlistan i en Schengenstat vars yttre gränser personen vill passera och det finns instruktioner om att neka inresa eller transitering. Om innehavaren av uppehållstillståndet är föremål för en registrering om nekad inresa eller vistelse i SIS bör det nationella Sirenekontoret omedelbart kontaktas så att samrådsförfarandet enligt artikel 30 i förordning (EU)

2018/1861 och artikel 36 i Sirenehandboken – Gränser och återvändande kan inledas.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(artiklarna 1, 4, 6, 8 och 14 samt bilaga V\)](#)
- [Viseringskodexen \(artiklarna 32 och 35 och bilaga VI\)](#)
- [Europaparlamentets och rådets beslut nr 565/2014/EU av den 15 maj 2014 om en förenklad ordning för personkontroller vid de yttre gränserna på grundval av Bulgariens, Kroatiens, Cyperns och Rumäniens unilaterala erkännande av vissa handlingar såsom likställda med de egna nationella viseringarna för transitering genom dessa länders territorium eller planerade vistelser på deras territorium som inte överstiger 90 dagar under en 180-dagarsperiod och om upphävande av beslut 895/2006/EG och 582/2008/EG](#)
- [Nationella uppgifter i fältet för anmärkningar på viseringsmärket](#)

8.3. Personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten får endast nekas inresa på grundval av skäl rörande den allmänna ordningen eller den nationella säkerheten enligt direktiv 2004/38/EG, dvs. när deras personliga beteende utgör ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse.

8.3.1. Följaktligen kan inte ens en registrering i SIS i sig själv betraktas som ett tillräckligt skäl för att automatiskt neka dessa personer inresa. I ett sådant fall måste gränskontrolltjänstemannen alltid göra en noggrann genomgång av situationen och bedöma den mot bakgrund av de principer som avses i punkt 8.3 i detta avsnitt.

Om registreringen i SIS har gjorts av en annan Schengenstat måste gränskontrolltjänstemannen omedelbart, genom att via nätverket av Sirenekontor kontakta det nationella Sirenekontoret, ta kontakt med de behöriga myndigheterna i den Schengenstat som gjort registreringen. Denna stat måste särskilt kontrollera skälen till registreringen och huruvida dessa skäl fortfarande är giltiga, och omedelbart överlämna informationen till myndigheterna i den begärande Schengenstaten. Gränskontrolltjänstemannen får i tillämpliga fall på annat sätt kontakta myndigheterna i

en annan Schengenstat som utfärdat uppehållstillståndet för att kontrollera dess giltighet.

Registreringen om nekad inresa innehåller viss information som kan bidra till att fastställa skälen till att registreringen lagts in. Registreringen innehåller information om huruvida beslutet om nekad inresa och vistelse grundar sig på

- 1) en tidigare fällande dom i enlighet med artikel 24.2 a i förordning (EU) 2018/1861 eller
- 2) ett allvarligt säkerhetshot i enlighet med artikel 24.2 b i förordning (EU) 2018/1861 eller
- 3) kringgående av unionsrätten eller nationell rätt i fråga om inresa och vistelse i enlighet med artikel 24.2 c i förordning (EU) 2018/1861 eller
- 4) ett inreseförbud i enlighet med artikel 24.1 b i förordning (EU) 2018/1861 eller
- 5) en restriktiv åtgärd i enlighet med artikel 25 i förordning (EU) 2018/1861.

Dessutom är det, när brott ligger till grund för registreringen om nekad inresa, möjligt att i registreringen ange typen av brott. Det är också möjligt för den registrerande Schengenstaten att i registreringen ange om den berörda personen är familjemedlem till en unionsmedborgare eller en annan person som omfattas av rätten till fri rörlighet. Den registrerande Schengenstaten bör dock alltid rådfrågas vid en träff på en tredjelandsmedborgare som omfattas av rätten till fri rörlighet.

På grundval av den mottagna informationen gör de behöriga myndigheterna en bedömning enligt de kriterier som anges i punkt 8.3 i detta avsnitt. Utifrån denna bedömning fattar gränskontrolltjänstemannen beslut om att tillåta eller neka den berörda personen inresa.

Om det inte går att få informationen i rimlig tid måste personen i fråga tillåtas resa in på territoriet. I detta fall kan gränskontrolltjänstemännen och övriga behöriga nationella myndigheter utföra nödvändiga kontroller efter det att personen rest in på territoriet och om nödvändigt vidta lämpliga åtgärder i efterhand.

Den åtgärd som anges i punkt 8.3.1 i detta avsnitt påverkar inte andra åtgärder som ska vidtas till följd av en SIS-registrering, t.ex. gripande av personen, antagande av

skyddsåtgärder samt information om förkomna och stulna dokument. Om sådana sökningar visar att det finns en SIS-registrering om behovet av att beslagta en handling, måste handlingen beslagtas omedelbart och Sirenekontoret utan dröjsmål kontaktas för ytterligare uppgifter.

*** Rättslig grund – rättspraxis:**

- [Direktiv 2004/38/EG \(artiklarna 27–33\)](#)
- [Europaparlamentets och rådets beslut nr 1082/2013/EU av den 22 oktober 2013 om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 2119/98/EG](#)
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 851/2004 av den 21 april 2004 om inrättande av ett europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar](#)
- [EU-domstolens dom av den 3 juli 1980 i mål C-157/79, Regina mot Stanislaus Pieck.](#)
- [EU-domstolens dom av den 31 januari 2006 i mål C-503/03, kommissionen mot Spanien.](#)

- 8.3.2. Om en person som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten inte har de resehandlingar som krävs, eller i förekommande fall, nödvändiga viseringar, måste den berörda Schengenstaten innan personen skickas tillbaka ge denna person rimliga möjligheter att erhålla eller få tillgång till de begärda handlingarna inom rimlig tid eller att på annat sätt bekräfta eller bevisa att han eller hon omfattas av rätten till fri rörlighet enligt unionsrätten.

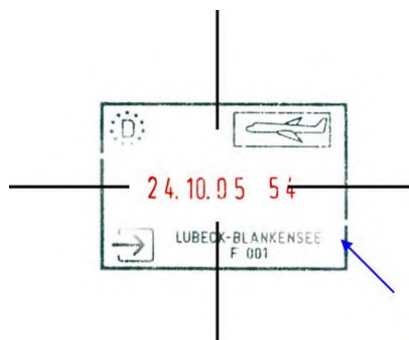
*** Rättslig grund – rättspraxis:**

- [Direktiv 2004/38/EG \(artiklarna 5 samt 27–33\) jämfört med kommissionens meddelande KOM\(2009\) 313 slutlig](#)
- [Domstolens dom av den 25 juli 2002 i mål C-459/99, MRAX mot Belgien](#)
- [Domstolens dom av den 17 februari 2005 i mål C-215/03, Salah Oulane mot Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie](#)

- 8.4. Vid nekad inresa måste gränskontrolltjänstemannen göra följande:

- a) Fylla i ett [standardformulär](#) för nekad inresa med en motivering till beslutet. Den berörda tredjelandsmedborgaren måste underteckna formuläret och sedan få en kopia av det. Om tredjelandsmedborgaren vägrar att underteckna formuläret bör gränskontrolltjänstemannen ange denna vägran på formuläret under ”Kommentarer”.
- b) Förse passet med en inresestämpel överkryssad med outplånligt svart bläck och på den motsatta högra sidan med outplånligt bläck införa den bokstav eller de bokstäver som anger skälet eller skälen till nekandet enligt en förteckning över dessa skäl som finns i standardformuläret för nekad inresa (se exempel nedan). Mot bakgrund av den tydliga ordalydelsen i del A punkt 1 i bilaga V till kodexen om Schengengränserna (liksom i artikel 18 i förordning (EU) 2017/2226 som återspeglar samma synsätt) (”Vid nekad inresa ska den behöriga gränskontrolltjänstemannen ... förse passet med en inresestämpel överkryssad...”) bör gränskontrolltjänstemännen förse passet med den överkryssade stämpeln vid tidpunkten för beslutet om nekad inresa.

Exempel på stämpel för nekad inresa:

Bokstav som anger skälet till nekad inresa i enlighet med standardformuläret.

- 8.5. Om den kontrollansvarige tjänstemannen konstaterar att innehavaren av en visering har registrerats i SIS i syfte att nekas inresa måste han eller hon återkalla viseringen genom att stämpla ”REVOKED” (återkallad) på den. [Se punkt 10 i detta avsnitt](#) för ytterligare upplysningar. När en visering har återkallats måste relevanta uppgifter föras in i VIS. Vad gäller de åtgärder som ska utföras i VIS, se [bilaga 32 till denna handbok](#).

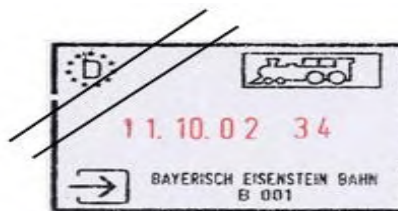
En medlemsstat som har återkallat en visering som utfärdats av en annan medlemsstat rekommenderas att översända informationen med hjälp av formuläret i [bilaga 31](#) till denna handbok.

- 8.6. Viseringen får inte upphävas eller återkallas enbart på grund av att tredjelandsmedborgaren inte kan visa upp de [styrkande handlingar](#) som krävs för att bevisa syftet med resan. I detta fall måste gränskontrolltjänstemannen utföra en ytterligare utredning för att bedöma huruvida personen har erhållit viseringen på bedrägligt sätt och om det föreligger risk för irreguljär invandring. Om nödvändigt tas kontakt med de behöriga myndigheterna i den Schengenstat som har utfärdat viseringen. Viseringen får enbart upphävas om det kan bevisas att den erhållits på bedrägligt sätt. Gränskontrolltjänstemannen stämplrar då "ANNULLED" (upphävd) på viseringen. [Se punkt 10 i detta avsnitt](#) för ytterligare upplysningar. När en visering har upphävts måste relevanta uppgifter föras in i VIS. Vad gäller de åtgärder som ska utföras i VIS, se bilaga 32 till denna handbok.

En medlemsstat som har upphävt en visering som utfärdats av en annan medlemsstat rekommenderas att översända informationen med hjälp av formuläret i [bilaga 30 till denna handbok](#).

God praxis: Upphävande av en inrese- eller utresestämpel vid andra fall än nekad inresa:

Det kan uppstå fall där en stämpel som redan har påförts i passet måste upphävas (t.ex. om gränskontrolltjänstemannen har påfört en felaktig stämpel av misstag). I sådana fall bär resenären inget ansvar för det. Stämpeln kan således inte upphävas på samma sätt som när en person nekas inresa. Det rekommenderas därför att man upphäver stämpeln genom att införa två parallella linjer genom övre vänstra hörnet av stämpeln som i exemplet nedan:

8.7. I enlighet med rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol enligt artikel 47 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna bör alla personer som nekats inresa, eller en viseringsinnehavare vars visering har upphävts eller återkallats, ha rätt att överklaga i enlighet med nationell lagstiftning. Skriftlig information måste lämnas till den berörda tredjelandsmedborgaren om överklagandeförfaranden och kontaktpunkter som kan tillhandahålla information om företrädare som är behöriga att agera på tredjelandsmedborgarens vägnar.

Om en visering upphävs eller återkallas måste gränskontrolltjänstemannen fylla i standardformuläret för anmälan och motivering av upphävandet eller återkallandet av visering, med angivande av orsaken till upphävandet eller återkallandet, och överlämna det till den berörda tredjelandsmedborgaren (se [bilaga 25 till denna handbok](#)).

8.8. Om en person som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten nekats inresa måste gränskontrolltjänstemannen alltid ge honom eller henne ett skriftligt beslut. Beslutet måste vara formulerat på ett sådant sätt att den berörda personen kan förstå dess innehåll och konsekvenser. Det måste också innehålla en precis och fullständig angivelse av de skäl rörande allmän ordning och allmän säkerhet som beslutet grundas på, om inte detta strider mot intressen som är väsentliga för statens säkerhet. Det måste också finnas en angivelse av den domstol eller administrativa myndighet som personen kan vända sig till med ett eventuellt överklagande samt tidsfristen för ett sådant överklagande. Formulär kan användas för att delge ett avslag, men motiveringen måste alltid rymma en fullständig redogörelse för skälen till beslutet i det konkreta fallet. Att ange ett eller flera alternativ genom att endast kryssa i rutorna i standardformuläret är därför inte tillräckligt vid nekad inresa för en familjemedlem till en EU-medborgare.

8.9. Beslut om nekad inresa måste verkställas omedelbart.

8.10. Om den tredjelandsmedborgare som nekats inresa har transporterats luft-, sjö- eller landvägen av en transportör måste transportören vara skyldig att omedelbart ta ansvar för honom eller henne igen. Transportören måste särskilt ombesörja tredjelandsmedborgarens återresa till det tredjeland som han eller hon transporterades från, till det tredjeland som utfärdade tredjelandsmedborgarens resehandling eller till något annat tredjeland som med säkerhet tillåter inresa. Om den tredjelandsmedborgare som nekats inresa inte kan återföras omedelbart måste transportören bära alla

nödvändiga kostnader för återresa. Om transportören inte kan återföra tredjelandsmedborgaren måste han eller hon se till att återresan kan ske på annat sätt (t.ex. genom att kontakta en annan transportör).

- 8.11. Påföljder måste åläggas transportören i enlighet med direktiv 2001/51/EG och nationell lagstiftning.
- 8.12. Gränskontrolltjänstemannen måste vidta lämpliga åtgärder, på grundval av lokala omständigheter, för att förhindra att tredjelandsmedborgare som har nekats inresa reser in på olaglig väg (t.ex. genom att se till att de stannar kvar i transitområdet på en flygplats eller genom att förbjuda dem att gå i land i kusthamnar).

*** Rättslig grund:**

- [Direktiv 2004/38/EG \(artiklarna 5 samt 27–33\) jämfört med kommissionens meddelande KOM\(2009\) 313 slutlig](#)
- [Kodex om Schengengränserna \(artikel 14 och bilaga V\)](#)
- [Schengenkonventionen \(artikel 26\)](#)
- [Rådets direktiv 2001/51/EG av den 28 juni 2001 om komplettering av bestämmelserna i artikel 26 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985](#)
- [Viseringskodexen \(artikel 34 och bilaga VI\)](#)

9. UTFÄRDANDE AV VISERINGAR VID GRÄNSEN, INBEGRIPET TILL SJÖMÄN I TRANSIT, OCH NEKANDE AV SÅDANA VISERINGAR

Den gemensamma viseringspolitiken tillämpas ännu inte av Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien. Nationella viseringar som utfärdas av dessa fyra länder är därför inte giltiga för resor inom området utan inre gränskontroller. Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien får dock tillåta inresa i eller transitering genom sitt territorium för innehavare av enhetliga viseringar som har utfärdats av Schengenstaterna.

9.1. Typer av viseringar:

[Se punkterna 27–32 i del ett i denna handbok](#)

För ytterligare information om olika typer av viseringar, se [del II punkt 8 i handledningen om viseringskodexen](#).

För ytterligare information om utfärdande av viseringar vid gränsen, se [del IV i handledningen om viseringskodexen](#).

För ytterligare information om särskilda regler för utfärdande av viseringar vid gränsen till tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till medborgare i EU, EES eller Schweiz, se [del III i handledningen om viseringskodexen](#).

*** Rättslig grund:**

– [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1806 av den 14 november 2018 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav](#)

– [Viseringskodexen \(artikel 2\)](#)

*** Länkar:**

– [Ifyllande av viseringsmärket](#)

– [Exempel på ifyllda viseringsmärken](#)

10. UPPHÅVANDE OCH ÅTERKALLANDE AV VISERINGAR

Se [del V punkterna 2 och 3 i handledningen om viseringskodexen](#).

*** Rättslig grund:**

– [Viseringskodexen \(artikel 34.1 och bilaga VI\)](#)

11. SÄRSKILDA TRANSITERINGSORDNINGAR

11.1. Dokument för förenklad transitering (FTD) och dokument för förenklad järnvägstransitering (FRTD)

- 11.1.1. En ny ordning för transitering mellan Kaliningrad och övriga Ryssland trädde i kraft den 1 juli 2003. I samband med detta infördes två typer av dokument – ett dokument för förenklad transitering (FTD) och ett dokument för förenklad järnvägstransitering (FRTD). Dessa dokument behövs för att passera Litauens territorium. På detta sätt möjliggör och underlättar man resorna för tredjelandsmedborgare som reser mellan två delar av sitt eget land som inte är geografiskt sammanhängande.
- 11.1.2. FTD-dokumentet ger rätt till flera inresor för direkttransitering med alla transportmedel på väg genom Litauens territorium. Det utfärdas av litauiska myndigheter och är giltigt i högst tre år. En transitering med hjälp av FTD-dokument får inte överstiga 24 timmar.
- 11.1.3. FRTD-dokumentet ger rätt till en enda in- och utresa med tåg. Det är giltigt i högst tre månader. En transitering med hjälp av ett FRTD-dokument får inte överstiga sex timmar.
- 11.1.4. FTD/FRTD-dokument är likvärdiga med viseringar och måste utfärdas i en enhetlig utformning av konsulära myndigheter i enlighet med rådets förordningar (EG) nr 693/2003⁸⁵ och (EG) nr 694/2003⁸⁶. De kan inte utfärdas vid gränsen.

*** Rättslig grund:**

– [Rådets förordning \(EG\) nr 693/2003 av den 14 april 2003 om införande av ett särskilt dokument för förenklad transitering \(FTD\) och ett dokument för förenklad järnvägstransitering \(FRTD\) och om ändring av de gemensamma konsulära anvisningarna och den gemensamma handboken](#)

– [Rådets förordning \(EG\) nr 694/2003 av den 14 april 2003 om en enhetlig utformning av de dokument för förenklad transitering \(FTD\) och dokument för förenklad järnvägstransitering \(FRTD\) som det föreskrivs om i förordning \(EG\) nr 693/2003](#)

⁸⁵ Rådets förordning (EG) nr 693/2003 av den 14 april 2003 om införande av ett särskilt dokument för förenklad transitering (FTD) och ett dokument för förenklad järnvägstransitering (FRTD) och om ändring av de gemensamma konsulära anvisningarna och den gemensamma handboken (EUT L 99, 17.4.2003, s. 8).

⁸⁶ Rådets förordning (EG) nr 694/2003 av den 14 april 2003 om en enhetlig utformning av de dokument för förenklad transitering (FTD) och dokument för förenklad järnvägstransitering (FRTD) som det föreskrivs om i förordning (EG) nr 693/2003 (EUT L 99, 17.4.2003, s. 15).

11.2. **Transitering genom territorierna för Schengenstater som ännu inte fullt ut tillämpar Schengenregelverket⁸⁷**

- 11.2.1. Innan Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien ansluter sig till området utan inre gränskontroller får de godkänna viseringar som gäller för två eller flera inresor, viseringar för längre vistelse och uppehållstillstånd som utfärdats av en Schengenstat som likvärdiga med deras nationella viseringar för transitering genom deras territorium eller planerade vistelser på deras territorium som inte överstiger 90 dagar under en 180-dagarsperiod.
- 11.2.2. Innehavare av de handlingar som avses i punkt 11.2.1 måste omfattas av normala kontrollförfaranden (punkt 1 i detta avsnitt).

*** Rättslig grund:**

- [Europaparlamentets och rådets beslut nr 565/2014/EU av den 15 maj 2014 om en förenklad ordning för personkontroller vid de yttre gränserna på grundval av Bulgariens, Kroatiens, Cyperns och Rumäniens unilaterala erkännande av vissa handlingar såsom likställda med de egna nationella viseringarna för transitering genom dessa länders territorium eller planerade vistelser på deras territorium som inte överstiger 90 dagar under en 180-dagarsperiod och om upphävande av beslut 895/2006/EG och 582/2008/EG](#)

12. **ASYLSÖKANDE/PERSONER SOM ANSÖKER OM INTERNATIONELLT SKYDD⁸⁸**

*** Allmänna principer:**

Alla ansökningar om internationellt skydd, även de som lämnas in vid gränsen, måste prövas av EU-medlemsstaterna för att fastställa om de kan tas upp till prövning och om den sökande har rätt till antingen flyktingstatus i enlighet med Genèvekonventionen angående flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951, kompletterad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967, eller status som subsidiärt skyddsbehövande enligt kriterierna i direktiv 2011/95/EU.

⁸⁷ Denna punkt gäller endast Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien.

⁸⁸ Denna punkt är tillämplig på Danmark, Irland, Norge, Island, Liechtenstein och Schweiz när det gäller fastställandet av den medlemsstat som har ansvaret för att pröva asylansökningar, samt Eurodac.

Denna punkt gäller Irland när det gäller direktiv 2005/85/EG.

Vilken EU-medlemsstat som har ansvaret för att pröva ansökan fastställs i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013⁸⁹ (Dublin III-förordningen).

Detta förfarande måste ske i enlighet med [Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU](#)⁹⁰.

- 12.1. En tredjelandsmedborgare måste betraktas som asylsökande eller en person som söker internationellt skydd om han eller hon på något sätt uttrycker rädsla för förföljelse eller för att lida allvarlig skada om han eller hon återsänds till sitt ursprungsland eller till det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort.

Sökanden behöver inte uttrycka sin önskan att ansöka om internationellt skydd i någon viss form. Det är inte nödvändigt att uttryckligen nämna begreppet ”asyl”. Den avgörande faktorn är att personen uttrycker rädsla för vad som kan hända om han eller hon återsänds. Om gränskontrolltjänstemännen är osäkra på huruvida en viss person önskar ansöka om asyl eller någon annan form av internationellt skydd, måste de rådfråga de nationella myndigheter som ansvarar för prövningen av ansökningar om internationellt skydd.

- 12.2. Varje tredjelandsmedborgare som vill ansöka om asyl eller internationellt skydd vid gränsen (även i territorialvatten och transitområden vid flygplatser och hamnar) måste ges möjlighet att lämna in ansökan så snabbt som möjligt. Därför måste gränskontrolltjänstemännen informera de sökande, på ett språk som de rimligen kan förväntas förstå, om hur ansökan går till (hur och var den ska lämnas in) och om deras rättigheter och skyldigheter, bland annat de möjliga konsekvenserna av att inte fullgöra sina skyldigheter och inte samarbeta med myndigheterna.

Om en person som söker internationellt skydd inte har tillräckliga kunskaper i det språk som talas i den aktuella EU-medlemsstaten måste en tolk anlitas. Syftet är att undvika missförstånd och försäkra sig om att sökanden är tillräckligt informerad om såväl sina rättigheter och skyldigheter som själva ansökningsförfarandet.

⁸⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (EUT L 180, 29.6.2013, s. 31).

⁹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (EUT L 180, 29.6.2013, s. 60).

- 12.3. De behöriga nationella myndigheter som varje EU-medlemsstat har utsett för att pröva ansökningar om internationellt skydd måste informeras om att en ansökan om internationellt skydd har gjorts.

Gränskontrolltjänstemannen får inte fatta beslut om att återsända sökanden utan att först ha samrått med den nationella behöriga myndighet som har ansvaret för att pröva ansökningar om internationellt skydd.

- 12.4. Alla asylsökande som är minst 14 år måste lämna fingeravtryck av alla sina fingrar i enlighet med EU-medlemsstatens nationella lagstiftning. Fingeravtrycken sänds sedan till Eurodacs centrala system för att möjliggöra kontroller i Eurodacs systemet.

*** Rättslig grund:**

- [Genèvekonventionen av den 28 juli 1951](#) och [New York-protokollet](#)
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning \(EU\) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjeland-medborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning \(EU\) nr 1077/2011 om inrättande av en europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa](#)
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjeland-medborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat](#)
- [Kommissionens genomförandeförordning \(EU\) nr 118/2014 av den 30 januari 2014 om ändring av förordning \(EG\) nr 1560/2003 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning \(EG\) nr 343/2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredjeland har gett in i någon medlemsstat](#)

- [Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet](#)
- [Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd](#)
- [Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/33/EU av den 26 juni 2013 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd](#)
- [Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 4 \(förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling\), artikel 18 \(rätt till asyl\) och artikel 19 \(skydd vid avlägsnande, utvisning och utlämning\)](#)

13. REGISTRERING AV INFORMATION VID GRÄNSEN

Vid alla gränsövergångsställen måste all tjänsteinformation och all annan information som är av särskild vikt registreras manuellt eller elektroniskt. Den registrerade informationen måste inbegripa följande:

- Namn på den gränskontrolltjänsteman som är lokalt ansvarig för in- och utresekontrollen och på de övriga tjänstemännen i varje arbetslag.
- Alla förenklade personkontroller.
- Utfärdande vid gränsen av viseringar och handlingar som ersätter pass och viseringar.
- Gripande och klagomål (straffrättsliga och förvaltningsrättsliga överträdelser).
- Beslut om nekad inresa (skäl till nekandet och medborgarskap).
- Inrese- och utresestämplarnas säkerhetskoder, identiteten på de gränskontrolltjänstemän som använder stämplarna på ett visst datum eller under ett visst arbetsskift samt information om försvunna och stulna stämplor.
- Klagomål från personer som genomgått för kontroller.
- Övriga särskilt betydelsefulla polisiära eller rättsliga åtgärder.
- Särskilda händelser.

14. **SAMARBETE MED ANDRA MYNDIGHETER**

Gränskontrolltjänstemännen måste ha ett nära samarbete med alla statliga myndigheter som är placerade vid gränsen, t.ex. tullmyndigheter eller andra myndigheter som är behöriga i säkerhetsfrågor med anknytning till varor eller myndigheter med ansvar för transportsäkerhet.

15. **MÄRKNING AV BEDRÄGLIGA HANDLINGAR**

Om en gränskontrolltjänsteman upptäcker en bedräglig handling under inresekontrollerna bör han eller hon neka tredjelandsmedborgaren inresa och märka handlingen enligt kodexen om Schengengränserna (bilaga V, delarna A och B).

Gränskontrolltjänstemannen bör vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra ytterligare användning av den bedrägliga handlingen. Som en allmän regel innebär detta att handlingen beslagtas.

Om det är nödvändigt att lämna över handlingen till de behöriga myndigheterna (gränskontrollmyndigheter eller andra) i det berörda tredjelandet/ursprungslandet (direkt, via transportföretaget eller via diplomatiska kanaler) bör gränskontrolltjänstemannen

- ogiltigförklara handlingen – genom hålslagning eller genom ett klipp i handlingen, om möjligt i den maskinläsbara delen (MRZ),

eller om det inte är möjligt,

- märka handlingen enligt följande (endast om handlingen inte är märkt enligt beskrivningen i det första stycket i denna punkt):

1) Papper

Märka det nedre vänstra hörnet i passets sista sida, och om möjligt även den sida där tecknen på del- eller helförfalskning finns, genom att rita in en liten triangel runt bokstaven "F" med en röd penna med hård spets (om inte den sidan är full, i så fall bör sidorna bredvid användas).

2) Polymer

Märka ett tomt område på en polymerbaserad fristående handling genom att rita in en liten triangel runt bokstaven "F" med en penna med UV-fluorescerande bläck, helst röd,

eller (endast för helförfalskade handlingar)

märka ett tomt område på en helförfalskad polymerbaserad fristående handling genom hålslagning eller genom ett klipp i handlingen på en plats där personuppgifter och imitationer av säkerhetsdetaljer inte påverkas.

När det gäller förfalskade handlingar som förefaller ha utfärdats av en annan Schengenstat bör den beslagtagna handlingen återsändas till den staten när de nationella förfarandena för beslagtagande har avslutats.

16. **VERIFIERING AV ÄKTHETEN HOS DE UPPGIFTER SOM LAGRAS I ETT BIOMETRISKT PASS**

För att säkerställa effektiva in- och utresekontroller bör äktheten och integriteten hos uppgifter som lagras i mikrochip verifieras vid kontroll av biometriska pass. För att verifiera att uppgifterna på mikrochipet har införts av en behörig myndighet och inte har ändrats bör innehållet i chipet autentiseras med hjälp av passiv autentisering. Handlingens signeringscertifikat bör kontrolleras mot det utfärdande landets motsvarande betrodda CSCA-certifikat. Om möjligt bör chipautentisering användas för att kontrollera att chipet är äkta.

17. **GILTIGHET FÖR UPPGIFTER OM BARN I FÖRÄLDERNES PASS**

Enligt förordning (EG) nr 2252/2004 gäller sedan den 26 juni 2012 följande system för innehavare av pass som utfärdats av Schengenstaterna:

1. Barn behöver oavsett ålder ha ett eget pass.
2. Barn får inte resa endast på grundval av att de är inskrivna i föräldrarnas pass.
3. Föräldrars pass fortsätter att vara giltiga efter den 26 juni 2012 även om deras barns namn är inskrivna.

Dessa bestämmelser är inte tillämpliga på Irland. De gäller inte heller för pass som utfärdats av andra tredjeländer än Schengenassocierade länder.

Bestämmelserna i direktiv 2004/38/EG gäller när familjer från EU/EES reser från ett EU/EES-land till ett annat, när de transiterar genom ett EU/EES-land (när de reser till ett tredjeland eller när de återvänder från ett tredjeland) och när de återvänder från ett tredjeland till ett annat EU/EES-land än det där de är medborgare.

I enlighet med artikel 5.4 i direktiv 2004/38/EG⁹¹ bör avsaknad av ett individuellt pass för barn som står införda i sina föräldrars pass inte automatiskt leda till att de inte får lämna eller resa in i en Schengenstat. Om det inte finns rimliga tvivel beträffande identiteten och nationaliteten hos de barn som står införda i sina föräldrars pass, bör förevisande av föräldrarnas pass i princip betraktas som bevis på att de berörda barnen, i egenskap av EU-medborgare, omfattas av rätten till fri rörlighet enligt unionsrätten.

EU-medborgarnas rätt, oavsett ålder, att fritt röra sig och uppehålla sig får dock inte utnyttjas för att kringgå förordning (EG) nr 2252/2004, särskilt inte när det finns starka skäl att misstänka att ett barn olagligen har förts bort från den eller de personer som har den lagliga vårdnaden.

AVSNITT II: Landgränser

1. KONTROLL AV VÄGTRAFIK

- 1.1. Den gränskontrolltjänsteman som är befäl vid gränsövergångsstället måste se till att det utförs en effektiv personkontroll och kontroll av handlingar samtidigt som en säker och jämn genomströmning av trafiken garanteras. I detta syfte bör tekniska förbättringar genomföras när så behövs för att minska svarstiderna vid sökningar i relevanta databaser. När så är relevant bör gränsövergångarnas tekniska infrastruktur förbättras, bland annat genom ökad användning av apparater för avläsning av pass och mobila terminaler.
- 1.2. Om möjligt bör det finnas skilda köer för personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten och andra tredjelandsmedborgare, i enlighet med allmänna regler om skilda köer.
- 1.3. Kontrollerna bör om möjligt alltid utföras av två gränskontrolltjänstemän.

⁹¹ Artikel 5.4 i direktiv 2004/38/EG: Om en unionsmedborgare eller en familjemedlem till denna person, som inte är medborgare i en medlemsstat, inte har de resehandlingar som krävs eller, i förekommande fall, nödvändiga viseringar, ska den berörda medlemsstaten, innan utvisning får komma i fråga, ge dessa personer all rimlig möjlighet att få eller få tillgång till de nödvändiga handlingarna inom rimlig tid eller få bekräftat eller på annat sätt bevisat att de omfattas av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(artiklarna 8 och 10 samt bilaga VI\)](#)

*** God praxis:**

- Transportmedlet bör genomsökas när
 - a) det finns grundad misstanke om att personer, narkotika, sprängämnen eller vapen är gömda i fordonet,
 - b) det finns grundad misstanke om att fordonets förare eller passagerare har begått ett brott eller en förvaltningsrättslig överträdelse,
 - c) de fordonshandlingar som uppvisas är ofullständiga eller falska.

Den berörda Schengenstatens nationella lagstiftning tillämpas alltid vid sådana genomsökningar.

- Spårhundar bör användas för stickprovskontroller i syfte att upptäcka sprängämnen, narkotika och gömda personer.

Kontroll av privata fordon:

- Kontroller av personer som färdas i privata fordon bör om möjligt alltid utföras på följande sätt:
 - a) Föraren och passagerarna får stanna kvar i fordonet under kontrollen.
 - b) Gränskontrolltjänstemannen kontrollerar handlingarna och jämför dem med de personer som passerar gränsen.
 - c) En andra gränskontrolltjänsteman bevakar samtidigt personerna inne i bilen och skyddar den kontrollerande tjänstemannen.
- Om man misstänker att en resehandling, ett körkort eller ett försäkrings- eller registreringsdokument är förfalskat, bör alla resenärer lämna bilen. Bilen bör genomsökas noggrant. Detta bör ske på platsen för den fördjupade kontrollen.

Kontroll av bussar:

- Kontroller av personer som färdas med buss kan utföras i en passagerarterminal eller inne i bussen, beroende på omständigheterna. När kontrollen görs inne i bussen bör

följande åtgärder om möjligt alltid vidtas:

- a) Kontrollen av handlingar bör först göras för bussens förare och, om det rör sig om en organiserad resa, gruppens ledare.
 - b) Om det råder tvivel om en persons resehandling eller resans ändamål eller om det finns tecken på att en person kan utgöra ett hot mot Schengenstaternas allmänna ordning, inre säkerhet eller folkhälsa, bör den personen uppmanas att lämna bussen och underkastas en ingående fördjupad kontroll. En andra gränskontrolltjänsteman bör samtidigt bevaka personerna inne i bussen och skydda den kontrollerande tjänstemannen.
- Om trafiken är mycket tät bör passagerare på lokala reguljära busslinjer kontrolleras först, om de lokala förhållandena medger det.

När resehandlingar kontrolleras inne i bussen bör gränskontrolltjänstemännen använda bärbar elektronisk utrustning, särskilt för sökningarna i SIS.

Kontroll av lastbilar:

Kontroller av lastbilar bör utföras på följande sätt, i nära samarbete med de behöriga tullmyndigheterna:

- a) Det bör om möjligt alltid finnas en separat kö för lastbilar där – lastbilen och dess innehåll kan genomsökas på ett lämpligt sätt,
 - spårhundar kan användas utan störningar,
 - teknisk sökutrustning kan användas (dvs. röntgenapparatur och koldioxiddetektorer).
 - b) Vid kontroller av lastbilar bör gränskontrolltjänstemannen ägna särskild uppmärksamhet åt lastbilar med containrar där stulna bilar, insmugglade människor eller farligt gods kan vara gömda. Alla handlingar som gäller lasten bör noga kontrolleras.
 - c) Alla lastbilar bör genomsökas noggrant när
 - tullförseglingar har brutits,
 - presenningen är trasig eller lagad,
 - man misstänker att människor, narkotika, farligt gods eller sprängämnen kan finnas gömda inuti.
- Dessutom får följande tilläggskontroller utföras:
- a) Vägtrafikkontroll, även kontroll av att sociala bestämmelser följts (t.ex. kontroll av

bilens trafiksäkerhet, förarens arbetstid och dygnsvila samt förarförsäkring).

b) Vägtransportkontroll (kontroll av att varutransporten överensstämmer med fraktdokumentet).

c) Kontroll av om det finns radioaktiva varor eller farligt gods i bilen.

Alla sådana tilläggskontroller bör utföras i enlighet med den relevanta unionslagstiftningen och den berörda Schengenstatens egna föreskrifter.

- 1.4. Schengenstaterna får ingå eller behålla bilaterala avtal med angränsande tredjeländer om inrättande av gemensamma gränsövergångsställen, där deras gränskontrolltjänstemän och tredjelandets gränskontrolltjänstemän efter varandra utför utrese- och inresekontroller i enlighet med sin nationella rätt på den andra partens territorium. Sådana gemensamma gränsövergångsställen får vara belägna på antingen en Schengenstats territorium eller ett tredjelandets territorium.

2. **KONTROLL AV JÄRNVÄGSTRAFIK**

- 2.1. För att säkerställa effektiva in- och utresekontroller bör den gränskontrolltjänsteman som är befäl vid ett gränsövergångsställe som passeras via järnväg samla in uppgifter om tågens ankomst och avgång och om beräknat antal passagerare på tågen.
- 2.2. Kontrollerna vid de gränser där bestämmelserna om yttre gränser är tillämpliga får utföras på något av följande tre sätt:
- a) På perrongen på den första station som tåget anländer till eller den sista som det avgår från.
- b) På tåget under resan, på sträckan mellan den sista station som tåget avgår från och den första station som tåget anländer till, oavsett riktning.
- 2.3. In- och utresekontrollen omfattar kontroll av
- a) tågpersonalen,
- b) passagerare som åker utomlands,
- c) passagerare som kommer från utlandet och inte tidigare kontrollerats,
- d) tågets utsida.

- 2.4. Gränskontroller av passagerare på höghastighetståg får utföras på något av följande sätt:
- På de stationer där personerna stiger ombord.
 - På de stationer inom Schengenstaternas territorium där personerna stiger av.
 - Ombord på tåget på sträckan mellan stationer, under förutsättning att passagerarna stannar ombord på tåget.
- 2.5. Om höghastighetståg som kommer från ett land utanför området utan inre gränskontroller gör flera uppehåll på Schengenstaternas territorium och järnvägstransportföretaget kan ta ombord passagerare enbart för den sträcka som återstår inom området utan inre gränskontroller, måste dessa passagerare underkastas inresekontroll antingen ombord på tåget eller på bestämelsestationen, utom när kontroller har utförts på den station där de steg ombord på tåget.
- Personer som önskar ta tåget uteslutande för den återstående resan måste i sådana fall före avresan klart och tydligt underrättas om att de kommer att underkastas inresekontroll under resan eller på bestämelsestationen.
- Vid resor i motsatt riktning måste de personer som befinner sig på tåget underkastas utresekontroll på liknande sätt.
- 2.6. Gränskontrolltjänstemannen får inspektera vagnarnas hållrum för att kontrollera att personer eller föremål som omfattas av in- eller utresekontroller inte är gömda där. De bör alltid genomsöka tåget noggrant om det finns misstankar om att sprängämnen eller narkotika göms där.
- 2.7. Om det finns skäl att anta att personer som har rapporterats eller misstänks för att ha begått brott eller tredjelandsmedborgare som avser att resa in på olagligt sätt gömmer sig på tåget, måste gränskontrolltjänstemannen, om han eller hon inte kan ingripa enligt sina nationella bestämmelser, underrätta myndigheterna i den Schengenstat till vilken eller genom vars territorium tåget färdas.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(artikel 8 och bilaga VI\)](#)

God praxis:

- Tåget bör bevakas medan kontrollen utförs på perrongen på den första station som tåget anländer till eller den sista som det avgår från, för att förhindra att enskilda individer slipper undan in- och utresekontrollen. De kontrollerande tjänstemännen och de tjänstemän som bevakar tåget bör hela tiden hålla kontakt med varandra.
- Passagerarna bör inte få röra sig i tåget medan kontrollen av passagerare på tåget pågår.
- Kontroll av godståg bör omfatta kontroll av tågpersonalens handlingar och undersökning av tågagnarna.
- Vid gränskontroll av persontåg och godståg bör gränskontrolltjänstemännen särskilt uppmärksamma passagerare och föremål när det är risk för att sprängämnen transporteras. För att denna uppgift ska bli korrekt utförd bör spårhundar användas.
- In- och utresekontroll som utförs ombord på ett tåg bör slutföras innan man kommer fram till den berörda järnvägsstationen.
- Kontrollåtgärderna bör i princip inte leda till att tågets planerade avgång försenas. Om detta ändå skulle inträffa bör stationsföreståndaren underrättas så snart som möjligt.

3. LOKAL GRÄNSTRAFIK

- 3.1. Medlemsstaterna får sluta bilaterala avtal med angränsande tredjeländer i syfte att införa en förenklad ordning för ”lokal gränstrafik” för personer som är bosatta i gränsområden. Ordningen är tillämplig på tredjelandsmedborgare som sedan i regel minst ett år (undantag från ettårsregeln kan fastställas i de [bilaterala avtalen](#)) är bosatta i gränsområdet (inom 50 kilometer från gränsen) i ett tredjeland gränsande till en Schengenstat och som har legitima skäl (familjemässiga, ekonomiska, sociala eller kulturella) att mycket ofta passera gränsen. Gränsboende får enligt ordningen endast passera gränsen för att uppehålla sig i en medlemsstats gränsområde under högst tre månader i sträck.
- 3.2. De bilaterala avtalen får innehålla bestämmelser om följande:
 - a) Upprättande av särskilda gränsövergångsställen som är reserverade för gränsboende.

b) Särskilda filer vid gränsövergångsställena som är reserverade för gränsboende.

c) Tillstånd för gränsboende att i undantagsfall, när lokala omständigheter motiverar det, passera gränsen utanför gränsövergångsställena och på andra tider än de fastställda. Ett exempel är när jordbrukare behöver passera gränsen ofta för att arbeta på sin åker eller när gränsen skär rakt genom en stad. Det ställe där gränsen får passeras bör i så fall anges i tillståndet för lokal gränstrafik (se avsnitt I punkt 5.5).

- 3.3. Normalt behöver det bara göras stickprovskontroller av gränsboende som passerar gränsen i enlighet med a och b och som är väl kända för gränskontrolltjänstemännen eftersom de passerar gränsen ofta. Denna grupp av personer bör dock då och då utan förvarning och med oregelbundna mellanrum underkastas en mer noggrann kontroll.
- 3.4. Om det finns bestämmelser om förenklade kontroller enligt punkt 3.2 c (dvs. bestämmelser om att gränsen får passeras utanför de tillåtna gränsövergångsställena) i ett bilateralt avtal med ett tredjeland, måste den berörda Schengenstaten utföra stickprovskontroller och regelbundet övervaka gränsen i syfte att förhindra obehörig gränspassage.
- 3.5. Ytterligare uppgifter om kontroller av gränsboende som utnyttjar en ordning för lokal gränstrafik finns i [punkt 5.5 i avsnitt I](#).

*** Rättslig grund:**

- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 1931/2006 av den 20 december 2006 om lokal gränstrafik vid medlemsstaternas yttre landgränser och om ändring av bestämmelserna i Schengenkonventionen](#)
- [Bilaterala avtal om lokal gränstrafik](#)

AVSNITT III: Luftgränser

1. KONTROLLER PÅ FLYGPLATSER

- 1.1. För att säkerställa effektiva in- och utresekontroller på flygplatser måste gränskontrolltjänstemännen samla in alla nödvändiga uppgifter om tidtabeller för flygtrafiken så att man kan sätta in tillräckligt med personal med hänsyn till passagerarflödet och till behovet av att prioritera ankommande passagerare.

Gränsövergångarnas tekniska infrastruktur bör förbättras, bland annat genom ökad användning av apparater för avläsning av pass, elektroniska spärrar och mobila terminaler. Tekniska förbättringar bör genomföras när så behövs för att minska svarstiderna vid sökningar i relevanta databaser.

- 1.2. Lämplig infrastruktur måste inrättas för att resor med inrikesflyg (flygningar mellan flygplatser i området utan inre gränskontroller) och utrikesflyg ska kunna skiljas åt och obehörig cirkulation av personer och/eller dokument mellan de båda områdena kunna förhindras.
- 1.3. In- och utresekontroller bör normalt utföras vid det godkända gränsövergångsstället på flygplatsen, men om det föreligger ett hot mot den inre säkerheten eller risk för olaglig invandring får in- och utresekontrollen utföras i flygplanet eller vid utgången.
- 1.4. Tillträdet till det internationella transitområdet måste kontrolleras. Kontroller får normalt inte utföras i transitområdet, om det inte är motiverat enligt bedömningen av risker för olaglig invandring eller hot mot den inre säkerheten.

* God praxis:

- Kontroller av flygplansbesättningen bör utföras före kontroller av passagerarna och i ett separat utrymme.
- En separat plats bör om möjligt alltid anordnas för den fördjupade in- och utresekontrollen.
- Det bör om möjligt alltid finnas en särskild kö för diplomater och passagerare med funktionsnedsättning.
- Alla delar av flygplatsen bör hållas under strikt övervakning med hjälp av bevakning och patrullering, särskilt det område där passagerarna checkar in, passkontrollområdet och transitområdet. Av säkerhetsskäl bör allt bagage som övergetts av ägaren och andra

misstänkta föremål omedelbart anmälas till de säkerhetsansvariga.

1.5. Platsen där in- eller utresekontroller utförs måste fastställas på följande sätt:

- a) Passagerare som ankommer med flyg från en flygplats utanför området utan inre gränskontroller till en Schengenstat måste gå igenom inresekontrollen på den flygplats till vilken flyget ankommer. Passagerare på flygningar inom området utan inre gränskontroller som ska fortsätta resan med ett flyg utanför detta område (transferpassagerare) måste gå igenom utresekontrollen på den flygplats från vilken den senare flygningen avgår.

*** Exempel:**

- Vid flygning från Brasilia till Lissabon med anslutningsflyg Lissabon–Paris sker inresekontrollen i Lissabon.
- Vid flygning från Paris till Lissabon med transfer till Brasilia sker utresekontrollen i Lissabon.

- b) För flyg från eller till en flygplats utanför området utan inre gränskontroller utan transferpassagerare och flyg med flera mellanlandningar på flygplatser inom området utan inre gränskontroller utan byte av flygplan gäller följande:

- i) Passagerare på flyg från eller till en flygplats utanför området utan inre gränskontroller utan föregående eller efterföljande transfer inom området utan inre gränskontroller måste underkastas en inresekontroll på inreseflygplatsen och en utresekontroll på utreseflygplatsen.

*** Exempel:**

- Vid flygning från New York till Berlin sker inresekontrollen i Berlin.
- Vid flygning från Berlin till New York sker utresekontrollen i Berlin.

- ii) Passagerare på flyg från eller till en flygplats utanför området utan inre gränskontroller med fler än en mellanlandning utan byte av flygplan på områdets territorium (transitpassagerare) ska, förutsatt att inga möjligheter finns för passagerare att stiga ombord för den sträcka som är belägen inom området utan inre gränskontroller, underkastas en inresekontroll på ankomstflygplatsen och en utresekontroll på avreseflygplatsen.

*** Exempel:**

- Vid flygning från Peking via Helsingfors och Frankfurt till Paris, med mellanlandning i Helsingfors och Frankfurt endast för avstigning (ombordstigning förbjuden för den återstående sträckan), sker inresekontrollen av avstigande passagerare i Helsingfors, Frankfurt respektive Paris.
- Vid flygning från Paris via Frankfurt och Helsingfors till Peking, med mellanlandning i Frankfurt och Helsingfors endast för ombordstigning (avstigning förbjuden), sker utresekontrollen i Paris, Frankfurt respektive Helsingfors.
- Vid flygning från Sofia via Helsingfors och Frankfurt till Paris, med mellanlandning i Helsingfors och Frankfurt endast för avstigning (ombordstigning förbjuden för den återstående sträckan), sker inresekontrollen av avstigande passagerare i Helsingfors, Frankfurt respektive Paris.
- Vid flygning från Paris via Frankfurt och Helsingfors till Sofia, med mellanlandning i Frankfurt och Helsingfors endast för ombordstigning (avstigning förbjuden), sker utresekontrollen i Paris, Frankfurt respektive Helsingfors.

iii) Om flygbolaget, på flyg som avgår från en flygplats utanför området utan inre gränskontroller med flera mellanlandningar inom detta område, kan ta ombord passagerare enbart för den återstående sträckan inom detta område, måste dessa passagerare underkastas en utresekontroll på avreseflygplatsen och en inresekontroll på ankomstflygplatsen. Kontroller av de passagerare som vid dessa mellanlandningar redan befinner sig ombord och inte har stigit ombord inom området utan inre gränskontroller måste utföras i enlighet med led b ii. Det omvända förfarandet måste tillämpas på flygningar av denna kategori om bestämmelseområdet inte omfattas av området utan inre gränskontroller.

*** Exempel:**

- Flygning från New York via Paris och Frankfurt till Rom, om det är tillåtet att stiga ombord vid mellanlandningarna i Paris och Frankfurt: Inresekontrollen för avstigande passagerare sker i Paris, Frankfurt (även för de passagerare som steg ombord i Paris) och Rom (även för de passagerare som steg ombord i Paris och Frankfurt).

– Flygning från Hamburg via Bryssel och Paris till Kairo med avstigning tillåten vid mellanlandningarna i Bryssel och Paris. Utresekontrollen sker i Hamburg, Bryssel och Paris.

- 1.6. Om ett flygplan på grund av force majeure eller vid överhängande fara måste landa på närmaste flygplats och den flygplatsen inte är ett gränsövergångsställe, får planet fortsätta sin flygning endast efter tillstånd från gränsbevakningsmyndigheterna och, när det gäller tullkontroller, tullmyndigheterna. Om ett flygplan på grund av force majeure eller vid överhängande fara måste landa på en flygplats som är ett gränsövergångsställe rekommenderas följande:

*** Exempel:**

1. En flygning från ett tredjeland till ett annat tredjeland som gör en nödlandning i området utan inre gränskontroll:

Om passagerarna stannar i transitområdet kommer de inte in i området utan inre gränskontroll och då behövs inga in- och utresekontroller.

Om passagerarna passerar gränsen, till exempel på grund av att det inte finns något transitområde, är in- och utresekontroller nödvändiga och passagerarna bör – vid behov – tillhandahållas en visering i enlighet med artikel 35 i viseringskodexen och registreras i in- och utresesystemet/få stämplat i sina pass. Om det vid den beskrivna oförutsebara händelsen inte är möjligt att bevilja en visering (eller i framtiden ett Etias-tillstånd) vid gränsen, bör ett undantag enligt artikel 6.5 c i kodexen om Schengengränserna användas som en sista utväg.

2. En flygning från området utan inre gränskontroll till ett tredjeland som gör en nödlandning i området utan inre gränskontroll:

Om passagerarna stannar i transitområdet kommer de inte (tillbaka) in i området utan inre gränskontroll och då behövs inga in- och utresekontroller.

Om det inte finns något transitområde är det väsentliga att passagerarna inte har lämnat området utan inre gränskontroll. Därför bör utresestämpeln upphävas och en ny utresekontroll göras före ombordstigning på det nya planet. Man bör se till att detta inte leder till att passagerarna registreras som personer som överskridit den tillåtna vistelsen, eftersom detta inte är passagerarens fel. (Observera: Inom ramen för in- och utresesystemet skulle en parallell logik och parallella bestämmelser tillämpas och utreseposten skulle

behöva raderas eller rättas i enlighet med artikel 35.1, 35.2 och 35.3 i förordning (EU) 2017/2226.)

3. En flygning från ett tredjeland till området utan inre gränskontroll som gör en nödlandning i det området:

Om passagerarna stannar i transitområdet kommer de inte in i området utan inre gränskontroll och då behövs inga in- och utresekontroller.

Om passagerarna passerar gränsen, till exempel på grund av att det inte finns något transitområde, bör normala in- och utresekontroller för att resa in i området utan inre gränskontroll utföras, eftersom endast inresestället har ändrats.

*** God praxis:**

- När planet har landat bör i följande fall en gränskontrolltjänsteman komma till den plats där planet parkerat redan innan passagerarna stiger av:

- När ett brott eller en överträdelse har begåtts ombord.

- När det föreligger ett hot mot den inre säkerheten.

- När det föreligger risk för olaglig invandring.

- När det finns personer ombord som utvisats från andra länder.

- När man behöver inhämta nödvändiga upplysningar från besättningen.

- Alla passagerare som nekas inresa bör hållas åtskilda från övriga passagerare. Om en omedelbar återresa till ombordstigningsorten inte är möjlig, bör de uppehålla sig i avskilda utrymmen fram till avresan och stå under uppsikt av gränskontrolltjänstemän.

- Personer som har begått ett brott eller en överträdelse bör transporteras direkt från flygplanet till för ändamålet särskilt utsedda platser och överlämnas till de berörda myndigheterna.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VI\)](#)

- 1.7. När så är lämpligt bör gränsövergångarnas tekniska infrastruktur förbättras, bland annat genom ökad användning av apparater för avläsning av pass, elektroniska spärrar och mobila terminaler.

Tekniska förbättringar bör genomföras när så behövs för att minska svarstiderna vid sökningar i relevanta databaser.

- 1.8. Förhandsinformation om passagerare (API-uppgifter) som samlas in och överförs av lufttrafikföretaget i enlighet med rådets direktiv 2004/82/EG, vilket möjliggör mer riktade kontroller av alla passagerare (inklusive EU-medborgare) på inkommande flygningar som passerar de yttre gränserna, bör användas mer regelbundet. Det är de nationella myndigheterna som är behöriga att bestämma för vilka flygningar från länder utanför Schengenområdet som API-uppgifter måste överföras enligt en aktuell och uppdaterad riskbedömning. Schengenstaterna får även använda dessa API-uppgifter för brottsbekämpande ändamål.

Schengenstaterna får enligt sin nationella lagstiftning begära att lufttrafikföretag även överför API-uppgifter om flygningar mellan Schengenstater som fullt ut tillämpar Schengenregelverket och Schengenstater som ännu inte gör det.

2. KONTROLLER PÅ SEKUNDÄRA FLYGPLATSER

- 2.1. Det måste säkerställas att personer kontrolleras enligt allmänna bestämmelser även på flygplatser som inte har ställning som internationella flygplatser enligt relevant nationell lagstiftning ("sekundära flygplatser") men som har tillstånd för flygningar från eller till flygplatser utanför området utan inre gränskontroller.
- 2.2. På sekundära flygplatser är det inte nödvändigt att installera anläggningar för att fysiskt skilja inrikespassagerare från passagerare på andra flyg, utan att detta påverkar bestämmelserna i förordning (EG) nr 300/2008 om införande av gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten. Om trafikvolymen är låg är det dessutom inte nödvändigt att gränskontrolltjänstemän ständigt finns på plats, såvida det kan garanteras att nödvändig personal vid behov kan infinna sig inom lämplig tid.
- 2.3. Om det inte ständigt finns gränskontrolltjänstemän på plats på en sekundär flygplats måste flygplatsföreståndaren i tillräckligt god tid i förväg informera

gränsövervakningen om ankomst och avgång för flygplan från eller till en flygplats utanför området utan inre gränskontroller.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VI\)](#)
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 300/2008 av den 11 mars 2008 om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten och om upphävande av förordning \(EG\) nr 2320/2002 \(Text av betydelse för EES\)](#)

3. KONTROLL AV PERSONER I PRIVATFLYG

- 3.1. Befälhavaren på ett privatplan som flyger från eller till en flygplats utanför området utan inre gränskontroller måste före starten till gränskontrolltjänstemännen i den Schengenstat som är destinationen, och i förekommande fall i den Schengenstat där den första inresan äger rum, överlämna en allmän deklARATION som bland annat ska innehålla en färdplan, i enlighet med bilaga 2 till konventionen angående internationell civil luftfart, och uppgifter om passagerarnas identitet.
- 3.2. När privatflyg från ett land utanför området utan inre gränskontroller på väg till en stat inom detta område mellanlandar på andra stater inom området måste de behöriga myndigheterna i den stat där inresan sker utföra inresekontroller och sätta en inresestämpel på den allmänna deklARATIONEN.
- 3.3. När det inte med säkerhet kan fastställas att en flygning endast sker från eller till området utan inre gränskontroller utan mellanlandning utanför detta område måste de behöriga myndigheterna göra en personkontroll på flygplatserna i enlighet med de allmänna reglerna.
- 3.4. Bestämmelser om inresa och utresa för segelflygplan, mycket lätta flygplan, helikoptrar och hantverksmässigt byggda flygplan som endast kan tillryggalägga korta sträckor samt styrbara ballonger fastställs i nationell lagstiftning och eventuellt genom bilaterala avtal.

*** Rättslig grund:**

- [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VI\)](#)

AVSNITT IV: Sjögränser

1. ALLMÄNNA KONTROLLFÖRFARANDE FÖR SJÖTRAFIK

- 1.1. Den gränskontrolltjänsteman som är befäl vid ett gränsövergångsställe måste se till att det utförs effektiva kontroller av fartygens passagerare och besättning. Kontrollerna bör baseras på en riskanalys på grundval av en kontinuerlig och omfattande övervakning av vattenområdet.
- 1.2. Kontroller av fartyg måste utföras i ankomst- eller avresehamnen eller på en därför avsedd plats i omedelbar närhet till fartyget eller ombord på fartyget på territorialvatten såsom de definieras i Förenta nationernas havsrättskonvention. I enlighet med de avtal som slutits om detta kan kontroller emellertid även utföras under resan eller vid fartygets ankomst till eller avresa från området utan inre gränskontroller.

Inga systematiska in- och utresekontroller bör utföras på personer som stannar ombord. En genomsökning av fartyget och kontroller av de personer som stannar ombord bör dock genomföras när detta är berättigat på grundval av en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring.
- 1.3. Befälhavaren, skeppsklareraren eller en annan person som vederbörligen bemyndigats måste sammanställa en förteckning över besättningen och eventuella passagerare ombord som innehåller den information som krävs i formulären 5 (besättningsförteckning) och 6 (passagerarförteckning) i konventionen om förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart (FAL-konventionen) samt, i tillämpliga fall, viserings- eller uppehållstillståndsnumren.

Som besättningsmedlem räknas varje person som är anställd på fartyget under en resa för fartygets drift eller för underhållsarbeten och som finns upptagen på besättningsförteckningen.

- 1.4. Den förteckning eller de förteckningar som avses i punkt 1.3 måste överlämnas till gränskontrolltjänstemännen eller till andra myndigheter utan dröjsmål senast tjugofyra timmar före ankomst till hamnen, eller senast när fartyget lämnar föregående hamn, om

sjöresan varar mindre än tjugofyra timmar eller, om anlöpshamnen inte är känd eller om den ändras under resan, så snart som dessa uppgifter är tillgängliga.

- 1.5. Ett mottagandebevis (undertecknad kopia av förteckningen eller förteckningarna eller ett elektroniskt mottagandebevis) måste lämnas till befälhavaren, som på begäran måste visa upp det när fartyget är i hamn.
- 1.6. Kaptenen eller skeppsmäklaren måste utan dröjsmål anmäla varje förändring i förteckningen över besättning eller passagerare till gränskontrolltjänstemännen.
- 1.7. Om det finns fripassagerare ombord på fartyget är befälhavaren skyldig att anmäla detta till gränskontrolltjänstemännen senast tjugofyra timmar före ankomst till hamnen, eller senast när fartyget lämnar föregående hamn, om sjöresan varar mindre än tjugofyra timmar eller, om anlöpshamnen inte är känd eller om den ändras under resan, så snart som dessa uppgifter är tillgängliga. Befälhavaren är fortsatt ansvarig för fripassagerarna.
- 1.8. Kaptenen måste anmäla fartygets avresa till gränskontrolltjänstemännen. Om de inte kan underrättas måste kaptenen underrätta den behöriga sjöfartsmyndigheten och överlämna det andra exemplaret av den eller de i förväg upprättade och undertecknade förteckningarna till denna myndighet.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VI\)](#)

2. KONTROLLER PÅ KRYSSNINGSFARTYG

- 2.1. Kryssningsfartyg är fartyg som följer en given rutt enligt ett i förväg upprättat program som innefattar ett program med turistverksamhet i de olika hamnarna, varvid i princip inga passagerare får embarkera eller debarkera under resan.
- 2.2. Kryssningsfartygets befälhavare måste till gränskontrolltjänstemännen översända uppgifter om kryssningsrutten och kryssningsprogrammet så snart som dessa har fastställts och senast tjugofyra timmar före ankomst till hamnen, eller senast när fartyget lämnar föregående hamn, om sjöresan varar mindre än tjugofyra timmar eller, om anlöpshamnen inte är känd eller om den ändras under resan, så snart som dessa uppgifter är tillgängliga.

- 2.3. Om ett kryssningsfartygs rutt uteslutande omfattar hamnar inom området utan inre gränskontroller behöver det inte utföras några in- och utresekontroller, och kryssningsfartyget får lägga till i hamnar som inte är gränsövergångsställen. Kontroller av besättningen och passagerarna på sådana fartyg måste emellertid ändå utföras när detta är berättigat på grundval av en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring.
- 2.4. Om ett kryssningsfartygs rutt omfattar hamnar både inom och utanför området utan inre gränskontroller måste in- och utresekontroller utföras enligt följande:
- a) När kryssningsfartyget kommer från en hamn utanför området utan inre gränskontroller och för första gången anlöper en hamn i en Schengenstat, måste besättningen och passagerarna underkastas inresekontroller på grundval av namnlistorna över besättning och passagerare⁹².

*** Exempel:**

– Ett kryssningsfartyg som seglar från Tunis till Palermo.

Se ”rekommenderade metoder” i punkt 2.7 i detta avsnitt.

Passagerare som går i land måste underkastas inresekontroller enligt de allmänna reglerna, om inte en bedömning av hoten mot säkerheten och riskerna för olaglig invandring visar att det inte föreligger något behov av kontroller⁹³.

- b) När kryssningsfartyget kommer från en hamn utanför området utan inre gränskontroller och åter anlöper en hamn inom detta område, måste besättningen och passagerarna underkastas inresekontroller på grundval av namnlistorna över besättning och passagerare, i den mån dessa listor har ändrats sedan kryssningsfartyget anlöpte föregående hamn på en Schengenstats territorium.

*** Exempel:**

⁹² Såsom anges i punkt 2.6 i detta avsnitt skiljer sig kontroller på grundval av namnlistor eller andra riskrelaterade kontroller från kontroller enligt artikel 8 i kodexen om Schengengränserna och leder inte till stämpling eller registrering i in- och utresesystemet.

⁹³ Till exempel vid organiserade turistutflykter eller dagsturer under ett uppehåll i en hamn, såsom förklaras i punkt 2.7.

– Ett kryssningsfartygs rutt går från Istanbul till Aten, sedan till Tunis och därefter till Barcelona.

Se ”rekommenderade metoder” i punkt 2.7.

Passagerare som går i land måste underkastas inresekontroller enligt de allmänna reglerna, om inte en bedömning av hoten mot säkerheten och riskerna för olaglig invandring visar att det inte föreligger något behov av kontroller, t.ex. vid turistutflykter eller dagsturer. Om namnlistan inte har ändrats är det inte nödvändigt att jämföra varje passagerares identitet med resehandlingen. Passagerare som går i land måste emellertid alltid bära med sig sina resehandlingar och på begäran visa dem för gränskontrolltjänstemännen.

- c) När ett kryssningsfartyg kommer från en hamn inom området utan inre gränskontroller och anlöper en hamn inom området, måste passagerare som går i land underkastas inresekontroller enligt de allmänna reglerna, om detta krävs enligt en bedömning av hoten mot säkerheten och riskerna för olaglig invandring.

*** Exempel:**

– Ett kryssningsfartyg som ursprungligen kommer från Tunis och sedan i tur och ordning går in i Palermos hamn, Genuas hamn och Barcelonas hamn.

Se ”rekommenderade metoder” i punkt 2.7.

- d) När kryssningsfartyget kommer från en hamn i en Schengenstat och anlöper en hamn utanför området utan inre gränskontroller, måste besättningen och passagerarna underkastas utresekontroller på grundval av namnlistorna över besättning och passagerare. Om en bedömning av hoten mot säkerheten och riskerna för olaglig invandring så kräver måste passagerare som går ombord underkastas utresekontroller enligt de allmänna reglerna⁹⁴.

*** Exempel:**

⁹⁴

Se fotnot 102.

– Ett kryssningsfartyg som seglar från Barcelona till Tunis.

Se ”rekommenderade metoder” i punkt 2.7.

- e) När ett kryssningsfartyg avgår från en hamn inom området utan inre gränskontroller till en annan hamn inom området behöver det inte utföras någon utresekontroll. Kontroller av besättningen och passagerarna på sådana fartyg måste emellertid ändå utföras när detta är berättigat på grundval av en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring⁹⁵.

*** Exempel:**

– Ett kryssningsfartyg som färdas från Genua till Barcelona och sedan fortsätter resan utanför området utan inre gränskontroller (t.ex. till Tunis).

Se ”rekommenderade metoder” i punkt 2.7.

- 2.5. Kryssningsfartygets kapten eller i annat fall skeppsmäklaren måste översända besättnings- och passagerarförteckningarna till de behöriga gränskontrolltjänstemännen senast tjugofyra timmar före ankomst till hamnen, eller senast när fartyget lämnar föregående hamn, om sjöresan varar mindre än tjugofyra timmar eller, om anlöpshamnen inte är känd eller om den ändras under resan, så snart som dessa uppgifter är tillgängliga. Ett mottagandebevis (undertecknad kopia av förteckningen eller förteckningarna eller ett elektroniskt mottagandebevis) måste lämnas till befälhavaren, som på begäran måste visa upp det när fartyget är i hamn.
- 2.6. Om gränskontrolltjänstemännen på grundval av en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring beslutar att det inte är nödvändigt att göra några kontroller enligt artikel 8 i kodexen om Schengen gränserna av passagerare på ett kryssningsfartyg enligt de allmänna reglerna om in- och utresekontroller, behöver resehandlingarna inte stämplas. Kontroller på grundval av namnlistor eller andra riskrelaterade kontroller skiljer sig från kontroller enligt artikel 8 i kodexen om Schengen gränserna och leder inte till stämpling eller registrering i in- och utresesystemet.

⁹⁵

Se fotnot 102.

2.7. Vid bedömningen av hot mot säkerheten och riskerna för olaglig migration i syfte att avgöra om in- eller utresekontroller är nödvändiga bör gränskontrolltjänstemännen bland annat beakta följande: resenärernas nationalitet, eventuellt tillgängliga uppgifter om rederiet och uppgifternas tillförlitlighet samt eventuella situationsrapporter och annan relevant information som gränskontrolltjänstemännen förfogar över, däribland information som de fått från andra Schengenstater eller från angränsande tredjeländer, samt resrutten. Man bör vid bedömningen även undersöka om det finns behov av att för varje enskild resenär göra motsvarande in- och utreseposter för att förhindra ”personer som felaktigt verkar ha överskridit den tillåtna vistelsen” (resenärer med en inresepost, men ingen utresepost) och ”personer som felaktigt verkar vara irreguljära migranter” (resenärer som kommer till en utresekontroll, men inte har någon inresepost), för att sörja för att uppgifterna i in- och utresesystemet är tillförlitliga och undvika eventuella problem med ofullständiga register över tredjelandsmedborgare enligt ovan.

*** Rekommenderade metoder:**

När det gäller kryssningsfartyg med en färdväg som omfattar både Schengen- och tredjelandshamnar rekommenderas som allmän regel följande för registrering av tredjelandsmedborgare i in- och utresesystemet:

– Att utföra *utresekontroller* enligt artikel 8 i kodexen om Schengengränserna när passagerarna (eller besättningen) går ombord på kryssningsfartyget i början av kryssningen.

– Att utföra *inresekontroller* enligt artikel 8 i kodexen om Schengengränserna när passagerarna (eller besättningen) lämnar kryssningsfartyget efter avslutad kryssning. – *Att inte utföra in- eller utresekontroller* enligt artikel 8 i kodexen om Schengengränserna i samband med organiserade turistutflykter eller dagsturer under ett uppehåll i en Schengenhamn.

– *Att inte utföra in- eller utresekontroller* enligt artikel 8 i kodexen om Schengengränserna för passagerare som stannar kvar ombord på kryssningsfartyget under ett uppehåll i en Schengenhamn.

Detta påverkar inte medlemsstaternas rätt att, på grundval av analysen av hoten mot den inre säkerheten eller riskerna för olaglig invandring, utföra kontroller (som skiljer sig från kontroller enligt artikel 8 i kodexen om Schengengränserna) på kryssningsfartyg i enlighet med bilaga VI till kodexen om Schengengränserna. Om sådana kontroller utförs kommer de kontrollerade tredjelandsmedborgarna inte att registreras i in- och utresesystemet.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VI\)](#)

3. **KONTROLLER AV FRITIDSBÅTSTRAFIK**

3.1. Med ”fritidsbåtstrafik” avses användning av fritidsbåtar för sport och turism.

3.2. Personer ombord på fritidsbåtar som kommer från eller avgår till en hamn i en Schengenstat bör inte underkastas in- och utresekontroller och får gå in i en hamn som inte är ett gränsövergångsställe.

När det bedöms föreligga risk för irreguljär invandring, och i synnerhet om kusten i en stat som inte omfattas av området utan inre gränskontroller är belägen i omedelbar närhet till den berörda Schengenstatens territorium, måste emellertid personkontroller och/eller en fysisk genomsökning av fritidsbåtarna göras.

- 3.3. En fritidsbåt som kommer från ett land utanför området utan inre gränskontroller får undantagsvis gå in i en hamn som inte är ett gränsövergångsställe. I sådana fall måste de ombordvarande underrätta hamnmyndigheterna för att få tillstånd att gå in i hamnen. Hamnmyndigheterna måste kontakta myndigheterna i den närmaste hamn som är ett gränsövergångsställe för att meddela båtens ankomst. Passagerardeklarationen måste göras genom att förteckningen över de ombordvarande lämnas till hamnmyndigheterna. Denna förteckning måste vara tillgänglig för gränskontrolltjänstemännen senast vid ankomsten. Om på grund av *force majeure* en fritidsbåt från ett land utanför området utan inre gränskontroller lägger till i en hamn som inte är ett gränsövergångsställe, måste hamnmyndigheterna också kontakta myndigheterna i den närmaste hamn som är ett gränsövergångsställe för att meddela båtens närvaro. Användningen av detta undantag får inte bli regel och måste begränsas till exceptionella omständigheter, inbegripet *force majeure* (t.ex. extrema väderförhållanden, medicinska nödsituationer, maskinhaveri eller andra tekniska problem, deltagande i sök- och räddningsinsatser, osv.). Andra exceptionella omständigheter som kan motivera att undantaget tillämpas kan vara sportevenemang och situationer som kännetecknas av en exceptionellt stor tillströmning av fritidsbåtar till ett visst geografiskt område, vilket gör det praktiskt svårt att absorbera den ökade aktiviteten vid en gränsövergång. I alla dessa fall måste in- och utresekontrollerna utföras av myndigheterna vid närmaste (eller ett närbeläget) gränsövergångsställe.
- 3.4. Ett dokument med alla tekniska uppgifter om båten och namnen på de ombordvarande måste lämnas in i samband med kontrollen. En kopia av dokumentet måste överlämnas till myndigheterna i inrese- och utresehamnarna. Så länge båten finns kvar på territorialvattnet för en Schengenstat som fullt ut tillämpar Schengenregelverket måste ett exemplar av detta dokument finnas bland båtens handlingar.

- 3.5. Stickprovskontroller av fritidsbåtar måste göras oavsett bedömningen av riskerna för irreguljär invandring.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VI\)](#)

4. KONTROLLER AV KUSTFISKE

- 4.1. Med ”kustfiske” avses fiske som bedrivs med hjälp av fartyg som varje dag eller inom 36 timmar återvänder till en hamn inom området utan inre gränskontroller utan att lägga till i någon hamn utanför detta område.
- 4.2. Besättningen på kustfiskefartyg som varje dag eller inom 36 timmar återvänder till registreringshamnen eller till någon annan hamn inom området utan inre gränskontroller utan att lägga till i någon hamn utanför detta område får inte underkastas någon systematisk kontroll.
- 4.3. Om det föreligger risk för irreguljär invandring, i synnerhet när ett tredjelands kust är belägen i omedelbar närhet till den berörda Schengenstatens territorium, måste personkontroller och/eller en genomsökning av fartyget göras.
- 4.4. Besättningen ombord på kustfiskefartyg som inte är registrerade i en hamn inom området utan inre gränskontroller måste kontrolleras enligt bestämmelserna om sjömän ([punkt 5.3 i avsnitt I](#)). Fartygets kapten måste anmäla varje ändring i besättningslistan och eventuell närvaro av passagerare till de berörda myndigheterna.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VI\)](#)

5. KONTROLLER AV FÄRJEFÖRBINDELSER

- 5.1. Passagerare på färjor som upprätthåller förbindelser med hamnar utanför området utan inre gränskontroller måste kontrolleras. Följande regler gäller:
- a) När så är möjligt måste skilda köer inrättas för medborgare i EU:s medlemsstater, EES-länderna och Schweiz samt deras familjemedlemmar.

- b) Passagerare till fots måste kontrolleras för sig.
- c) Kontroller av passagerare i personbilar måste utföras när passagerarna är vid fordonet (i fordonet eller intill fordonet).
- d) Passagerare på turistbussar måste behandlas på samma sätt som passagerare till fots. De måste lämna turistbussen för kontrollerna.
- e) Kontroller av lastbilsförare och deras eventuella följeslagare måste utföras vid fordonet. Denna kontroll och kontrollen av de andra passagerarna bör i princip ske var för sig.
- f) För att kontrollerna ska kunna utföras snabbt måste ett tillräckligt antal kontrollspärrar inrättas.
- g) De transportmedel som används av passagerarna, den eventuella lasten samt andra transporterade föremål måste underkastas stickprovskontroll, framför allt för upptäckt av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på territoriet.
- h) Färjors besättningsmedlemmar måste behandlas på samma sätt som besättningsmedlemmarna på handelsfartyg.
- i) [Punkt 1.3 i detta avsnitt](#) (skyldigheten att överlämna passagerar- och besättningsförteckningar) är inte tillämplig. Om en förteckning över personerna ombord måste upprättas enligt rådets direktiv 98/41/EG⁹⁶ om registrering av personer som färdas ombord på passagerarfartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i gemenskapens medlemsstater, måste befälhavaren senast trettio minuter efter avgång från en hamn utanför området utan inre gränskontroller översända en kopia av förteckningen till den behöriga myndigheten i den första ankomsthavnen på Schengenstaternas territorium.

Bestämmelserna om kontroll av färjeförbindelser i denna punkt, som fastställs i punkt 3.2.9 i bilaga VI till kodexen om Schengengränserna, avser kontroller ”på färjor”. När det gäller kontroller som utförs i fordon utanför färjan (innan de kört ombord på färjan eller efter att de kört av färjan) får de mer flexibla reglerna för landgränser, som anges i punkt 1.1.3 i bilaga VI till kodexen om Schengengränserna, tillämpas. Resenärer i

⁹⁶ Rådets direktiv nr 98/41/EG av den 18 juni 1998 om registrering av personer som färdas ombord på passagerarfartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i gemenskapens medlemsstater (EGT L 188, 2.7.1998, s. 35).

fordon får i regel stanna kvar i dem under kontrollen. Personerna kan emellertid uppmanas att stiga ur fordonet, om omständigheterna kräver detta. I en sådan situation kan passagerare också dirigeras till köerna för passagerare till fots.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VI\)](#)

- 5.2. Om en färja som kommer från ett land utanför området utan inre gränskontroller anlöper mer än en hamn inom detta område och tar ombord passagerare enbart för den återstående sträckan på detta territorium, bör dessa passagerare underkastas en utresekontroll i avresehamnen och en inresekontroll i ankomsthamnen. Kontroller av de personer som, då färjan anlöper en hamn, redan befinner sig ombord och inte har stigit ombord inom området utan inre gränskontroller måste utföras i ankomsthamnen. Det omvända förfarandet bör tillämpas om bestämmelselandet inte omfattas av området utan inre gränskontroller.

6. GODSFÖRBINDELSER MELLAN HAMNAR INOM OMRÅDET UTAN INRE GRÄNSKONTROLLER

- 6.1. Inga in- och utresekontroller bör utföras på godsförbindelser mellan samma två eller flera hamnar inom området utan inre gränskontroller utan anlöpning av hamnar utanför området där förbindelsen utgör transport av varor.

Kontroller av besättningen och passagerarna på sådana fartyg bör emellertid ändå göras när detta är berättigat på grundval av en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring.

AVSNITT V: Kontroll av sjöfarten på de inre vattenvägarna

1. SJÖFART PÅ INRE VATTENVÄGAR

- 1.1. Med ”sjöfart på de inre vattenvägarna som medför passerande av en yttre gräns” avses användning av alla typer av båtar och flytande farkoster för yrkes- eller fritidsändamål på floder, kanaler och sjöar.
- 1.2. På sjöfart på de inre vattenvägarna ska det utföras samma kontroller som på sjötrafik allmänt.
- 1.3. När det gäller båtar som används för yrkesändamål måste kaptenen och de personer som är anställda ombord och är upptagna på besättningslistan och dessa personers familjemedlemmar som bor ombord betraktas som besättningsmedlemmar eller likvärdiga.

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(bilaga VI\)](#)

DEL TRE: GRÄNSÖVERVAKNING

1. GRÄNSÖVERVAKNINGENS SYFTE

1.1. Övervakningen av de yttre gränserna utanför gränsövergångsställena och övervakningen av dessa gränsövergångsställen utanför tiderna för öppethållande syftar framför allt till att

- a) förhindra och avskräcka från obehörig gränspassage,
- b) bekämpa gränsöverskridande brottslighet,
- c) tillämpa eller vidta åtgärder mot personer som har passerat gränsen på olagligt sätt,
- d) upprätthålla tillförlitlig situationsmedvetenhet och reaktionsförmåga,
- e) stödja identifiering och registrering av personer som passerar gränsen på olagligt sätt.

1.2. Den gränskontrolltjänsteman som är befäl måste vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra obehörig gränspassage och måste sätta in personal och andra resurser på grundval av bedömningen av risken för irreguljär invandring och gränsöverskridande brottslighet.

Vilka resurser som ska användas bör bestämmas med hänsyn till vilket slags gräns det är fråga om (land, inre vattenväg eller sjö).

2. ÖVERVAKNINGSMETODER

2.1. Övervakningen kan utföras med hjälp av stationära eller rörliga enheter som

- a) patrullerar,
- b) posteras på platser som är kända för att vara eller antas vara känsliga.

2.2. Övervakningsperioderna och -metoderna bör ändras ofta och plötsligt, så att man på ett effektivt sätt kan upptäcka obehörig gränspassage.

2.3. De viktigaste uppgifterna vid patrullering är att

- a) bevaka det patrullerade området,

- b) se till att det inte finns något hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i det patrullerade området,
- c) kontrollera handlingarna hos personer som befinner sig i området och inte är kända för den patrullerande enheten,
- d) hejda alla misstänkta personer som saknar handlingar och be dem att i detalj förklara varför de befinner sig i området,
- e) hejda personer som passerat eller försökt passera gränsen på olagligt sätt och föra dem till närmaste gränskontrollstation för att identifiera och registrera dem och ta deras fingeravtryck enligt förordning (EU) nr 603/2013 när det gäller personer som passerat gränsen på olagligt sätt och asylsökande som är minst 14 år,
- f) säkra alla bevis för otillåten gränspassage eller andra gränsincidenter.

Speciella spårhundar bör användas vid patrullering. Helikoptrar, patrullbåtar och terränggående fordon bör också utnyttjas för att förbättra patrulleringen och bevakningen av gränsen.

2.4. De viktigaste uppgifterna vid postering är att

- a) bevaka platser som antas vara känsliga för olaglig gränspassage eller smuggling,
- b) hejda personer som passerat eller försökt passera gränsen på olagligt sätt och föra dem till närmaste gränskontrollstation.

2.5. På grundval av tillgängliga uppgifter bör särskilda insatser organiseras i syfte att gripa personer som omfattas av eller ägnar sig åt människohandel.

2.6. Övervakningen bör stödjas av integrerade, mobila och bärbara tekniska övervakningssystem och anordningar (dvs. radar, drönare, övervakningskameror, olika sensorer samt infrarött ljus eller värmekameror för övervakning nattetid).

*** Rättslig grund:**

– [Kodex om Schengengränserna \(artikel 13\)](#)

DEL FYRA FÖRTECKNING ÖVER RELEVANTA RÄTTSLIGA INSTRUMENT

• Unionsrätt:

- [Konvention om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985](#) mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna, undertecknad i Schengen den 19 juni 1990 ([EGT L 239, 22.9.2000, s. 19](#)).
- [Council Decision 94/795/JHA of 30 November 1994](#) on a joint action adopted by the Council on the basis of Article K.3.2.b of the Treaty on European Union concerning travel facilities for school pupils from third countries resident in a Member State ([EGT L 327, 19.12.1994, s. 1](#)) – ej översatt till svenska.
- [Rådets förordning \(EG\) nr 1683/95 av den 29 maj 1995](#) om en enhetlig utformning av visumhandlingar ([EGT L 164, 14.7.1995, s. 1](#)).
- [Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna](#) ([EGT C 364, 18.12.2000, s. 1](#)).
- [Rådets direktiv 2001/51/EG av den 28 juni 2001](#) om komplettering av bestämmelserna i artikel 26 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 ([EGT L 187, 10.7.2001, s. 45](#)).
- [Rådets förordning \(EG\) nr 333/2002 av den 18 februari 2002](#) om fastställande av en enhetlig modell för blad för påförande av visering som utfärdas av medlemsstaterna för personer som innehar resehandlingar som inte erkänns av den medlemsstat som utfärdar bladet ([EGT L 53, 23.2.2002, s. 4](#)).
- [Rådets förordning \(EG\) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002](#) om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland ([EGT L 157, 15.6.2002, s. 1](#)).
- [Rådets förordning \(EG\) nr 693/2003 av den 14 april 2003](#) om införande av ett särskilt dokument för förenklad transitering (FTD) och ett dokument för förenklad järnvägstransitering (FRTD) och om ändring av de gemensamma konsulära anvisningarna och den gemensamma handboken ([EUT L 99, 17.4.2003, s. 8](#)).
- [Rådets förordning \(EG\) nr 694/2003 av den 14 april 2003](#) om en enhetlig utformning av de dokument för förenklad transitering (FTD) och dokument för förenklad järnvägstransitering (FRTD) som det föreskrivs om i förordning (EG) nr 693/2003 ([EUT L 99, 17.4.2003, s. 15](#)).
- [Rådets beslut 2004/265/EG av den 8 mars 2004](#) om ingående av samförståndsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Folkrepubliken Kinas nationella turistförvaltning om visum för turistgrupper från Folkrepubliken Kina och därmed sammanhängande frågor (ADS) ([EUT L 83, 20.3.2004, s. 12](#)).
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 851/2004](#) av den 21 april 2004 om inrättande av ett europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar ([EUT L 142, 30.4.2004, s. 1](#)).

- [Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004](#) om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier ([EUT L 229, 29.6.2004, s. 35](#)).
- [Rådets förordning \(EG\) nr 2252/2004 av den 13 december 2004](#) om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna ([EUT L 385, 29.12.2004, s. 1](#)).
- [Europaparlamentets och rådets beslut nr 896/2006 av den 14 juni 2006](#) om en förenklad ordning för personkontroller vid de yttre gränserna på grundval av ett unilateralt erkännande av medlemsstaterna av vissa uppehållstillstånd utfärdade av Schweiz och Liechtenstein för genomresa via deras territorier ([EUT L 167, 20.6.2006, s. 8](#)).
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 1931/2006 av den 20 december 2006](#) om lokal gränstrafik vid medlemsstaternas yttre landgränser och om ändring av bestämmelserna i Schengenkonventionen ([EUT L 405, 30.12.2006, s. 1](#)).
- [Rådets beslut 2007/801/EG av den 6 december 2007](#) om fullständig tillämpning av bestämmelserna i Schengenregelverket i Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien ([EUT L 323, 8.12.2007, s. 34](#)).
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 300/2008 av den 11 mars 2008](#) om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten och om upphävande av förordning (EG) nr 2320/2002 ([EUT L 97, 9.4.2008, s. 72](#)).
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EG\) nr 767/2008 av den 9 juli 2008](#) om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse (VIS-förordningen) ([EUT L 218, 13.8.2008, s. 60](#)).
- [Europaparlamentets och rådets beslut nr 2008/903/EG av den 27 november 2008](#) om fullständig tillämpning av Schengenregelverkets bestämmelser i Schweiziska edsförbundet ([EUT L 327, 5.12.2008, s. 15](#)).
- [Förordning \(EG\) nr 810/2009 av den 13 juli 2009](#) om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex) ([EUT L 243, 15.9.2009, s. 1](#)).
- [Förordning \(EU\) nr 265/2010 av den 25 mars 2010](#) om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och av förordning (EG) nr 562/2006 vad gäller rörlighet för personer med visering för längre vistelse ([EUT L 85, 31.3.2010, s. 1](#)).
- [Rådets beslut 2011/842/EU av den 13 december 2011](#) om fullständig tillämpning av bestämmelserna i Schengenregelverket i Furstendömet Liechtenstein ([EUT L 334, 16.12.2011, s. 27](#)).

- [Direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011](#) om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet ([EUT L 337, 20.12.2011, s. 9](#)).
- [Direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013](#) om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd ([EUT L 180, 29.6.2013, s. 60](#)).
- [Förordning \(EU\) nr 604/2013 av den 26 juni 2013](#) om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (Dublinförordningen) ([EUT L 180, 29.6.2013, s. 31](#)).
- [Förordning \(EU\) nr 603/2013 av den 26 juni 2013](#) om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa ([EUT L 180, 29.6.2013, s. 1](#)).
- [Europaparlamentets och rådets beslut nr 1082/2013/EU av den 22 oktober 2013](#) om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 2119/98/EG ([EUT L 293, 5.11.2013, s. 1](#)).
- [Kommissionens genomförandeförordning \(EU\) nr 118/2014 av den 30 januari 2014](#) om ändring av förordning (EG) nr 1560/2003 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EG) nr 343/2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredjeland har gett in i någon medlemsstat ([EUT L 39, 8.2.2014, s. 1](#)).
- [Europaparlamentets och rådets beslut nr 565/2014/EU av den 15 maj 2014](#) om en förenklad ordning för personkontroller vid de yttre gränserna på grundval av Bulgariens, Kroatens, Cyperns och Rumäniens unilaterala erkännande av vissa handlingar såsom likställda med de egna nationella viseringarna för transitering genom dessa länders territorium eller planerade vistelser på deras territorium som inte överstiger 90 dagar under en 180-dagarsperiod och om upphävande av beslut 895/2006/EG och 582/2008/EG ([EUT L 157, 27.5.2014, s. 23](#)).
- [Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/66/EU av den 15 maj 2014](#) om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal ([EUT L 157, 27.5.2014, s. 1](#)).
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2016/399 av den 9 mars 2016](#) om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) ([EUT L 77, 23.3.2016, s. 1](#)).

- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2016/679 av den 27 april 2016](#) om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) ([EUT L 119, 4.5.2016, s. 1](#)).
- [Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2016/680 av den 27 april 2016](#) om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF ([EUT L 119, 4.5.2016, s. 89](#)).
- [Europaparlamentets och rådets direktiv \(EU\) 2016/801 av den 11 maj 2016](#) om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete (omarbetning) ([EUT L 132, 21.5.2016, s. 21](#)).
- [Rådets beslut \(EU\) 2017/733 av den 25 april 2017 om tillämpningen av de bestämmelser i Schengenregelverket som rör Schengens informationssystem i Republiken Kroatien](#) ([EUT L 108, 26.4.2017, s. 31](#)).
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1860 av den 28 november 2018](#) om användning av Schengens informationssystem för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna ([EUT L 312, 7.12.2018, s. 1](#)).
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1861 av den 28 november 2018](#) om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området in- och utresekontroller, om ändring av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och om ändring och upphävande av förordning (EG) nr 1987/2006 ([EUT L 312, 7.12.2018, s. 14](#)).
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1862](#) av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete, om ändring och upphävande av rådets beslut 2007/533/RIF och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1986/2006 och kommissionens beslut 2010/261/EU ([EUT L 312, 7.12.2018, s. 56](#)).
- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2018/1806 av den 14 november 2018](#) om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav ([EUT L 303, 28.11.2018, s. 39](#)).
- [Rådets beslut \(EU\) 2018/934 av den 25 juni 2018](#) om inledande av tillämpningen av återstående bestämmelser i Schengenregelverket rörande Schengens informationssystem i Republiken Bulgarien och Rumänien ([EUT L 165, 2.7.2018, s. 37](#)).

- [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2019/1157 av den 20 juni 2019 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet \(EUT L 188, 12.7.2019, s. 67\).](#)
- [Kommissionens genomförandebeslut C\(2020\) 395 av den 28 januari 2020 om ändring av kommissionens beslut K\(2010\) 1620 slutlig vad gäller ersättande av handledningen för handläggning av viseringsansökningar och ändring av utfärdade viseringar \(handledning I om viseringskodexen\).](#)

- **Internationell lagstiftning:**

- [Konvention av den 7 december 1944 angående internationell civil luftfart \(Chicagokonventionen\), bilagorna 2 och 9.](#)
- [Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna av den 4 november 1950 och tillhörande protokoll.](#)
- [Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967.](#)
- [Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser av den 18 april 1961.](#)
- [Konvention om förenkling av formaliteterna i internationell sjötransport av den 9 april 1965.](#)
- [Avtal mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan om fri rörlighet för personer \(EGT L 114, 30.4.2002, s. 6\).](#)
- [ILO-konventionen \(nr 185\) om identitetshandlingar för sjömän av den 19 juni 2003.](#)
- [Bilaterala avtal om lokal gränstrafik.](#)
- [Avtal om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen \(EUT C 384I, 12.11.2019, s. 1\).](#)

TILLÄGG A

UNDERRÄTTELSEFÖRFARANDE

När en medlemsstat⁹⁷ har för avsikt att i enlighet med artikel 8.2a i kodexen om Schengengränserna utföra riktade kontroller av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten måste den utan dröjsmål underrätta följande om sin avsikt att utföra dessa riktade kontroller:

- a) Övriga medlemsstater.
- b) Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (*byrån*).
- c) Kommissionen.

Den berörda medlemsstaten får besluta att säkerhetsskyddsklassificera underrättelsen eller delar därav.

I underrättelsen måste orsakerna till undantaget samt dess omfattning och varaktighet förklaras enligt följande för att säkerställa att underrättelsen får en ändamålsenlig verkan och, i synnerhet, för att göra det möjligt för övriga medlemsstater, kommissionen och byrån att uttrycka eventuella betänkligheter.

Orsakerna måste underbyggas av objektiva faktorer av relevans för undantaget från de systematiska kontrollerna vid särskilda gränsövergångsställen.

I synnerhet bör den berörda medlemsstaten ange

- passagerarflödets huvudegenskaper vid det eller de berörda gränsövergångsställena, såsom vilka kategorier av personer som passerar,
- den uppskattade andelen tredjelandsmedborgare och andelen personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten som passerar den gränsen,
- indikation på att den påstådda ökningen av väntetiden beror på de systematiska kontrollerna (och inte, till exempel, på vägarbeten i området kring gränsövergångsstället). En allmän hänvisning till kommande helgdagar är inte tillräcklig i detta sammanhang. Det finns ingen universell indikator på oproportionella effekter på trafikflödet vilken skulle kunna tillämpas på alla medlemsstater eller gränsövergångsställen. Vid bedömningen av de oproportionella effekterna på väntetiden kan man inte bortse från den genomsnittliga väntetiden eller tidigare upplevda förseningar, eller

hur undantaget kommer att avhjälpa de oproportionella effekterna på trafikflödet vid det eller de berörda gränsövergångsställena.

⁹⁷ I denna text inbegriper begreppet ”medlemsstat” även de fyra Schengenassocierade länderna.

Det måste anges vilket eller vilka gränsövergångsställen som berörs.

Den planerade varaktigheten för undantaget måste vara proportionell och inte gå utöver vad som är nödvändigt. Det planerade slutdatumet för undantaget måste anges för varje gränsövergångsställe. Undantag utan tidsbegränsning kan inte godtas. I enlighet med artikel 15 i kodexen om Schengengränserna måste medlemsstaterna sätta in lämplig personal i tillräckligt antal och tillräckliga resurser för att säkerställa genomförandet av de systematiska kontrollerna mot relevanta databaser.

Medlemsstaten bör i underrättelsen ange datum för överlämnande av riskbedömningen till byrån enligt kravet i artikel 8.2a i kodexen om Schengengränserna, och förklara huvudinslagen i riskbedömningen, så att de som tar emot underrättelsen kan ta välgrundad ställning.

Om andra medlemsstater, byrån eller kommissionen hyser betänkligheter mot avsikten att tillämpa ett undantag från regeln om systematiska kontroller mot databaser, måste de underrätta den berörda medlemsstaten om dessa betänkligheter inom två veckor efter det att de mottagit underrättelsen. Medlemsstaten måste beakta dessa betänkligheter.

Medlemsstaterna bör inrätta interna kommunikationskanaler och måste underrätta övriga medlemsstater och kommissionen genom att deras ständiga representation sänder underrättelsen till kontaktpunkten vid respektive ständigt representation samt funktionsbrevlådan (<mailto:HOME-B1-BORDERS@ec.europa.eu>).

TILLÄGG B

FÖRFARANDE FÖR TILLÄMPNING AV UNDANTAG FRÅN PRINCIPEN OM SYSTEMATISKA KONTROLLER MOT RELEVANTA DATABASER ENLIGT ARTIKEL 8 I KODEXEN OM SCHENGENGRÄNSERNA, INKLUSIVE RISKBEDÖMNING

Enligt artikel 8.2a i kodexen om Schengengränserna får medlemsstaterna göra undantag från principen om systematiska kontroller mot relevanta databaser för personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten när de passerar de yttre gränserna, förutsatt att två kumulativa villkor är uppfyllda:

1. Den berörda medlemsstaten måste påvisa oproportionella effekter på trafikflödet i samband med systematiska kontroller av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten.
2. Innan den berörda medlemsstaten fattar beslut om undantaget måste den utarbeta en riskbedömning som visar att riktade kontroller för personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten inte skulle leda till säkerhetsrisker.

För att säkerställa en ändamålsenlig verkan av bestämmelserna om tillfälliga undantag bör följande aspekter i samband med bedömning av risken med att utföra kontroller på ett målinriktat sätt och uppföljningen av en underrättelse om avsikten att tillämpa ett undantag klargöras enligt följande:

A. Riskbedömningen

1. Medlemsstater som vill tillämpa undantaget utarbetar en riskbedömning enligt Ciram-metoden.

Byrån kommer, i nära samarbete med medlemsstaterna, att utveckla en standardiserad rapporteringsmall som utnyttjar synergieffekter med andra redan befintliga riskbedömningar och sårbarhetsanalyser samt ge tillgång till den online.

2. En riskbedömning vari det konstateras att hotnivån är låg [eller medelhög] lämnas in till byrån innan undantaget börjar tillämpas, med hjälp av den standardiserade rapporteringsmallen. I undantagsfall (till exempel vid en extraordinär och oförutsedd tillströmning av passagerare från EU, EES och Schweiz vid ett visst gränsövergångsställe) kan riskbedömningen lämnas in samtidigt med tillämpningen av undantaget, men endast om underrättelsen i sig redan innehåller uttömmande information som visar omedelbara oproportionella effekter på trafikflödet avseende gränsövergångsstället i fråga.

I artikel 8.2a andra stycket i kodexen om Schengengränserna anges följande: ”I riskbedömningen ska orsakerna till den tillfälliga begränsningen i fråga om riktade kontroller mot databaserna anges och bland annat de oproportionella effekterna på trafikflödet beaktas

och statistik om passagerare och incidenter med anknytning till gränsöverskridande brottslighet tillhandahållas. Den ska uppdateras regelbundet.” Eftersom undantagen endast är tillämpliga på personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten bör riskbedömningen inriktas på de risker som sådana personer kan ge upphov till vid specifika gränsövergångsställen.

Konkret innebär detta att de riskbedömningar enligt artikel 8.2a i kodexen om Schengengränserna som medlemsstaterna utarbetar enligt Ciram-metoden och en mall måste innehålla följande:

- I. En beskrivning av orsakerna till den tillfälliga begränsningen i fråga om riktade kontroller mot databaserna samt kvantitativa uppgifter (till exempel förväntat passagerarflöde, handläggningstid per passagerare eller liknande) som påvisar oproportionella effekter på trafikflödet vid utvalda gränsövergångsställen efter att alternativen för att öka kapaciteten har uttömts.
- II. En beräknad andel av det totala antalet och de huvudsakliga profilerna för resenärer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten som kan utgöra en risk för allmän ordning, inre säkerhet, folkhälsa eller internationella förbindelser för någon av medlemsstaterna under den tidsperiod då undantaget från systematiska kontroller kommer att tillämpas.
- III. En bedömning av undantagets möjliga effekter på säkerheten, dvs. allmän ordning, inre säkerhet osv., i medlemsstaterna, inklusive en bedömning av undantagets eventuella effekter på reseförbindelserna till andra medlemsstater.

En riskbedömning vari det konstateras att riskerna för någon av medlemsstaternas allmänna ordning, inre säkerhet, folkhälsa eller internationella förbindelser är höga kommer inte att leda till ett undantag.

På grundval av en riskbedömning vari det konstateras att riskerna för någon av medlemsstaternas allmänna ordning, inre säkerhet, folkhälsa eller internationella förbindelser är låga [eller medelhöga] bör den berörda medlemsstaten visa att de identifierade riskerna för varje berört gränsövergångsställe minskas genom lämpliga strategier och metoder. Dessa strategier och metoder ska beskrivas i den riskbedömning som ska lämnas till byrån.

3. Byrån utvärderar den överlämnade riskbedömningen inom en tidsfrist som har överenskommit med den berörda medlemsstaten. Byrån får använda sina egna resurser och uppgifter, särskilt uppgifter som samlats in genom sårbarhetsbedömningar, för utvärdering av riskbedömningar som lämnas in av medlemsstaterna. Den kan rådgöra med Europol eller andra EU-organ.

- A. Om riskbedömningen är ofullständig eller den angivna informationen inte är relevant, måste byrån kontakta den berörda medlemsstaten så snart som möjligt för att begära ytterligare uppgifter/motiveringar.
Om den färdiga riskbedömningen inte har lämnats in inom den tidsfrist som överenskommit med byrån, bör byrån underrätta de övriga medlemsstaterna och kommissionen om situationen efter en sista begäran till den berörda medlemsstaten.
- B. Om oenighet uppstår mellan den berörda medlemsstaten och byrån över den inlämnade riskbedömningens fullständighet och relevans, kommer man att försöka uppnå samförstånd på bilateral basis inom rimlig tid (högst två veckor).

Om oenigheten kvarstår måste byrån underrätta kommissionen och övriga medlemsstater. Ett möte mellan byrån, den berörda medlemsstaten, kommissionen och, i tillämpliga fall, andra medlemsstater kan sammankallas. I sådana fall anordnar kommissionen mötet och inbjuder berörda aktörer att delta.

Byråns synpunkter bör först överlämnas för kommentarer till den medlemsstat som lämnade in riskbedömningen. Byrån måste informera kommissionen och de övriga medlemsstaterna om sina synpunkter.

4. Den berörda medlemsstaten måste regelbundet uppdatera riskbedömningen. När den gör detta bör punkterna A.1–A.3 också följas, i tillämpliga fall.

B. Underrättelse om avsikten att tillämpa ett undantag och uppföljningen av underrättelsen:

1. Den berörda medlemsstaten underrättar de övriga medlemsstaterna, kommissionen och byrån om sin avsikt att tillämpa ett undantag. Underrättelsen bör uppfylla de minimikrav som anges i tillägg A till denna handledning.
2. Om medlemsstaterna, byrån eller kommissionen hyser betänkligheter mot avsikten att utföra riktade kontroller mot databaserna, måste de utan dröjsmål underrätta den berörda medlemsstaten om dessa betänkligheter. De andra medlemsstaterna eller kommissionen kan be byrån kontrollera om deras betänkligheter är motiverade.

De medlemsstater som hyser betänkligheter kan också informera byrån, kommissionen och övriga medlemsstater om sina betänkligheter. Betänkligheterna bör i princip klarläggas på bilateral basis med den medlemsstat som lämnar en underrättelse om sin avsikt att tillämpa ett undantag, men mot bakgrund av betänkligheternas antal eller typ (till exempel relaterade till samma aspekt) kan ett möte sammankallas mellan alla parter som anfört betänkligheter, samtidigt som de övriga parter som har rätt att anföra betänkligheter men som inte gjort detta meddelas om saken. Ett sådant möte kan sammankallas på initiativ av någon av de berörda parterna. Kommissionen ansvarar för att anordna och vara ordförande för ett sådant möte.

3. Medlemsstater som vill göra undantag från systematiska kontroller mot databaser av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten måste beakta dessa betänkligheter.

4. Den berörda medlemsstaten måste var sjätte månad rapportera till kommissionen och byrån om tillämpningen av de kontroller mot databaserna som utförs på ett målinriktat sätt avseende personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten. Rapporterna bör innehålla ingående upplysningar om den faktiska användningen av riktade kontroller vid särskilda gränsövergångsställen, uppgifter om trafikflödet vid de gränsövergångsställen där undantaget tillämpas och om dessas effekter på utvecklingen av den riskbedömning som avser allmän ordning, inre säkerhet, folkhälsa eller internationella förbindelser i den berörda medlemsstaten.

I sin rapport måste medlemsstaten inbegripa åtminstone följande information för varje gränsövergångsställe och varje tidsperiod då undantag har tillämpats:

- Exakta tidpunkter när undantag har tillämpats (Inleddes kl. timmar och minuter i UTC. Avslutades kl. timmar och minuter i UTC).
- Antal passagerare som passerade gränsen, uppdelat enligt medborgarskap och färdriktning (inresa/utresa).
- Antal personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten som inte kontrollerades mot databaserna vid inresa, uppdelat enligt medborgarskap och färdriktning (inresa/utresa).
- Antal personer som åtnjuter fri rörlighet enligt unionsrätten som kontrollerades mot databaserna, uppdelat enligt medborgarskap och färdriktning (inresa/utresa).
- Antal träffar i relevanta databaser avseende passagerare som omfattades av riktade kontroller, uppdelat enligt färdriktning (inresa/utresa), medborgarskap och databaser.

Dessutom bör medlemsstaterna, i tillämpliga fall, ange följande bakgrundsinformation för varje gränsövergångsställe och månad som rapporteringsperioden omfattar⁹⁸:

- Antal passagerare som passerade gränsen, uppdelat enligt medborgarskap och färdriktning (inresa/utresa).
- Antal träffar i relevanta databaser vid systematiska kontroller, uppdelat enligt färdriktning (inresa/utresa) och medborgarskap.

⁹⁸ Detta rapporteringskrav kan ses över efter det första rapporteringstillfället.

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR TILL DEN PRAKTISKA HANDLEDNINGEN FÖR GRÄNSBEVAKNINGSPERSONAL

1. Förteckning över nationella myndigheter som är ansvariga för gränskontroll.
2. Förteckning över kontaktpunkter i medlemsstaterna för gränsförvaltningsfrågor.
3. Förteckning över kontaktpunkter för informationsutbyte om inrese- och utresestämplarnas säkerhetskoder.
4. Förteckning över gränsövergångsställen.
5. Tabell med resehandlingar som ger innehavaren rätt att passera de yttre gränserna och som kan påföras viseringar (= bilaga 10 till handledningen om viseringskodexen (samma titel)).
6. Förteckning över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (= bilaga 1 till handledningen om viseringskodexen).
7. Transitiering för tredjelandsmedborgare som innehar en visering eller ett uppehållstillstånd utfärdat av Schengenstaterna genom Bulgarien, Cypern och Rumänien.
8. Undantag från viseringskravet för innehavare av diplomatpass, tjänstepass och andra officiella pass (= bilaga 5 ”Information om nationella undantag från viseringskraven” till handledningen om viseringskodexen).
9. Undantag från viseringskravet för erkända flyktingar och statslösa personer (= bilaga 5 ”Information om nationella undantag från viseringskraven” till handledningen om viseringskodexen).
10. Andra undantag från viseringskravet (= bilaga 5 ”Information om nationella undantag från viseringskraven” till handledningen om viseringskodexen).
11. Undantag från undantaget från viseringskravet för personer som bedriver avlönad verksamhet (= bilaga 5 ”Information om nationella undantag från viseringskraven” till handledningen om viseringskodexen).
12. Förteckning över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering för flygplatstransitering
(= bilaga 7 till handledningen om viseringskodexen:

- Bilaga 7A ”Gemensam förteckning över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering för flygplatstransitering när de passerar genom de internationella transitområdena på flygplatser som är belägna på medlemsstaternas territorium”.
 - Bilaga 7B ”Förteckning över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering för flygplatstransitering när de passerar genom de internationella transitområdena på flygplatser som är belägna på en eller flera medlemsstaters territorium”.
 - 7C ”Förteckning över uppehållstillstånd som ger innehavaren rätt att transitera genom medlemsstaters flygplatser utan visering för flygplatstransitering”).
13. Enhetlig utformning av viseringsmärken och information om deras tekniska specifikationer och säkerhetsdetaljer (= bilaga 19 ”Viseringsmärke” till handledningen om viseringskodexen).
 14. Hur viseringsmärken fylls i (= bilaga 20 ”Ifyllande och påförande av viseringsmärket” till handledningen om viseringskodexen).
 15. Information som vid behov ska föras in i fältet för anmärkningar (= bilaga 22 ”Nationella uppgifter i fältet ’anmärkningar’ på viseringsmärket”).
 16. Anvisningar för införande av information i det maskinläsbara fältet (bilagan är överflödigt, information finns i bilaga 14 till denna handbok).
 17. Exempel på ifyllda viseringsmärken (närmare riktlinjer) (= bilaga 21 ”Exempel på ifyllda viseringsmärken” till handledningen om viseringskodexen).
 18. Exempel på viseringsmärken som utfärdats av medlemsstaterna (med fotografier).
 19. Dokument för förenklad transitering (FTD) och dokument för förenklad järnvägstransitering (FRTD).
 20. Exempel på kort som utfärdats av medlemsstaternas utrikesministerier.
 21. Avgifter i euro motsvarande de administrativa kostnaderna för handläggning av viseringsansökningar (för ytterligare information se punkt 4.4 i del II i handledningen om viseringskodexen).
 22. Förteckning över uppehållstillstånd som utfärdas av medlemsstaterna.
 23. Exempel på uppehållstillstånd som utfärdas av medlemsstaterna.
 24. Verifikationer som styrker att villkoren för inresa är uppfyllda.

25. Referensbelopp som krävs för passage av den yttre gränsen och som fastställs av de nationella myndigheterna (= bilaga 18 till handledningen om viseringskodexen).
26. Standardformulär för godkännande av bevis angående uppfyllandet av villkoren för längden på en kortare vistelse i fall där det inte finns någon inresestämpel i resehandlingen.
27. Nationell praxis om motbevisande av antagande om olaglig inresa i de fall där stämpel saknas.
28. Standardformulär för nekad inresa vid gränsen, inklusive standardformulär för underrättelse om och motivering av upphävande eller återkallande av visering med angivande av skälen till upphävandet.
29. Handläggningsanvisningar för utfärdande av viseringar vid gränsen till sjömän i transit som omfattas av viseringskrav (= bilaga 26 till handledningen om viseringskodexen).
30. Förteckning över deltagare i skolresor inom Europeiska unionen (= bilaga 3 till handledningen om viseringskodexen).
31. Förteckning över nationella myndigheter som är behöriga att behandla begäranden om tillgång till personuppgifter i SIS.
32. Utformning av skyltar för de olika köerna vid gränsövergångsställen.
33. Mallar för harmoniserade formulär för inbjudan, åtagandeförklaring och logi som utarbetats av de avtalsslutande parterna (= Bilaga 15 ”Mall till medlemsstaternas formulär för åtagandeförklaring och/eller privat logi” till handledningen om viseringskodexen).
34. Exempel på handlingar utfärdade till flyktingar eller statslösa personer som åtnjuter subsidiärt skydd.
35. Exempel på kollektiva handlingar.
36. Förteckning över avtal om lokal gränstrafik och exempel på tillstånd som utfärdats av medlemsstater i detta syfte.
37. Förteckning över nationella kontaktpunkter för frågor om underåriga.
38. Riktlinjer för turkiska medborgares rörlighet över EU-medlemsstaternas yttre gränser för att tillhandahålla tjänster inom EU (= bilaga 6 till handledningen om viseringskodexen).

39. Standardformulär för erkännande av ett beslut om återvändande för transitering landvägen.
40. Intyg för internationella transportarbetare.
41. Förlängning av laglig vistelse i samband med covid-19 – nationell praxis.
42. Riktlinjer för behandling av personer som omfattas av utträdesavtalet.
43. Exempel på handlingar som personer som omfattas av utträdesavtalet (EU-UK, IS/LI/NO-UK, CH-UK) kan inneha innan de får den nya uppehållshandling som utfärdas antingen i enlighet med kommissionens genomförandebeslut C(2020) 1114 final av den 21 februari 2020⁹⁹ (se även bilaga 42 till denna handbok) eller i enlighet med de utträdesavtal som ingåtts dels med Island, Liechtenstein och Norge, dels med Schweiz.

⁹⁹ Kommissionens genomförandebeslut av den 21 februari 2020 om handlingar som ska utfärdas av medlemsstaterna i enlighet med artikel 18.1 och 18.4 och artikel 26 i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (C(2020) 1114 final).